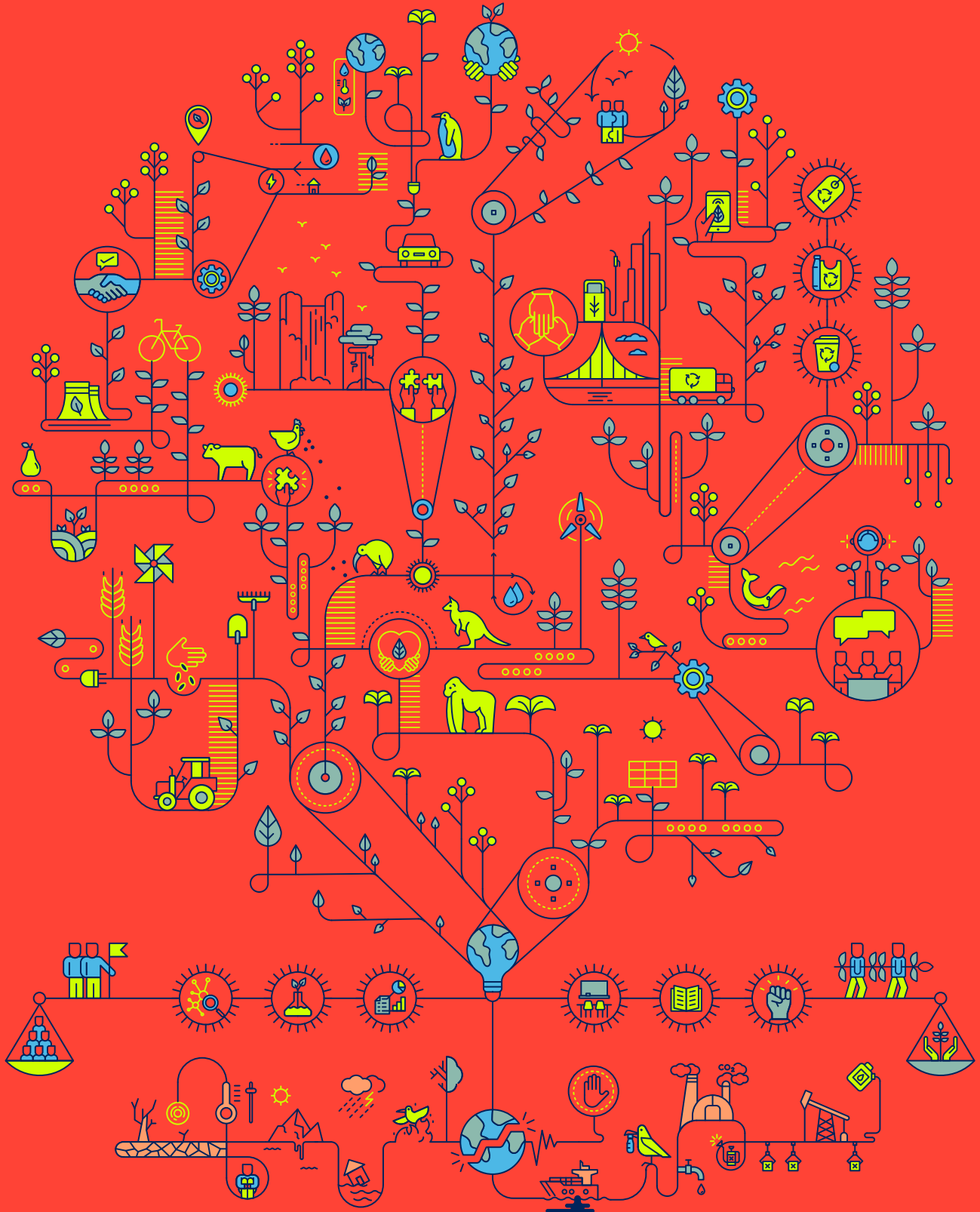

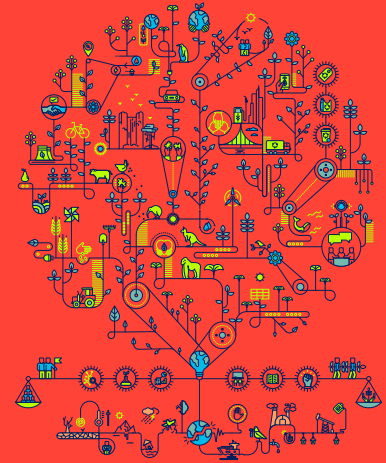
สรุปภาพรวม

รายงานการพัฒนาคนุชย์ ประจำปีพ.ศ. 2563

สู่พรณแดนใหม่

การพัฒนาคนุชย์ในยุคแอนโทรโพซีน

รายงานการพัฒนาคนุษย์ประจำปี พ.ศ. 2563

รายงานการพัฒนาคนุษย์ฉบับปี พ.ศ. 2563 เป็นรายงานการพัฒนาคนุษย์ของโลกฉบับล่าสุดที่โครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ (United Nations Development Programme หรือ UNDP) จัดพิมพ์ขึ้น โดยดำเนินการต่อเนื่องมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2533 เพื่อนำเสนอประเด็นแนวโน้มและนโยบายด้านการพัฒนาที่สำคัญ โดยใช้หลักการวิเคราะห์และการเก็บข้อมูลเชิงประจักษ์อย่างเป็นอิสระ

สำหรับข้อมูลเพิ่มเติมประกอบรายงานการพัฒนาคนุษย์ประจำปี พ.ศ.2563 สามารถเข้าดูออนไลน์ได้ที่ <http://hdr.undp.org> ซึ่งมีทั้งเล่มรายงานฉบับอิเล็กทรอนิกส์ เล่มรายงานและส่วนสรุปภาพรวมฉบับแปลเป็นภาษาต่าง ๆ มากกว่าสิบภาษา รายงานฉบับเว็บไซต์เชิงโต้ตอบ (interactive website) บทความเบื้องหลังและข้อคิดเห็นที่ถูกจัดทำขึ้นเพื่อเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการจัดทำรายงานฉบับนี้ ข้อมูลภาพ แผนภูมิเชิงโต้ตอบ (interactive data visualization) และฐานข้อมูลตัวชี้วัดด้านการพัฒนาคนุษย์ คำอธิบายฉบับเต็มเกี่ยวกับแหล่งข้อมูลและระเบียบวิธีที่ใช้ในการจัดทำดัชนีผสม (composite index) ในรายงาน บทสรุปภาพรวมของแต่ละประเทศ และเอกสารประกอบอื่น ๆ รวมถึงรายงานการพัฒนาคนุษย์ฉบับก่อนๆ ทั้งระดับโลก ระดับภูมิภาคและระดับประเทศ นอกจากนี้ ยังมีบทแก้ไขเพิ่มเติมให้อ่านออนไลน์ได้เช่นกัน

หน้าปกของรายงานฉบับนี้สื่อให้เห็นถึงความสัมพันธ์อันซับซ้อนระหว่างผู้คนกับโลก ซึ่งการพึ่งพาอาศัยกันระหว่างคนกับโลกนั้นเป็นจุดเด่นของยุคแอนโทรโปซีน (Anthropocene) ภาพนี้กระตุ้นให้เห็นความเป็นไปได้มากมายที่คนและโลกจะเจริญรุ่งเรืองหากมนุษยชาติเลือกการพัฒนาต่าง ๆ เพื่อให้เกิดความเท่าเทียมมากขึ้น ส่งเสริมนวัตกรรมและปลูกฝังสำนึกการดูแลธรรมชาติ

ลิขสิทธิ์ถูกต้อง @2563 ของโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ

เลขที่ 1 UN Plaza, New York, NY 10017 USA

สงวนลิขสิทธิ์ ห้ามผลิตซ้ำ เก็บเข้าระบบจัดเก็บข้อมูล หรือส่งต่อส่วนหนึ่งส่วนใดจากเอกสารฉบับนี้ก่อนได้รับอนุญาต ไม่ว่าในรูปแบบหรือวิธีการใด ไม่ว่าทางอิเล็กทรอนิกส์ ด้วยเครื่องจักร การถ่ายเอกสาร การอัดเสียงหรือภาพ และอื่น ๆ

ข้อจำกัดความรับผิดชอบ การกล่าวถึงบุคคลหรือหน่วยงานใด และการนำเสนอข้อมูลในการจัดพิมพ์ครั้งนี้หาได้มีนัยยะบ่งบอกถึงความคิดเห็นของสำนักงานจัดทำรายงานการพัฒนาคนุษย์ (Human Development Report Office หรือ HDRO) อันเป็นส่วนหนึ่งของโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ (UNDP) ต่อสถานะทางกฎหมายของประเทศ เขตแดน เมืองหรือบริเวณต่าง ๆ หรือสถานะทางกฎหมายของกลุ่มผู้ครองอำนาจแต่อย่างใด และไม่เกี่ยวข้องกับการกำหนดพรมแดนหรือขอบเขตโดยจุดและเส้นต่าง ๆ บนแผนที่เป็นเพียงการบ่งบอกเส้นเขตแดนโดยคร่าวซึ่งอาจยังไม่เป็นที่เห็นตรงกันทุกฝ่าย

เช่นเดียวกับรายงานฉบับก่อน ๆ ข้อค้นพบ บทวิเคราะห์และคำแนะนำของรายงานฉบับนี้หาใช่จุดยืนอย่างเป็นทางการของ UNDP หรือของสมาชิกสหประชาชาติประเทศใดประเทศหนึ่งที่อยู่ในคณะกรรมการบริหาร และไม่จำเป็นว่าข้อความเหล่านี้จะเป็นความคิดเห็นของบุคคลที่มีรายชื่ออยู่ในกิตติกรรมประกาศหรือในการอ้างอิง

การกล่าวถึงนามของบริษัทใดก็ตามหาได้หมายความว่า UNDP สนับสนุนหรือแนะนำบริษัทเหล่านั้นเหนือบริษัทอื่น ๆ ที่ทำธุรกิจในลักษณะเดียวกันแต่ไม่ได้รับการกล่าวถึง

หากตัวเลขในส่วนบทวิเคราะห์ของรายงานฉบับนี้เป็นการประมาณโดยสำนักงาน HDRO หรือผู้เขียนท่านอื่น จะมีการระบุไว้ และไม่จำเป็นต้องเป็นสถิติอย่างเป็นทางการของประเทศ พื้นที่หรืออาณาเขตนั้นๆ ซึ่งอาจใช้วิธีการคำนวณที่แตกต่างออกไป ตัวเลขทั้งหมดที่ใช้ในการคำนวณดัชนีผสมด้านการพัฒนาคนุษย์มาจากแหล่งข้อมูลทางการ และได้มีการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลทั้งหมดในรายงานฉบับนี้อย่างระมัดระวังเท่าที่ทำได้แล้ว อย่างไรก็ตาม การตีพิมพ์และเผยแพร่รายงานฉบับนี้ไม่ได้มาพร้อมการรับประกันใด ๆ ไม่ว่าที่ระบุโดยตรงหรือโดยนัยประหวัด

การตีความจากเอกสารและการใช้ข้อมูลนี้ถือเป็นขอบเขตความรับผิดชอบของผู้อ่าน สำนักงาน HDRO และ UNDP ไม่มีความรับผิดชอบทางกฎหมายต่อความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นจากการใช้รายงานฉบับนี้ไม่ว่าในกรณีใด

ตีพิมพ์ในประเทศสหรัฐอเมริกา โดย AGS, RR Donnelley Company, สภาควบคุมดูแลป่าไม้ โดยใช้กระดาษที่ปราศจากสารคลอรีนและหมึกที่ผลิตจากพืช

ออกแบบโดย StudioMnemonic

รายงานการพัฒนามนุษย์
ประจำปีพ.ศ. 2563

สรุปภาพรวม

สู่พรหมแดนใหม่

การพัฒนามนุษย์ในยุคแอนโทรโปซีน

คณะกรรมการจัดทำรายงาน

ประธานและผู้เขียนหลัก

Pedro Conceição

ฝ่ายวิจัยและสถิติ

Jacob Assa, Cecilia Calderon, Fernanda Pavez Esbry, Ricardo Fuentes, Yu-Chieh Hsu, Milorad Kovacevic, Christina Lengfelder, Brian Lutz, Tasneem Mirza, Shivani Nayyar, Josefin Pasanen, Carolina Rivera Vázquez, Heriberto Tapia และ Yanchun Zhang

ฝ่ายการผลิต ติดต่อสื่อสารและปฏิบัติงาน

Rezarta Godo, Jon Hall, Seockhwan Bryce Hwang, Admir Jahic, Fe Juarez Shanahan, Sarantuya Mend, Anna Ortubia, Yumna Rathore, Dharshani Seneviratne และ Marium Soomro

คำนำ

ปี 2563 เป็นปีที่มีผู้คนต้องอยู่ภายใต้เงาของโควิด-19 มาเป็นเวลานาน นักวิทยาศาสตร์ได้เตือนไว้ก่อนหน้านี้หลายปีแล้วว่า จะเกิดโรคระบาดใหญ่เช่นนี้ขึ้น โดยชี้ให้เห็นถึงการเพิ่มจำนวนของเชื้อโรคที่แพร่จากสัตว์สู่คน ซึ่งแสดงให้เห็นแรงกดดันที่มนุษย์มีต่อโลก

แรงกดดันเหล่านี้เพิ่มขึ้นเป็นเท่าทวีคูณในช่วงศตวรรษที่ผ่านมา มนุษย์ทำสิ่งเหลือเชื่อได้สำเร็จ ทว่าได้นำโลกไปใกล้ถึงจุดจบ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ความเหลื่อมล้ำที่เกิดขึ้น ผู้คนจำนวนมากที่จำต้องออกจากบ้านเนื่องจากความขัดแย้งและวิกฤต สิ่งเหล่านี้เป็นผลจากการที่สังคมให้ความสำคัญกับสิ่งที่ตนวัดได้มากกว่าการวัดสิ่งที่ตนให้ความสำคัญ

อันที่จริงแล้ว เรากดดันโลกมากเกินไปจนนักวิทยาศาสตร์กำลังพิจารณาว่าโลกได้เข้าสู่ยุคใหม่ทางธรณีวิทยาแล้วหรือไม่ นั่นก็คือ แอนโทรโพซีนหรือยุคของมนุษย์ซึ่งหมายความว่าเราเป็นชนกลุ่มแรกที่อยู่ในยุคที่ถูกกำหนดด้วยตัวของมนุษย์ ซึ่งความเสี่ยงที่สำคัญต่อการอยู่รอดของเราก็คือตัวเราเอง

การพัฒนามนุษย์ให้ก้าวหน้าไปพร้อมกับกำจัดแรงกดดันที่มีต่อโลกดังกล่าวถือเป็นพรหมแดนใหม่ในการพัฒนา มนุษย์ และการสำรวจพรหมแดนดังกล่าวถือเป็นหัวใจสำคัญของรายงานการพัฒนา มนุษย์ฉบับครบรอบ 30 ปีของ UNDP

เพื่อความอยู่รอดและความเจริญรุ่งเรืองในยุคใหม่นี้ เราต้องออกแบบเส้นทางสู่ความก้าวหน้าเสียใหม่โดยคำนึงถึงชะตากรรมที่เกี่ยวข้องกันระหว่างคนกับโลก รวมทั้งตระหนักว่าคาร์บอนฟุตพริ้นต์และค่าฟุตพริ้นต์วัสดุของเรามีกำลังจำกัดโอกาสของคนยากจน

ตัวอย่างเช่น การกระทำของคนพื้นเมืองในแอมะซอนซึ่งช่วยดูแลปกป้องป่าเขตร้อนส่วนใหญ่ของโลกจะชดเชยการปล่อยก๊าซคาร์บอนของคนที่ร่ำรวยที่สุดซึ่งถือเป็นร้อยละ 1 ของโลก แต่ถึงกระนั้น ชนพื้นเมืองก็ยังคงเผชิญกับความยากลำบาก โดนข่มเหงและถูกเลือกปฏิบัติ

คนสี่พันล้านจะเกิดและตายก่อนที่จะมีการปล่อยคาร์บอนไดออกไซด์ที่ปล่อยออกมาตั้งแต่ยุคปฏิวัติอุตสาหกรรมจนถึงปัจจุบันจะหมดไปจากชั้นบรรยากาศ แต่ผู้มีอำนาจตัดสินใจยังคงจ่ายเงินอุดหนุนเชื้อเพลิงฟอสซิลต่อไป ซึ่งจะทำให้เราติดนิสัยใช้คาร์บอนต่อไปเหมือนกับยาเสพติดที่ไหลไปตามเส้นเลือดของเศรษฐกิจ

ในขณะที่ประเทศร่ำรวยที่สุดในโลกเผชิญกับสภาพอากาศรุนแรงน้อยกว่าปีละ 18 วัน เนื่องจากวิกฤตทางสภาพภูมิอากาศภายในช่วงชีวิตของเรา ประเทศยากจนที่สุดกลับต้องเผชิญกับสภาพอากาศรุนแรงมากกว่าประเทศร่ำรวยถึง 100 วัน จำนวนวันดังกล่าวอาจลดลงได้ครึ่งหนึ่งหากข้อตกลงปารีสมีผลบังคับใช้เต็มที่

ถึงเวลาแล้วที่ต้องเปลี่ยนแปลง อนาคตของเราไม่ใช่เป็นเรื่องของการเลือกระหว่างคนกับต้นไม้ จะต้องมีทั้งคู่หรือไม่ก็ไม่มีทั้งคู่

เมื่อรายงานการพัฒนา มนุษย์แย้งว่าการเติบโตไม่ใช่ปัจจัยสำคัญที่สุดในการวัดความก้าวหน้าในปี พ.ศ. 2553 นั้น สงครามเย็นยังมีอิทธิพลต่อภูมิศาสตร์การเมืองอยู่ เวิลด์ไวด์เว็บ (World Wide Web) เพิ่งได้รับการคิดค้น และมีเพียงไม่กี่คนที่เคยได้ยินเรื่องการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ในช่วงเวลานั้น UNDP ได้เสนอทางเลือกสำหรับอนาคตแทนจีดีพีที่รวมรวมประเทศ (GDP) ด้วยการจัดอันดับทุกประเทศโดยดูว่าประชาชนมีเสรีภาพและโอกาสที่จะใช้ชีวิตตามที่ตนเห็นความสำคัญหรือไม่ เราดำเนินการเช่นนี้เพื่อเปิดโอกาสให้คนได้หารือกันในหัวข้อใหม่เกี่ยวกับความหมายของชีวิตที่ดีและวิธีที่เราจะได้ใช้ชีวิตเช่นนั้น

สามสิบปีต่อมา เกิดการเปลี่ยนแปลงมากมาย แต่ความหวังและความเป็นไปได้ไม่เคยเปลี่ยน หากคนเรามีอำนาจในการสร้างยุคใหม่ทางธรณีวิทยาได้ ก็มีอำนาจในการเลือกที่จะเปลี่ยนแปลงได้เช่นกัน เราไม่ใช่คนรุ่นสุดท้ายของยุคแอนโทรโพซีน แต่เป็นรุ่นแรกที่ตระหนักถึงเรื่องนี้ เราเป็นผู้สำรวจ ผู้สร้างนวัตกรรมที่ตัดสินใจว่าสิ่งนี้ – คนในยุคแอนโทรโพซีนรุ่นแรก – มีอะไรบางอย่างที่ควรจดจำ

เราจะเป็นที่จดจำจากฟอสซิลที่เราทิ้งไว้เบื้องหลังหรือไม่: เป็นสิ่งมีชีวิตที่สูญพันธุ์ไปนานจน กลายเป็นฟอสซิลจมอยู่ในโคลนใกล้กับแปรงสีฟันพลาสติกและฝาขวด ซึ่งเป็นมรดกตกทอดจากการสูญเสียและขยะ หรือเราจะทิ้งรอยประทับที่มีค่ามากกว่านั้น: ความสมดุลระหว่างผู้คนกับโลก อนาคตที่ยุติธรรมและเที่ยงตรง

พรหมแดนใหม่: การพัฒนา มนุษย์ในยุคแอนโทรโพซีน กำหนดตัวเลือกนี้โดยเสนอทางเลือกที่กระตุ้นให้เราคิด เป็นตัวเลือกที่จำเป็นสำหรับแก้ไขสภาพที่เหมือนอัมพาตเมื่อเผชิญกับความยากจนและความเหลื่อมล้ำที่เพิ่มขึ้น ควบคู่กับการเปลี่ยนแปลงอันน่าตระหนกของโลก เราหวังว่าดัชนีการพัฒนา มนุษย์ซึ่งคำนึงถึงผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม (PHDI) นี้ จะช่วยให้คนเริ่มคุยกันใหม่เกี่ยวกับเส้นทางข้างหน้าของแต่ละประเทศ ซึ่งเป็นเส้นทางที่ยังไม่ได้สำรวจทางกายภาพหน้าหลังจากสถานการณ์โควิด-19 จะเป็นการเดินทางครั้งสำคัญแห่งยุคสมัย เราหวังว่าทุกคนจะร่วมเดินทางไปด้วยกัน

Achim Steiner

ผู้บริหารสูงสุด

โครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ

กิตติกรรมประกาศ

ทุกคนไม่ว่าอยู่ที่ใดในโลกนี้ล้วนได้รับผลกระทบจากการแพร่ระบาดของโควิด-19 ท่ามกลางความทุกข์ทรมานเหลือคณานับ กระบวนการจัดทำรายงานการพัฒนาทุนมนุษย์จึงไม่ใช่เรื่องเร่งด่วนในช่วงปี 2563 ที่มจัดทำรายงานจึงรู้สึกจำเป็นต้องบันทึกผลกระทบร้ายแรงที่เกิดขึ้นของโรคระบาดอันมีต่อการพัฒนาทุนมนุษย์ ซึ่งสนับสนุนการตอบสนองของ UNDP ต่อวิกฤตดังกล่าว กระบวนการปรึกษาหารือและการประชุมที่วางแผนไว้เป็นอย่างดีมีอันต้องยกเลิกหรือเปลี่ยนแปลงไปในรูปแบบที่ไม่เคยมีมาก่อน เรื่องนี้แสดงเป็นนัยว่าต้องปรับเปลี่ยนกระบวนการจัดทำรายงานจากที่เคยเป็นมา หลายครั้งที่ดูเหมือนว่ารายงานจะไม่เสร็จทันกำหนด ทว่าก็เสร็จสิ้นได้เพียงเพราะความเชื่อมั่นว่ารายงานมีสิ่งสำคัญต้องพูดโดยกล่าวถึงวิกฤตในปีนี้ ซึ่งต้องเคารพหน้าที่การจัดทำรายงานการพัฒนาทุนมนุษย์มาเป็นเวลา 30 ปี รวมทั้งกำลังใจ ความเอื้ออาทร และการมีส่วนร่วมของคนจำนวนมากซึ่งบางส่วนเท่านั้นที่มีชื่ออยู่ในกิตติกรรมประกาศนี้

สมาชิกของคณะกรรมการที่ปรึกษาของเรา ซึ่งนำโดย Tharman Shanmugaratnam และ A. Michael Spence ในฐานะประธานร่วมกันช่วยเหลือเราในการประชุมเสมือนจริงอันยาวนานหลายครั้งโดยให้คำแนะนำมากมายเกี่ยวกับร่างรายงานอันยาวเหยียดที่มีถึงสี่เวอร์ชันด้วยกัน สมาชิกคนอื่นของคณะกรรมการที่ปรึกษาประกอบด้วย Olu Ajakaiye, Kaushik Basu, Haroon Bhorat, Gretchen C. Daily, Marc Fleurbaey, Xiheng Jiang, Ravi Kanbur, Jaya Krishnakumar, Melissa Leach, Laura Chinchilla Miranda, Thomas Piketty, Janez Potočnik, Frances Stewart, Pavan Sukhdev, Ilona Szabó de Carvalho, Krushil Watene และ Helga Weisz

นอกจากนี้ รายงานยังมีคณะที่ปรึกษาทางสถิติ ซึ่งคอยให้คำแนะนำเสริมจากคณะกรรมการที่ปรึกษาของเรา โดยให้คำชี้แนะเกี่ยวกับระเบียบวิธีและ

ข้อมูลต่าง ๆ ของรายงาน โดยเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับการคำนวณดัชนีการพัฒนามนุษย์ของรายงาน เราขอขอบคุณสมาชิกทุกคน: Mario Biggeri, Camilo Ceita, Ludgarde Coppens, Koen Decancq, Marie Haldorson, Jason Hickel, Steve Macfeely, Mohd Uzir Mahidin, Silvia Montoya, Shantanu Mukherjee, Michaela Saisana, Hany Torky และ Dany Wazen

อีกหลายคนก็ให้คำแนะนำแม้ไม่ได้ดำรงตำแหน่งที่ปรึกษาอย่างเป็นทางการ ได้แก่ Inês L.Azevedo, Anthony Cox, Andrew Crabtree, Erle C.Ellis, Eli Fenichel, Victor Galaz, Douglas Gollin, Judith Macgregor, Ligia Noronha, Belinda Reyers, Ingrid Robeyns, Paul Schreyer, Amartya Sen, Nicholas Stern, Joseph E. Stiglitz, Izabella Teixeira และ Duncan Wingham

ขอขอบคุณภาคีที่ World Inequality Lab ซึ่งร่วมมือกับเราอย่างใกล้ชิด ได้แก่ Lucas Chancel และ Tancrede Voituriez รวมถึงเพื่อนร่วมงานที่โครงการสิ่งแวดล้อมแห่งสหประชาชาติ (UNEP) ได้แก่ Inger Andersen, María José Baptista, Maxwell Gomera, Pushpam Kumar, Cornelia Pretorius, Steven Stone and Merlyn Van Voore, และที่สภาวิทยาศาสตร์ระหว่างประเทศ (ISC) ได้แก่ Eve El Chehaly, Mathieu Denis, Peter Gluckman, Heide Hackmann, Binyam Sisay Mendisu, Dirk Messner, Alison Meston, Elisa Reis, Asunción Lera St. Clair, Megha Sud และ Zhenya Tsoy ซึ่งร่วมมือกับเราเพื่อเริ่มเจรจาอย่างต่อเนื่องเรื่องการทบทวนการพัฒนาทุนมนุษย์ ขอขอบคุณ International Resource Panel ที่ให้โอกาสเรานำเสนอและให้ความเห็นแก่เรา นอกจากนี้ขอขอบคุณ Stockholm Resilience Center มหาวิทยาลัยสต็อกโฮล์ม ที่ทำงานร่วมกันอย่างใกล้ชิดและให้การสนับสนุน

นอกจากนี้ ขอขอบคุณสำหรับข้อมูลทั้งหมด ความคิดเห็นที่เป็นลายลักษณ์อักษรและพิชญ์พิจารณาที่ปรากฏในรายงานที่ได้จาก Nuzhat Ahmad, Sabina

Alkire, Simon Anholt, Edward Barbier, Scott Barrett, Kendon Bell, Joaquín Bernal, Christelle Cazabat, Manqi Chang, Ajay Chhibber, David Collste, Sarah Cornell, Bina Desai, Simon Dikau, Andrea S. Downing, Maria Teresa Miranda Espinosa, David Farrier, Katherine Farrow, John E. Fernández, Eduardo Flores Mendoza, Max Franks, William Gbohoui, Arunabha Ghosh, Oscar Gomez, Nandini Harihar, Dina Hestad, Solomon Hsiang, Inge Kaul, Axel Kleidon, Fanni Kosvedi, Jan. J. Kuiper, Timothy M. Lenton, Wolfgang Lutz, Khalid Malik, Wolf M. Mooij, Michael Muthukrishna, Karine Nyborg, Karen O'Brien, Carl Obst, José Antonio Ocampo, Toby Ord, Ian Parry, Catherine Pattillo, Jonathan Proctor, Francisco R. Rodríguez, Valentina Rotondi, Roman Seidl, Uno Svedin, Jeanette Tseng, Iñaki Permanyer Ugartemendia, David G. Victor, Gaia Vince และ Dianneke van Wijk.

มีการจัดประชุมปรึกษาหารือแบบเสมือนจริงหลายครั้งกับผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทางในระดับภูมิภาค ตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ถึงกันยายน 2563 และการประชุมปรึกษาหารือที่มีส่วนเกี่ยวข้องต้องเดินทางเข้าร่วมในนครนิวยอร์ก ในสาธารณรัฐเกาหลีจัดโดยศูนย์นโยบายกรุงโซลของ UNDP และในซิมบับเวซึ่งสำนักงานคณะกรรมการเศรษฐกิจแห่งสหประชาชาติประจำแอฟริกาเป็นเจ้าภาพ ขอขอบคุณผู้ให้ข้อมูลระหว่างการประชุมปรึกษาหารือเหล่านี้ ได้แก่ Lilibeth Acosta-Michlik, Bina Agarwal, Sanghoon Ahn, Joseph Aldy, Alessandra Alfieri, Frans Berkhout, Steve Brumby, Anthony Cak, Hongmin Chun, Keeyong Chung, William Clark, Flavio Comin, Adriana Conconi, Fabio Corsi, Diane Coyle, Rosie Day, Fiona Dove, Paul Ekins, Marina Fischer-Kowalski, Enrico Giovannini, Pamela Green, Peter Haas, Raya Haffar El Hassan, Mark Halle, Stéphane Hallegatte,

Laurel Hanscom, Gordon Hanson, Ilpyo Hong, Samantha Hyde, Sandhya Seshadri Iyer, Nobuko Kajjura, Thomas Kalinowski, Simrit Kaur, Asim I. Khwaja, Yeonsoo Kim, Randall Krantz, Sarah Lattrell, Henry Lee, David Lin, Ben Metz, James Murombedzi, Connie Nshemereirwe, John Ouma-Mugabe, Jihyeon Irene Park, Richard Peiser, Richard Poulton, Isabel Guerrero Pulgar, Steven Ramage, Forest Reinhardt, Katherine Richardson, Jin Hong Rim, Giovanni Ruta, Sabyasachi Saha, Saurabh Sinha, Ingvild Solvang, Yo Whan Son, Tanja Srebotnjak, Jomo Kwame Sundaram, Philip Thigo, Charles Vörösmarty, Robert Watson และ Kayla Walsh.

นอกจากนี้ ยังมีผู้ให้การสนับสนุนอีกมากมาย เกินกว่าจะกล่าวถึงได้หมดในที่นี้ สามารถเข้าสู่ รายละเอียดการประชุมปรึกษาหารือที่ <http://hdr.undp.org/en/towards-hdr-2020> โดยกล่าวถึง ภาติและผู้เข้าร่วมไว้เพิ่มเติมที่ <http://hdr.undp.org/en/acknowledgements-hdr-2020> เรา รู้สึกขอบคุณเป็นอย่างยิ่งต่อสถาบันภาติ รวมทั้งสำนักงาน ประจำภูมิภาคของ UNDP และสำนักงานประจำ ประเทศที่มีส่วนร่วม สนับสนุนและให้ความช่วยเหลือ

เรา รู้สึกขอบคุณเพื่อนร่วมงานหลายคนใน ครอบครัว UN ที่ช่วยเตรียมรายงานโดยเป็น เจ้าภาพจัดประชุมปรึกษาหารือหรือแสดงความ คิดเห็นและให้คำแนะนำ บุคคลเหล่านั้น ได้แก่ Robert Hamwey, Maria Teresa Da Piedade Moreira, Henrique Pacini และ Shamika Sirimanne จาก การประชุมสหประชาชาติว่าด้วยการค้าและการ พัฒนา (UNCTAD) Astra Bonini, Sara Castro-Hallgren, Hoi Wai Jackie Cheng and Elliott Harris จากสำนักงานกิจการเศรษฐกิจและสังคมแห่ง สหประชาชาติ Manos Antoninis, Bilal Barakat, Nicole Bella, Anna Cristina D'Addio, Camila Lima De Moraes และ Katharine Redman จาก องค์กรการศึกษา วิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่ง

สหประชาชาติ (UNESCO) Shams Banihani, Hany Besada, Jorge Chediek, Naveeda Nazir และ Xiaojun Grace Wang ที่สำนักงานสหประชาชาติ เพื่อความร่วมมือใต้-ใต้ (UNOSSC) Kunal Sen จากสถาบันโลกเพื่อการวิจัยเศรษฐศาสตร์การพัฒนา แห่งมหาวิทยาลัยสหประชาชาติ (UN-WIDER) และ เพื่อนร่วมงานอีกมากมายจากองค์กรทุนเพื่อเด็ก แห่งสหประชาชาติ (UNICEF) และองค์การเพื่อ การส่งเสริมความเสมอภาคระหว่างเพศ และเพิ่ม พลังของผู้หญิงแห่งสหประชาชาติ (UN Women)

เพื่อนร่วมงานใน UNDP ก็คอยให้คำแนะนำ และเสนอความคิดเห็น ขอขอบคุณ Babatunde Abidoye, Marcel Alers, Jesus Alvarado, Carlos Arboleda, Sade Bamimore, Betina Barbosa, Malika Bhandarkar, Bradley Busetto, Michele Candotti, Sarwat Chowdhury, Joseph D'Cruz, Abdoulaye Mar Dieye, Simon Dikau, Mirjana Spoljaric Egger, Jamison Ervin (ผู้สละเวลาให้ คำแนะนำและมีส่วนร่วมจัดทำรายงาน), Bakhodur Eshonov, Ahunna Eziakonwa, Almudena Fernández, Cassie Flynn, Bertrand Frot, Oscar A. Garcia, Raymond Gilpin, Balazs Horvath, Vito Intini, Artemy Izmetiev, Anne Juepner, Stephan Klingebiel, Raquel Lagunas, Luis Felipe López-Calva, Marion Marigo, George Gray Molina, Mansour Ndiaye, Sydney Neeley, Hye-Jin Park, Midori Paxton, Clea Paz, Isabel de Saint Malo de Alvarado, Tim Scott, Ben Slay, Anca Stoica, Bertrand Tessa, Anne Virnig, Mourad Wahba และ Kanni Wignaraja.

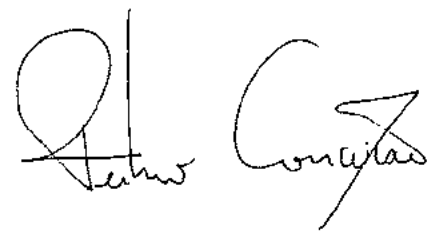
เราโชคดีที่มีทีมงานที่มีความสามารถคอย สนับสนุน ไม่ว่าจะเป็น Jadher Aguad, Cesar Castillo Garcia, Jungjin Koo และ Ajita Singh และ ทีมผู้ช่วยตรวจสอบความถูกต้อง Jeremy Marand, Tobias Schillings และ Emilia Toczydlowska.

สำนักงานจัดทำรายงานการพัฒนามนุษย์ขอ แสดงความขอบคุณจากใจจริงต่อรัฐบาลเยอรมัน สาธารณรัฐเกาหลี โปรตุเกสและสวีเดนที่ให้การ

สนับสนุนด้านการเงิน เรา รู้สึกซาบซึ้งใจมากที่ได้ รับการสนับสนุนจากประเทศเหล่านี้ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญ อย่างยิ่งยวด

เรา รู้สึกขอบคุณทีมบรรณาธิการและจัดหน้าที่มี ความเป็นมืออาชีพสูงจากบริษัท Communications Development Incorporated นำทีมโดย Bruce Ross-Larson พร้อมด้วย Joe Brinley, Joe Caponio, Meta de Coquereaumont, Mike Crumplar, Peter Redvers-Lee, Christopher Trott และ Elaine Wilson อีกทั้งต้องขอบคุณ Bruce เป็น พิเศษเพราะเป็นผู้แก้ไขรายงานฉบับแรกเมื่อ 30 ปีที่แล้วและรายงานฉบับอื่นเกือบทั้งหมดนับแต่นั้น เป็นต้นมา โดยใช้การพินิจวิเคราะห์และสติปัญญา ที่ไม่มีใครเทียบได้ อีกทั้งคอยให้กำลังใจอยู่บ่อยครั้ง

สุดท้ายนี้ ขอขอบคุณผู้บริหารประจำโครงการ พัฒนาแห่งสหประชาชาติอย่าง Achim Steiner ผู้รู้วิธีซักถามและคอยเตือนว่ารายงานต้องกล่าวถึง ข้อกังวลของผู้คน ซึ่งช่วยชี้ให้เราถกเถียงกันอย่าง รอบคอบเพื่อให้ได้สิ่งที่นำไปใช้ได้จริง เขาบอกเราว่า รายงานฉบับนี้ควรมีสาระสำคัญเรื่องการระบาดของ โรคโควิด-19 และอื่น ๆ จึงช่วยมอบเข็มทิศนำทาง ให้เราจัดทำรายงานประจำปีซึ่งเป็นปีที่ชวนสับสน นี้ - เราหวังว่าจะบรรลุปณิธานดังกล่าวได้ขณะที่ พยายามมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาพรมแดนใหม่ของการ พัฒนามนุษย์ในยุคแอนโทรโพซีน

Pedro Conceição

ผู้อำนวยการ

สำนักงานจัดทำรายงานการพัฒนามนุษย์

สารบัญรายงานการพัฒนาชุมชนประจำปี พ.ศ. 2563

คำนำ
กิตติกรรมประกาศ
บทความพิเศษ—การพัฒนาชุมชนและ Mahbub ul Haq
สรุปภาพรวม

ส่วนที่ 1

เริ่มพัฒนาชุมชนอีกครั้งสำหรับยุคแอนโทรโพซีน

บทที่ 1

วางแผนการพัฒนาชุมชนสำหรับยุคแอนโทรโพซีน

เผชิญหน้ากับความจริงที่เกิดขึ้นครั้งใหม่: จะเลือกคนหรือต้นไม้?

ปรับกระบวนการพัฒนาชุมชนเสียใหม่: รักษาโลกให้ดั้งเดิม

ใช้ประโยชน์จากแนวทางการพัฒนาชุมชนเพื่อสร้างการเปลี่ยนแปลง:
เกินขอบเขตความต้องการ เหนือกว่าความยั่งยืน

บทที่ 2

สิ่งที่ไม่เคยปรากฏมาก่อน - ขอบเขต ขนาดและความเร็วของแรง
กดดันจากน้ำมือมนุษย์ที่มีต่อโลก

มองสิ่งแวดล้อมและความยั่งยืนให้ลึกซึ้ง: กิจกรรมของมนุษย์ที่เปลี่ยน
โลกให้เป็นอันตราย

เข้าสู่ยุคแอนโทรโพซีน

ความเสี่ยงในยุคแอนโทรโพซีนและการพัฒนาชุมชน

การเปลี่ยนแปลงของโลกเป็นเหตุให้ผู้คนไร้อำนาจ

บทที่ 3

เพิ่มความสามารถแก่ผู้คนเพื่อให้เกิดความเสมอภาค นวัตกรรมและ
การดูแลธรรมชาติ

เพิ่มความเสมอภาคเพื่อให้เกิดความยุติธรรมในสังคมและมีทางเลือกมากขึ้น

แสวงหานวัตกรรมเพื่อเพิ่มโอกาส

ปลูกฝังสำนึกในการดูแลธรรมชาติ

ส่วนที่ 2

ลงมือสร้างความเปลี่ยนแปลง

บทที่ 4

เพิ่มความสามารถแก่ผู้คน ทำการปฏิรูป

จากทฤษฎีสู่การปฏิรูป

จากการเรียนรู้สู่การสร้างมูลค่า

จากค่านิยมสู่การเสริมสร้างบรรทัดฐานทางสังคมด้วยตนเอง

จากความเสียหายที่มีอยู่สู่การปฏิรูป

บทที่ 5

สร้างสิ่งจูงใจเพื่อนำทางอนาคต

ใช้เงินเพื่อสร้างแรงจูงใจให้เกิดการปฏิรูป

ปรับราคาเพื่อเปลี่ยนใจคน

เสริมสร้างการดำเนินการร่วมกันระหว่างตัวแสดงฝ่ายต่าง ๆ ในระดับ
นานาชาติ

บทที่ 6

การพัฒนาชุมชนโดยอาศัยธรรมชาติ

เมื่อระดับท้องถิ่นขยายเป็นระดับโลก

เสียงการสูญเสียความสมบูรณ์ของชีวภาค เพิ่มความสามารถแก่ผู้คน

มุ่งสู่การพัฒนาชุมชนโดยอาศัยธรรมชาติ

ส่วนที่ 3

วิวัฒนาการพัฒนาชุมชนและยุคแอนโทรโพซีน

บทที่ 7

ผู้ตัววัดใหม่ของการพัฒนาชุมชนสำหรับยุคแอนโทรโพซีน

ดัชนีเดียวจะใช้ได้กับทุกเรื่องหรือ

เปิดมุมมองเรื่องดัชนีการพัฒนาชุมชน: องค์ประกอบด้านรายได้และ
แรงกดดันที่มีต่อโลก

การปรับดัชนีการพัฒนาชุมชนโดยรวม

หมายเหตุ

เอกสารอ้างอิง

กล่อง

- ดัชนีการพัฒนาชุมชนซึ่งคำนึงถึงผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม: สิ่งนำทางในยุค
แอนโทรโพซีน
- 1.1 ระบบความรู้และแนวปฏิบัติของชนพื้นเมืองและชนท้องถิ่นช่วยผนวกความ
หลากหลายทางชีวภาพเข้ากับความเป็นอยู่ที่ดีของมนุษย์
- 1.2 การปฏิรูปที่ถูกต้องแล้ว
- 1.3 การเลือกอนาคตที่ทุกคนมีส่วนร่วมพัฒนาชุมชนในยุคแอนโทรโพซีน
- 1.4 ความสามารถในโลกที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว
- 2.1 กรอบการทำงานในเขตแดนต่าง ๆ ของโลก
- 2.2 ความซับซ้อนในระบบสังคมและธรรมชาติ
- 2.3 ภัยธรรมชาติและการพลัดถิ่น
- 3.1 การสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพของแอมะซอนและอำนาจที่ลดลง
- 3.2 ขบวนการเคลื่อนไหวเพื่อความยุติธรรมทางสิ่งแวดล้อม
- 3.3 ศักยภาพในการรีไซเคิลขยะอิเล็กทรอนิกส์
- 3.4 ธรรมชาติของมนุษย์ - สิ่งมีชีวิตประเภทอื่น: มุมมองที่กว้างขึ้น
- S1.3.1 ความเสี่ยงที่มีอยู่ถือเป็นความยั่งยืน
- 4.1 การศึกษาช่วยชีวิตคนได้อย่างไร

4.2	การปฏิรูปในโลกแห่งความเป็นจริงดำเนินการโดยผู้ได้รับอำนาจ
4.3	สิ่งที่เราต้องทำ - เรียนรู้จากคนในพื้นที่
4.4	มีสิทธิมีเสียงน้อยลง มีอำนาจน้อยลง ทุกข์มากขึ้น
4.5	เหตุใดแนวความคิดแบบหลากหลายนิยมจึงใช้ได้ผลดี: ข้อมูลเชิงลึกจากจิตวิทยาสังคม
5.1	คณะทำงานด้านการเปิดเผยข้อมูลทางการเงินที่เกี่ยวข้องกับสภาพภูมิอากาศ
5.2	การแพร่ระบาดของโควิด-19 และการฟื้นตัวของสิ่งแวดล้อม
5.3	อุปสรรคต่อกลไกการกำหนดราคาคาร์บอนที่มีประสิทธิภาพ
5.4	การจ่ายค่าตอบแทนนิเวศบริการในนิวยอร์กและแทนซาเนีย
5.5	สิ่งจูงใจที่เกี่ยวข้องกับการค้าในสนธิสัญญาระหว่างประเทศ - นำเชื่อถือและมีประสิทธิภาพหรือไม่
6.1	การกระจายข้อมูลทางไกล (Telecoupling) ระหว่างเกษตรกรชาวอินเดียนกับปริมาณน้ำฝนในแอฟริกาตะวันออก
6.2	กรอบการทำงานแบบเซนโต
6.3	กรรมธรรม์ประกันแนวปะการังฉบับแรกเพื่อปกป้องชุมชนชายฝั่งในเม็กซิโก
6.4	การใช้กลไกทางการเงินร่วมกันเพื่อขยายผลการจัดการน้ำโดยคำนึงถึงธรรมชาติ
6.5	แนวทางอนุรักษ์ธรรมชาติแบบองค์รวมส่งผลกระทบดีหลายประการ
6.6	นักเคลื่อนไหวด้านสิ่งแวดล้อมกำลังถูกฆ่า
7.1	การมีอายุยืนยาวอย่างสุขภาพดีแสดงให้เห็นถึงผลของแรงกดดันที่มีต่อโลกได้ชัดเจนขึ้นหรือไม่
7.2	การวัดระดับความเป็นอยู่ที่ดี

รูป

1	ความไม่สมดุลของโลกและสังคมต่างเสริมสร้างกันและกัน
2	จำนวนวันที่มีอุณหภูมิสูงมากหรือต่ำมากเปลี่ยนไปเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ซึ่งเป็นเหตุทำให้การพัฒนาภูมิคุ้มกันมีความเหลื่อมล้ำมากขึ้น
3	ในประเทศที่มีภัยคุกคามทางระบบนิเวศมาก สังคมมีความเปราะบางยิ่งขึ้น
4	การแพร่ระบาดของโควิด-19 ส่งผลเสียต่อการพัฒนามนุษย์อย่างไม่เคยปรากฏมาก่อน
5	ประเทศที่มีการพัฒนามนุษย์ในระดับสูงกว่ามีแนวโน้มจะสร้างความกดดันให้โลกมากกว่า
6	วิธีแก้ไขปัญหาคำนึงถึงธรรมชาติ 20 ข้อช่วยลดภาวะโลกร้อนลงได้มาก
7	การปรับลำดับขั้นการพัฒนาภูมิคุ้มกันด้วยดัชนีการพัฒนาภูมิคุ้มกันซึ่งคำนึงถึงผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม (PHDI) จะกว้างขึ้นเมื่อการพัฒนามนุษย์อยู่ในระดับสูงขึ้น
1.1	ความไม่สมดุลของโลกและสังคมต่างเสริมสร้างกันและกัน
1.2	การปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์จากการเผาไหม้เชื้อเพลิงฟอสซิลลดลงในหลายประเทศ
1.3	เส้นทางการพัฒนามนุษย์สิ้นสุดตรงไหน: การพัฒนามนุษย์ในระดับสูงต้องใช้ทรัพยากรมาก
1.4	ภายใต้สถานการณ์ด้านความยั่งยืน ภายในปี 2643 ประเทศต่างๆ จะร่วมกันลดการปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ต่อหัวและดำเนินการพัฒนามนุษย์ให้มากขึ้น
1.5	สังคมมนุษย์อยู่ในชีวภาค: พลังงานและทรัพยากรทางชีวฟิสิกส์ถูกใช้เพื่อสร้างคลังและเป็นประโยชน์แก่มนุษย์ในขณะที่สร้างและปล่อยของเสีย
1.6	พลังงานที่กักเก็บอยู่ในชีวภาคและสังคมมนุษย์
1.7	ความหลากหลายในชีวิต วัฒนธรรมและภาษามีวิวัฒนาการร่วมกัน
1.8	ประชากรทั่วโลกกำลังเพิ่มจำนวนขึ้น แต่อัตราการเติบโตลดลง
1.9	มลพิษลดลงโดยรวม แต่ยังมีผู้คนสัมผัสปริมาณมลพิษไม่เท่าเทียมกัน
1.10	ความเสียหายทางเศรษฐกิจจากมลภาวะทางอุตสาหกรรมลดลงเพราะสาธารณสุขโลก แต่ไม่สูญเสียมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ

2.1	ยุคแอนโทรโพนจะเหมาะสำหรับมาตรฐานที่เข้ากับยุคควอเตอร์นารีได้อย่างไร
2.2	วันที่เริ่มต้นยุคแอนโทรโพนจนถึงกลางศตวรรษที่ 20 จะสอดคล้องกับความเร่งที่ยิ่งใหญ่ (Great Acceleration) ของแรงกดดันที่มนุษย์กระทำต่อโลก ซึ่งมีแนวโน้มจะทิ้งรอยประทับทางธรณีวิทยา
2.3	อัตราการสูญพันธุ์ของสายพันธุ์ต่างๆ คาดว่าสูงกว่าอัตราการสูญพันธุ์ปกติหลายร้อยหรือหลายพันเท่า
2.4	การระบาดของโควิด-19 ส่งผลเสียต่อการพัฒนามนุษย์อย่างไม่เคยปรากฏมาก่อน
2.5	ความหิวโหยกำลังมีมากขึ้น
2.6	ผลกระทบจากภัยธรรมชาติมีแนวโน้มจะเพิ่มขึ้น
2.7	ภายในปี 2643 จำนวนวันที่มีอุณหภูมิสูงมากหรือต่ำมากในแต่ละปีคาดว่าจะเพิ่มขึ้นในประเทศที่ยังไม่ค่อยมีการพัฒนามนุษย์
2.8	ประเทศที่ไม่ค่อยมีการพัฒนามนุษย์เผชิญความเสี่ยงน้อยกว่าเรื่องการเพิ่มระดับน้ำทะเลเมื่อวัดเฉพาะตัวเอง แต่มีความเสี่ยงมากกว่าเมื่อเทียบกับประเทศอื่นและวัดต่อแนวชายฝั่งหนึ่งกิโลเมตร
2.9	ภายในปี 2613 คาดว่าอุณหภูมิจะเปลี่ยนไปจนมนุษย์มีชีวิตอยู่ไม่ได้ในอีก 50 ปีข้างหน้ามากกว่า 6,000 ปีที่ผ่านมา ซึ่งเป็นผลเสียต่อประเทศกำลังพัฒนาและเป็นผลดีต่อประเทศที่พัฒนาแล้ว
2.10	การระบาดของโควิด-19 เป็นเหตุให้จำนวนของผู้หญิงที่ทำงานนอกบ้านซึ่งเพิ่มขึ้นในหลายสิบปีที่ผ่านมาต้องหยุดชะงักลง
2.11	ประเทศที่มีภัยคุกคามทางระบบนิเวศสูงกว่ามักจะมีความเปราะบางทางสังคมที่มากกว่า
2.12	การสัมพันธ์ระหว่างความเสมอภาคและการเพิ่มความสามารถ
2.13	มีความไม่สมดุลอย่างมากระหว่างผู้หญิงที่เป็นเจ้าของที่ดินกับผู้หญิงที่ใช้ที่ดินทำกิน
3.1	ความเสมอภาค นวัตกรรมและการดูแลธรรมชาติสามารถทำลายวงจรอุบาทว์ของความไม่สมดุลของโลกและสังคม
3.2	เรื่องของความเหลื่อมล้ำทางสิ่งแวดล้อม 2 เรื่อง
3.3	ความเหลื่อมล้ำทางสิ่งแวดล้อมที่เพิ่มขึ้น
3.4	พลวัตที่ไม่เท่ากัน: การหาประโยชน์ ต้นทุนการส่งออก
3.5	ในพื้นที่เสี่ยงในประเทศที่ยากจน มีอัตราการเสียชีวิตของทารกมากกว่า
3.6	หากสังคมหารายได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น (เคลื่อนย้ายข้ามพรมแดน) ก็จะมีความเท่าเทียมกันมากขึ้นและบรรเทาแรงกดดันที่มีต่อโลกได้
3.7	เงินดิจิทัล (Bitcoin) ใช้พลังงานมากกว่าถ่าน
3.8	ต้นทุนที่แท้จริงของแผงเซลล์แสงอาทิตย์ลดลงร้อยละ 89 ตั้งแต่ปี 2553
3.9	ทั่วโลกได้กำหนดนโยบายระดับชาติเพื่อส่งเสริมพลังงานหมุนเวียน
3.10	ราคาแบตเตอรี่ลิเธียมไอออนลดลงตั้งแต่ปี 2554 ถึงปี 2563
3.11	ความแตกต่างระหว่างเศรษฐกิจหมุนเวียนกับเศรษฐกิจเส้นตรง
3.12	กรอบแนวคิดการดูแลสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่น
S1.1.1	มีความรู้ เจตจำนงทางสังคมและอำนาจทางการเมืองที่จำเป็นต่อการพัฒนาที่ยั่งยืน
S1.3.1	ภัยพิบัติสามประเภทที่มีอยู่
S1.3.2	แม้ว่าการสะสมตัวรวบรวมนิวเคลียร์จะมีจำนวนลดลงอย่างมาก แต่จำนวนโดยรวมเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะในสหพันธรัฐรัสเซียและสหรัฐอเมริกาซึ่งมีจำนวนอยู่ในระดับสูง
4.1	จากการเรียนรู้สู่การเสริมสร้างบรรทัดฐานทางสังคมด้วยตนเอง
4.2	โซเซียลมีเดียอาจเป็นสาเหตุของการแบ่งขั้ว
4.3	คนส่วนใหญ่ยอมรับว่าการปกป้องโลกใบนี้เป็นสิ่งสำคัญ ไม่ว่าประเทศของตนจะมีการพัฒนามนุษย์อยู่ในระดับใดก็ตาม
4.4	การสูญเสียโอกาส: ผู้คนยอมมอบรายได้ส่วนหนึ่งเพื่อปกป้องโลกในช่วงปี 90 ไม่ว่าการพัฒนามนุษย์จะอยู่ในระดับใดก็ตาม

4.5	มีน้อยคนที่จะดำเนินการอย่างเป็นรูปธรรมเพื่อลดแรงกดดันที่มีต่อโลก
4.6	ประชาชนคาดหวังให้รัฐบาลดำเนินการ แต่ยังมีโอกาสที่ทั้งสองฝ่ายจะร่วมกันดำเนินการได้
4.7	หน่วยงานมีบทบาทสองมิติในโครงสร้างทางสังคม
4.8	ปรับสมดุลสู่การปฏิรูป
A4.1	ข้อมูลที่จำแนกเป็นกลุ่มจากคำถามของแบบสำรวจในรูปที่ 4.3
5.1	ต้องใส่ใจจริงจังเพื่อให้ภาคการเงินเปลี่ยนไปใช้พลังงานคาร์บอนต่ำ
5.2	ต้นทุนเงินทุนเป็นสัดส่วนใหญ่ที่สุดของค่าใช้จ่ายพลังงานแสงอาทิตย์ที่ลดลงต่ำ เป็นประวัติการณ์ของอินเดีย
5.3	องค์กรที่เป็นสื่อกลางทางการเงินประหยัดค่าใช้จ่ายมากขึ้นในฐานะตัวแทนครัวเรือนในสหรัฐอเมริกา
5.4	ประเทศส่วนใหญ่ได้ให้สัตยาบันในสนธิสัญญาด้านสิ่งแวดล้อมระหว่างประเทศ
5.5	การร่วมมือกันใช้อุปกรณ์กำจัดก๊าซพิษได้รับผลตอบแทนสูงขึ้น
6.1	การแก้ปัญหาโดยคำนึงถึงธรรมชาติและศักยภาพที่จะสร้างวงจรที่ตีงามระหว่างผู้คนกับโลก
6.2	การแก้ปัญหาโดยคำนึงถึงธรรมชาติ 20 วิธีช่วยยับยั้งภาวะโลกร้อนได้
6.3	การดำเนินการระดับท้องถิ่นและระดับโลกมีความเกี่ยวพันกันอย่างยิ่ง
6.4	มีแนวโน้มจะใช้ 8 วิธีบรรเทาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในหลายประเทศตามภูมิภาคต่าง ๆ และในระดับการพัฒนาที่แตกต่างกัน
6.5	พื้นที่ป่าที่ลดลงในประเทศกำลังพัฒนาถือเป็นความท้าทายสำหรับศักยภาพในการบรรเทาผลกระทบที่นำเสนอโดยแนวทางแก้ไขปัญหาโดยคำนึงถึงธรรมชาติ
6.6	การทำแผนที่ความละเอียดสูงเกี่ยวกับวิธีแก้ไขปัญหาคำนึงถึงธรรมชาติในระดับประเทศที่มีความสำคัญ
6.7	ความหลากหลายทางชีวภาพจะมีความอุดมสมบูรณ์ที่สุดเมื่อชนพื้นเมืองจัดการดูแล
6.8	การมีส่วนร่วมต่อหัวของชนพื้นเมืองในการอนุรักษ์ป่าแอมะซอนเท่ากับการปล่อยก๊าซเรือนกระจกต่อหัวของการกระจายรายได้ระดับสูงสุดซึ่งมีสัดส่วนร้อยละ 1
6.9	ชนพื้นเมืองและชุมชนในท้องถิ่นเริ่มเปลี่ยนการแก้ปัญหา (leverage point) เพื่อสร้างความยั่งยืนของโลก
S5.2.1	การปล่อยมลพิษมีแนวโน้มจะเพิ่มขึ้นอีกครั้งในปี 2564 เนื่องจากเศรษฐกิจฟื้นตัวและการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างบางส่วนให้ผลตรงกันข้าม
S5.2.2	ราคาคาร์บอนตามค่านับสัญญาของประเทศต่าง ๆ ที่จะบรรเทาผลกระทบนั้นแตกต่างกันมาก
S5.2.3	ต้นทุนการกำหนดราคาคาร์บอนให้มีประสิทธิภาพทางเศรษฐกิจนั้นสูงกว่าสิ่งชดเชยที่ได้จากผลประโยชน์ด้านสิ่งแวดล้อมภายในประเทศ
S5.2.4	อาจกำหนดราคาคาร์บอนในอัตราลดอัตรากาลายกระจายอย่างเท่าเทียมหรือก้าวหน้าปานกลาง
S5.4.1	ในสถานการณ์ที่มีการปล่อยก๊าซเรือนกระจกสูง อนุภูมิภาคคาดว่าจะเพิ่มขึ้นสู่ระดับที่ไม่เคยปรากฏมาก่อนในประเทศกำลังพัฒนาภายในสิ้นศตวรรษนี้
S5.4.2	ความเสี่ยงที่จะเสียชีวิตโดยเฉลี่ยเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในปี 2643 ซึ่งเป็นเหตุให้เกิดต้นทุนและผลประโยชน์ของการปรับตัว
7.1	แดชบอร์ดใหม่เกี่ยวกับการพัฒนามนุษย์และยุคแอนโทรโพซีน
7.2	ค่าดัชนีการพัฒนามนุษย์มักแทบจะไม่เปลี่ยนหลังหักต้นทุนทางสังคมของคาร์บอนที่ 200 ดอลลาร์ต่อการปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ 1 ตัน
7.3	ทุนทางธรรมชาติลดลงอย่างต่อเนื่อง
7.4	การแสดงภาพของดัชนีการพัฒนามนุษย์ ซึ่งคำนึงถึงแรงกดดันที่มีต่อโลก (PHDI)
7.5	ค่าดัชนี PHDI ใกล้เคียงกับค่าดัชนีการพัฒนามนุษย์สำหรับประเทศที่มีค่าดัชนีการพัฒนามนุษย์ 0.7 หรือต่ำกว่า
7.6	แรงกดดันที่มีต่อโลกเพิ่มขึ้นตามดัชนีการพัฒนามนุษย์ที่เพิ่มขึ้น

7.7	ความก้าวหน้าในการพัฒนามนุษย์เป็นไปในทางตรงกันข้ามกับแรงกดดันที่มีต่อโลก
7.8	ในบรรดา 60 ประเทศที่การพัฒนามนุษย์อยู่ในระดับสูงในปี 2562 มีเพียง 10 ประเทศที่การพัฒนามนุษย์อยู่ในระดับสูงมากเมื่อวัดผลจากดัชนี PHDI
7.9	ดัชนีการพัฒนามนุษย์และดัชนี PHDI เชื่อมโยงกันในประเทศที่มีการพัฒนามนุษย์สูงมาก
7.10	ประเทศต่าง ๆ ในโลกดำเนินการเข้าใกล้ไปเพื่อให้การพัฒนามนุษย์ก้าวหน้าในขณะที่ผ่อนคลายนแรงกดดันที่มีต่อโลก
S7.2.1	การปล่อยก๊าซเรือนกระจกและการค้าระหว่างประเทศ: ยุโรป อเมริกาเหนือ เอเชียกลางและประเทศอื่น ๆ ที่ร่ำรวย ตั้งแต่ พ.ศ. 2533-2562
S7.2.2	ประเทศเกิดใหม่ขนาดใหญ่เป็นผู้ส่งออกคาร์บอนสุทธิ
S7.2.3	คนร่ำรวยที่สุดทั่วโลกซึ่งเป็นสัดส่วนร้อยละ 1 ปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์มากกว่าคนยากจนที่สุดซึ่งเป็นสัดส่วนร้อยละ 50 ถึง 100 เท่า
S7.2.4	การปล่อยมลพิษจากกลุ่มที่ยากจนที่สุดร้อยละ 50 ในช่วงปี 2518-2563: มีปริมาณน้อยและส่วนใหญ่เกี่ยวข้องกับการบริโภค
S7.2.5	คนร่ำรวยที่สุดร้อยละ 1 ปล่อยก๊าซที่เกี่ยวข้องกับการลงทุนเพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับการปล่อยก๊าซทั้งหมดในช่วงสี่ทศวรรษที่ผ่านมา
S7.2.6	ผู้มั่งคั่งที่สุดที่เป็นสัดส่วนร้อยละ 1 ทั่วโลกปล่อยก๊าซปริมาณมาก เนื่องจากมีการบริโภคมากขึ้นและปล่อยก๊าซเพิ่มขึ้นจากความมั่งคั่งและการลงทุนของตน
S7.3.1	ราคาของปลาสาหร่ายพันธุ์ต่าง ๆ ในทะเลบอลติก
S7.4.1	ดัชนีการพัฒนามนุษย์มีความเกี่ยวข้องในทางที่ติดขัดกับดัชนีผลการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อม
S7.5.1	ค่าดัชนีการพัฒนามนุษย์ในระดับสูงไปด้วยกันกับการออมสุทธิที่ปรับค่าแล้วมีผลเป็นบวก

เรื่องเด่น

1.1	เรียนรู้จากศาสตร์แห่งความยั่งยืนเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนามนุษย์อย่างยั่งยืน
1.2	การเรียนรู้จากชีวิต - มุมมองของระบบโลก
1.3	ความเสี่ยงต่อการดำรงอยู่ของมนุษยชาติ
1.4	การหาหรือเกี่ยวกับการทบทวนการพัฒนา: แนวคิดที่เกิดจากการอภิปรายในระดับโลก
2.1	เรื่องเล่าขานที่สืบต่อกันถึงอนาคต
2.2	การพัฒนามนุษย์ชาติเพื่อเปลี่ยนแปลงโลก
3.1	อนาคตที่เราต้องการ – สหประชาชาติที่เราต้องมี
5.1	ผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่มีต่อนโยบายทางการเงินและเงินทุน
5.2	บทบาทของการกำหนดราคาคาร์บอนในการบรรเทาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ
5.3	การตอบสนองของรัฐบาลต่อการแพร่ระบาดของโควิด -19 จะแก้ปัญหาความเหลื่อมล้ำและสิ่งแวดล้อมอย่างไร
5.4	การกำหนดนโยบายเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน 2.0
7.1	ดัชนีการพัฒนามนุษย์มีอายุ 30 ปีแล้ว: ใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพหรือไม่
7.2	ความเหลื่อมล้ำในการปล่อยคาร์บอนทั่วโลก: เปลี่ยนจากระดับอาณาเขตเป็นค่าการปล่อยรวมของบุคคล
7.3	การบัญชีเพื่อความมั่งคั่งและต้นทุนทางธรรมชาติ
7.4	การพัฒนาตัวชี้วัดเพื่ออธิบายถึงความเชื่อมโยงของสิ่งแวดล้อมและความยั่งยืน
7.5	การเพิ่มมิติด้านสิ่งแวดล้อมและความยั่งยืนในดัชนีการพัฒนามนุษย์

ตาราง

2.1	มุมมองของวิทยาศาสตร์ธรรมชาติเกี่ยวกับยุคแอนโทรโพซีน
-----	---

3.1	ตัวอย่างของความเหลื่อมล้ำแนวราบและความเหลื่อมล้ำข้ามรุ่นที่เกี่ยวข้องกับความไม่สมดุลของอำนาจ
3.2	รูปแบบของการเปลี่ยนแปลงปฏิสัมพันธ์ระหว่างความเหลื่อมล้ำกับความยั่งยืน
S1.3.1	ความคืบหน้าในการติดตามดาวเคราะห์น้อยขนาดใหญ่ที่โคจรใกล้โลก
S1.3.2	ประมาณการและขอบเขตความเสี่ยงต่อการสูญพันธุ์ตามธรรมชาติทั้งหมดในหนึ่งศตวรรษโดยพิจารณาจากระยะเวลาที่มนุษย์อาศัยอยู่รอดด้วยการใช้แนวคิดสามประการของมนุษยชาติ
S1.3.3	ประมาณการความเสี่ยงต่อการสูญพันธุ์ตามธรรมชาติทั้งหมดในหนึ่งศตวรรษโดยพิจารณาจากระยะเวลาการอยู่อาศัยของสายพันธุ์ที่เกี่ยวข้อง
5.1	ราคาคาร์บอนแตกต่างกันไปและต่ำกว่าต้นทุนการปล่อยมลพิษทางสังคมโดยประมาณเป็นจำนวนมาก
6.1	ตัวอย่างการแก้ปัญหาโดยคำนึงถึงธรรมชาติของชนพื้นเมืองและชุมชนท้องถิ่น
S5.3.1	รายละเอียดของมาตรการฟื้นฟูสิ่งแวดล้อม
A7.1	ดัชนีการพัฒนามนุษย์ซึ่งคำนึงถึงผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม
S7.4.1	ดัชนีผสมที่รวมมิติด้านเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อมเข้าด้วยกัน
S7.5.1	ความแตกต่างจากค่ารอยเท้านิเวศที่ยั่งยืนและการอมสุจริตที่ปรับค่าแล้ว

ภาคผนวกทางสถิติ

คู่มือผู้อ่าน

ตารางสถิติ

ดัชนีผสมการพัฒนามนุษย์

1	ดัชนีการพัฒนามนุษย์และองค์ประกอบของดัชนี
2	แนวโน้มของดัชนีการพัฒนามนุษย์ ปี พ.ศ. 2533 - 2562
3	ดัชนีการพัฒนามนุษย์ที่ปรับค่าความเหลื่อมล้ำ
4	ดัชนีการพัฒนาทางเพศสภาพ
5	ดัชนีความเหลื่อมล้ำทางเพศสภาพ
6	ดัชนีวัดความยากจนหลายมิติ: ประเทศกำลังพัฒนา

กระดานสรุปการพัฒนามนุษย์

1	คุณภาพของการพัฒนามนุษย์
2	ความเหลื่อมล้ำระหว่างเพศในแต่ละช่วงชีวิต
3	การเพิ่มความสามารถแก่สตรี
4	ความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อม
5	ความยั่งยืนด้านสังคมและเศรษฐกิจ

ภูมิภาคกำลังพัฒนา

ข้อมูลอ้างอิงทางสถิติ

สรุปภาพรวม

การพัฒนาคนุชย์ ในยุคแอนโทรโพซีน

การพัฒนาคนยุคแอนโทรโพซีน

โครงสร้างของรายงานพัฒนาคนประจำปี 2563

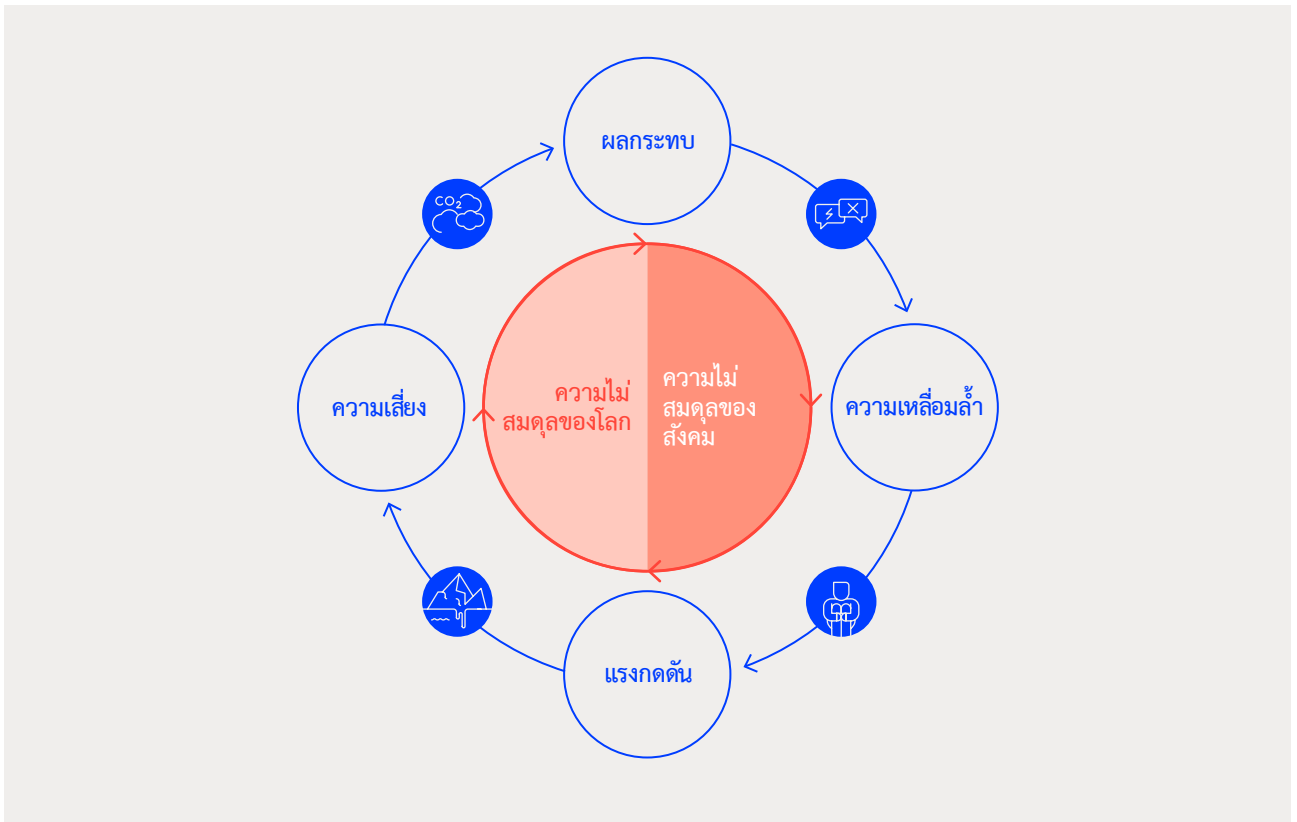
เราอยู่ในช่วงเวลาที่ไม่เคยปรากฏมาก่อนในประวัติศาสตร์มนุษยชาติและประวัติศาสตร์โลก ไฟสีแดงกำลังกะพริบเป็นสัญญาณเตือนสังคมของเราและโลก สัญญาณเหล่านี้เกิดขึ้นมาระยะหนึ่งแล้วอย่างที่เราทราบดี การแพร่ระบาดของโควิด-19 เป็นผลอันน่าตระหนกจากความไม่สมดุลอย่างเห็นได้ชัด นักวิทยาศาสตร์เตือนเรามาแล้วว่าจะเกิดโรคที่ไม่คุ้นเคยจะเกิดขึ้นจากการติดต่อกันระหว่างมนุษย์ ปศุสัตว์ และสัตว์ป่า¹ ซึ่งเป็นเหตุให้โรคระบาดเป็นวงกว้างและรุนแรงขึ้นอย่างต่อเนื่อง ในที่สุด ก็บีบคั้นระบบนิเวศในท้องถิ่นอย่างหนักจนไวรัสร้ายแรงแพร่กระจายออกไป ไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่อาจเป็นเชื้อล่าสุดที่ระบาด หากเราไม่คลายมือที่บีบคั้นธรรมชาติออก เหตุการณ์เช่นนี้ก็จะเกิดขึ้นอีก

เชื้อโรคชนิดใหม่ไม่ได้หล่นลงมาจากท้องฟ้าและไม่ได้ก่อให้เกิดโรคระบาด โควิด-19 แพร่ระบาดอย่างรวดเร็วไปทั่วโลกที่เชื่อมโยงถึงกัน โดยปักหลักในทีใดก็ตามที่มันไปถึงและเจริญเติบโตเป็นพิเศษในรอยร้าวของสังคม เชื้อโรคได้แสวงหาผลประโยชน์จากความเหลื่อมล้ำที่มีอยู่มากมายของการพัฒนามนุษย์และทำให้สถานการณ์ย่ำแย่ลง ในหลายกรณีรอยร้าวเหล่านี้เป็นอุปสรรคขัดขวางความพยายามในการควบคุมไวรัส (บทที่ 2)

ในขณะที่โควิด-19 ดึงความสนใจของคนทั่วโลก แต่วิกฤตที่เกิดขึ้นก่อนหน้านี้ยังคงดำเนินต่อไป ลองดูการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศเป็นตัวอย่าง ฤดูพายุเฮอริเคนในแอตแลนติกปี 2563 อาจสร้างหรือใกล้จะสร้างสถิติใหม่ทั้งในแง่ของจำนวนพายุและวิธีที่พายุหลายลูกทวีความรุนแรงขึ้นอย่างรวดเร็ว² ภายใน 12 เดือนที่ผ่านมา ไฟไหม้ที่รุนแรงผิดปกติได้เผาไหม้พื้นที่ขนาดมหึมาของออสเตรเลีย ป่าแพนทานาล (Pantanal) ในบราซิล ไซบีเรียตะวันออกในสหพันธรัฐรัสเซียและชายฝั่งตะวันตกของสหรัฐอเมริกา³ ความหลากหลายทางชีวภาพของโลกกำลังลดลง โดยหนึ่งในสี่ของสิ่งมีชีวิตกำลังจะสูญพันธุ์ หลายชนิดจะสูญพันธุ์ภายในไม่กี่สิบปี⁴ ผู้เชี่ยวชาญหลายคนเชื่อว่าเรากำลังอยู่ในช่วงที่ใกล้จะเกิดการสูญพันธุ์ครั้งใหญ่ครั้งที่หกในประวัติศาสตร์โลก และเป็นครั้งแรกที่เกิดจากสิ่งมีชีวิตเพียงชนิดเดียว - พวกเรา⁵

“ไฟสีแดงกำลังกะพริบเป็นสัญญาณเตือนสังคมของเราและโลก

รูปที่ 1 ความไม่สมดุลของโลกและสังคมต่างก็เสริมกัน

แหล่งข้อมูล: สำนักงานจัดทำรายงานการพัฒนามนุษย์

ความตึงเครียดบนโลกนี้แสดงให้เห็นถึงความตึงเครียดที่หลายสังคมของเรากำลังเผชิญ นี่ไม่ใช่แค่เรื่องบังเอิญ อันที่จริง ความไม่สมดุลของโลก (การเปลี่ยนแปลงของโลกที่เป็นอันตรายต่อผู้คนและสิ่งมีชีวิตทุกประเภท) และความไม่สมดุลทางสังคมต่างก็ทำให้อีกอย่างแย่ง (รูปที่ 1)⁶ ตามที่รายงานการพัฒนา มนุษย์ประจำปีพ.ศ. 2562 อธิบายไว้ ความเหลื่อมล้ำในการพัฒนา มนุษย์นั้นมามากขึ้นและยังคงเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง⁷ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ซึ่งเป็นการเปลี่ยนแปลงที่เป็นภัยต่อโลกอย่างหนึ่ง ยิ่งทำให้สถานการณ์ยิ่งแย่ง (รูปที่ 2)⁸ การเปลี่ยนแปลงสภาพทางสังคมลดลง สังคมขาดเสถียรภาพมากขึ้น⁹ ลางร้ายของระบอบประชาธิปไตยที่กำลังเสื่อมถอยและลัทธิอำนาจนิยมที่กำลังเป็นที่นิยมมากขึ้นเป็นสิ่งน่ากังวล¹⁰ การร่วมกันดำเนินการใด ๆ ตั้งแต่การระบาดของโควิด-19 ไปจนถึงการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศกลายเป็นเรื่องลำบากมากขึ้นเมื่อสังคมแตกแยก (บทที่ 1)¹¹

“นิวนอร์มัลกำลังจะมาถึง โควิด-19 เป็นเพียงสิ่งแรก

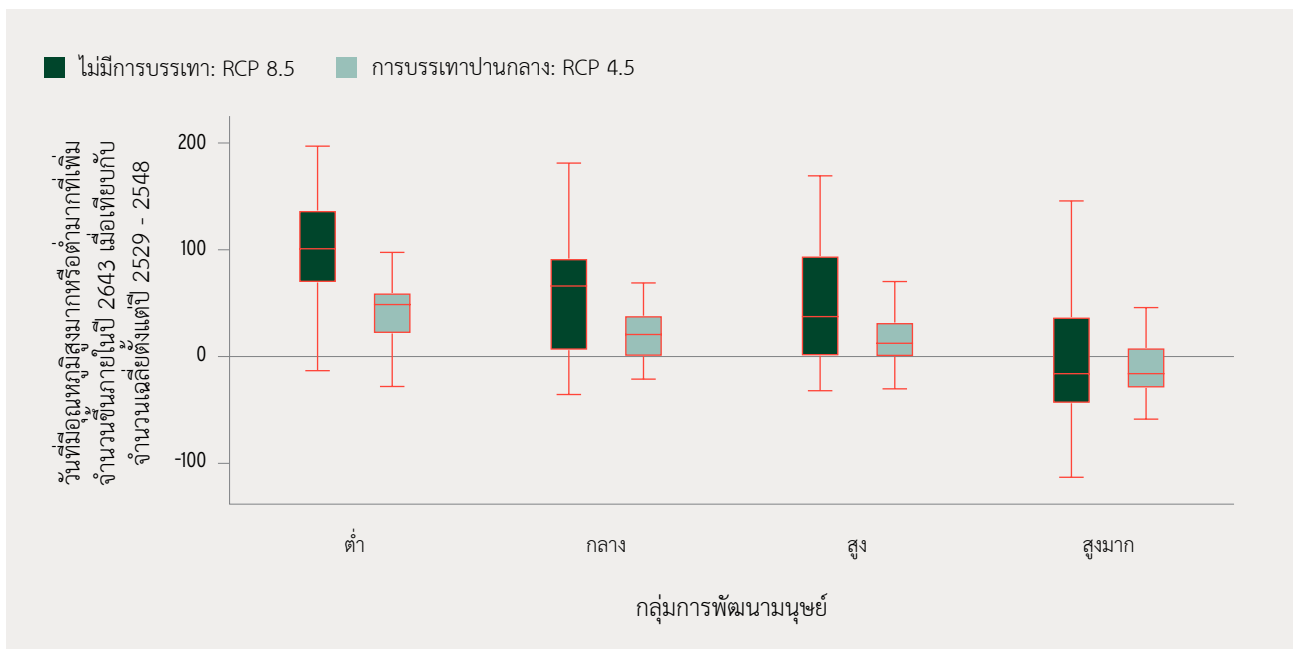
มีคนพูดถึงการกลับสู่ภาวะ “ปกติ” ราวกับว่ามีวันสิ้นสุดที่กำหนดไว้ล่วงหน้าสำหรับวิกฤตมากมายที่เกาะกินสังคมและโลกอยู่ ราวกับว่าการกลับสู่ภาวะปกติเป็นสิ่งที่พึงปรารถนาหรือเป็นไปได้ ความปกติที่วุ่นวายนี้ควรเป็นอย่างไรหรือเป็นของใคร

การหลบหนีจากวิกฤตหนึ่งไปสู่อีกวิกฤตหนึ่งเป็นลักษณะประการหนึ่งในปัจจุบันนี้ ซึ่งเกี่ยวข้องกับ “ภาวะปกติ” ในอดีต การกลับไปสู่สิ่งที่ดูเหมือนจะทำให้อนาคตตกอยู่ในสภาวะที่ต้องจัดการกับวิกฤตอันไม่มีที่สิ้นสุดแทนที่จะพัฒนามนุษย์

ไม่ว่าเราจะต้องการหรือไม่ก็ตาม ชีวิตวิถีใหม่ (new normal) กำลังจะมาถึง โควิด-19 เป็นเพียงสิ่งแรก นักวิทยาศาสตร์โดยทั่วไปเชื่อว่าเรากำลังออกจากยุคโฮโลซีน (Holocene) ซึ่งกินเวลาประมาณ 12,000 ปี และเป็นช่วงที่เกิดอารยธรรมมนุษย์อย่างที่เราพบกันดี นักวิทยาศาสตร์เสนอว่าเรากำลังเข้าสู่ยุคใหม่นั้นคือ แอนโทรโปซีน ซึ่งมนุษย์เป็นพลังสำคัญในการกำหนดอนาคตของโลก¹² คำถามคือ: เราจะทำอย่างไรกับยุคใหม่นี้ท่ามกลางอนาคตที่ไม่แน่นอน เราเลือกที่จะเริ่มเดินตามเส้นทางใหม่อย่างกล้าหาญซึ่งช่วยให้มนุษย์มีเสถียรภาพมากขึ้นขณะที่คลายแรงกดดันที่มีต่อโลกหรือไม่ หรือเราเลือกที่จะลองกลับไปทำเหมือนเดิม - แต่สุดท้ายก็ล้มเหลว - ถูกขัดขวางหาภัยที่เราไม่รู้จักโดยปราศจากอุปกรณ์ช่วยและหางเสื่อนำทางหรือไม่

รายงานการพัฒนา มนุษย์ฉบับนี้สนับสนุนตัวเลือกแรกแน่นอน และเหตุผลในรายงานมีมากกว่าแค่สรุปสิ่งต่าง ๆ ที่รู้กันดีอยู่แล้วว่าต้องทำเพื่อให้บรรลุผล เราทราบดีว่าการกำหนดราคาคาร์บอนอาจเป็นมาตรการเชิงนโยบายที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อการลดการปล่อยก๊าซคาร์บอน

รูปที่ 2 จำนวนวันที่มีอุณหภูมิสูงมากหรือต่ำมากเปลี่ยนไปเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ซึ่งจะยังเป็นเหตุให้การพัฒนา มนุษย์มีความเหลื่อมล้ำมากขึ้น

หมายเหตุ: วันที่มีอุณหภูมิสูงมากหรือต่ำมากคือวันที่อุณหภูมิต่ำกว่า 0 องศาเซลเซียสหรือสูงกว่า 35 องศาเซลเซียส รูปนี้แสดงการเปลี่ยนแปลงระหว่างจำนวนวันที่มีอุณหภูมิสูงมากหรือต่ำมากซึ่งเกิดขึ้นจริงในปี 2529-2548 กับคำมัญฐานที่คาดการณ์ไว้ของวันที่มีอุณหภูมิสูงมากหรือต่ำมากในปี 2623-2642

แหล่งข้อมูล: สำนักงานจัดทำรายงานการพัฒนา มนุษย์จาก Carleton และอื่น ๆ (2653)

เราทราบดีว่าการอดทนเชื่อเพลิงฟอสซิลส่งเสริมให้เกิดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกและควรวุติการดำเนินการนี้ (บทที่ 5) ในขณะที่รายงานกล่าวถึงวิธีการต่าง ๆ ที่สังคมเลือกได้ แต่สิ่งที่สังคมมีส่วนร่วมในแบบที่ไม่เหมือนใครคือมุมมองด้านการพัฒนามนุษย์ มุมมองที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อขจัดอุปสรรคที่หยิ่ง รากลึกที่สุด แล้วก้าวไปสู่ความเจริญรุ่งเรืองของมนุษย์ในขณะที่ผ่อนคลายนแรงกดดันที่มีต่อโลก รายงานเน้นว่าเหตุใด “วิธีแก้ ปัญหา” ที่ถกเถียงกันมากมายจึงไม่ได้นำไปปฏิบัติอย่างเต็มที่ – และในหลายกรณีก็ยังไม่ถึงระดับที่จะเห็นผล

รายงานตั้งข้อสงสัยเกี่ยวกับการอธิบาย “วิธีแก้ ปัญหา” ซึ่งวางกรอบการแก้แต่ละปัญหาแยกจากกันเหมือนเป็นเรื่องภายนอกที่ไม่เกี่ยวกับตัวเราและผู้อื่น เมื่อพบวิธีแก้ปัญหาแล้ว โครงเรื่องก็ดำเนินต่อไป เราเพียงใช้ชีวิตแก้ปัญหาเหมือนเป็นยาครอบจักรวาลในทุกที่ เทคโนโลยีและนวัตกรรมมีความสำคัญ และสำคัญมากเสียด้วย ตามที่รายงานระบุ ทว่าภาพที่เห็นซับซ้อนกว่ามาก เป็นเรื่องไม่ตรงไปตรงมามากกว่า มีพลวัตกว่า การนำมาใช้แบบง่าย ๆ มากนัก การแก้ไขปัญหาดังกล่าวด้วยวิธีเดียวที่ดูท่าว่าจะได้อาจส่งผลที่เป็นอันตรายโดยไม่เจตนา เราต้องปรับแนวทางของเราเสียใหม่จากการแก้ไขแต่ละปัญหาแยกกันไปสู่การจัดการกับสถานการณ์ยากลำบากที่ทุกคนมีส่วนร่วมมากขึ้น และเชื่อมโยงกันหลายมิติ

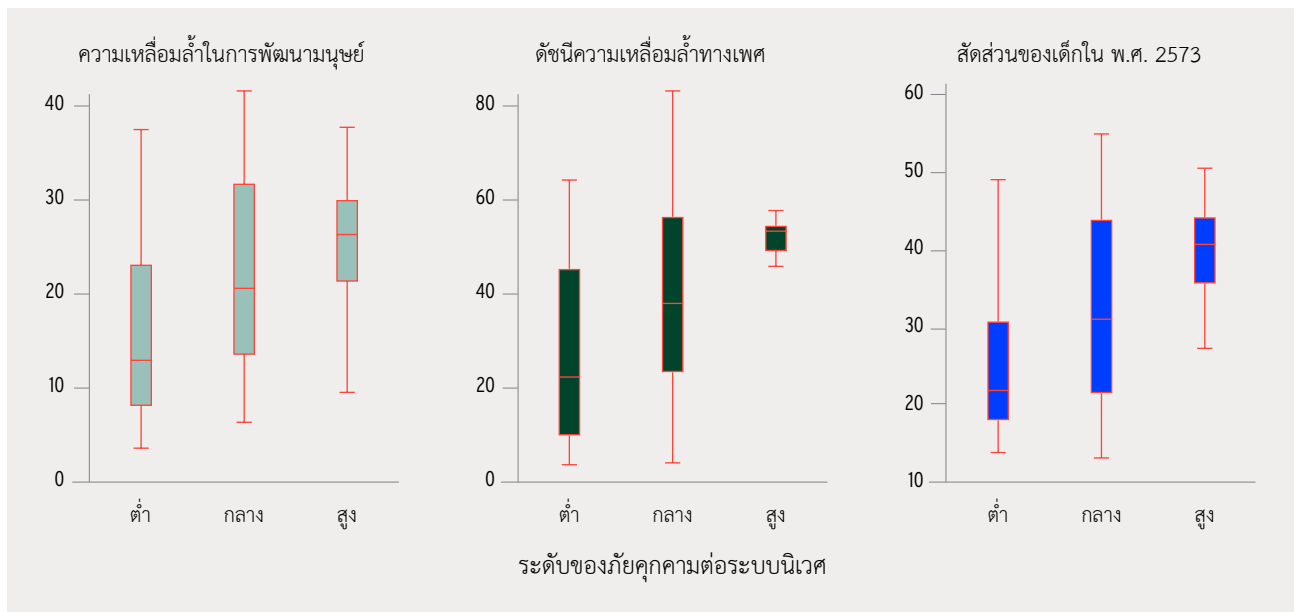
ท่ามกลางความซับซ้อน จะก้าวหน้าได้ต้องเรียนรู้ด้วยการลงมือปฏิบัติและปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ ซึ่งมีนวัตกรรม

มากมายคอยกระตุ้น ยึดหลักการตัดสินใจที่ไตร่ตรองร่วมกัน และนำวิธีการให้รางวัลและลงโทษอย่างเหมาะสมมาช่วยสนับสนุน การบรรลุผลไม่ใช่เรื่องง่าย เพราะมีความแตกต่างทางพื้นฐานอยู่มาก - ในแง่ผลประโยชน์และเกี่ยวกับการตอบสนองและภาระรับผิดชอบของสถาบันในปัจจุบัน ความเหลื่อมล้ำในรูปแบบต่าง ๆ ก็มีมากมายเช่นกัน ซึ่งยับยั้งการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ จำกัดศักยภาพในการสร้างสรรค์นวัตกรรม และเพิ่มความเสี่ยงที่จะเกิดการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและภัยคุกคามต่อระบบนิเวศ (รูปที่ 3)¹³ ทางเลือกในการพัฒนามักถูกตีกรอบไว้ราวกับว่าจำกัดอยู่ในเส้นทางแคบ ๆ ที่มีคนใช้งานจำนวนมาก ทว่าสุดท้ายก็ไม่ยั่งยืน คำถามที่ลึกซึ้งกว่านั้นคือเราให้ความสำคัญกับสิ่งใดและมากแค่ไหน¹⁴

“ตัวเลือกของมนุษย์ซึ่งถูกหล่อหลอมจากค่านิยมและสถาบันเพิ่มความไม่สมดุลทางสังคมและโลก ซึ่งเราต้องเผชิญกับปัญหาที่สัมพันธ์กันนี้

ดังที่แคสเซียส (Cassius) กล่าวไว้ในบทละครจูเลียส ซีซาร์ (Julius Caesar) ของเชกสเปียร์ (Shakespeare) ซึ่งเป็นประโยคที่ทุกคนรู้จักกันดี: “ไม่ใช่ความผิดของโชคชะตา/แต่เป็นความผิดของเราต่างหาก”¹⁵ ไม่ว่าจะรู้ตัวหรือไม่ก็ตาม แต่ตัวเลือกของมนุษย์ซึ่งถูกหล่อหลอมจากค่านิยมและสถาบันเพิ่มความไม่สมดุลทางสังคมและโลก ซึ่งเราต้องเผชิญกับปัญหาที่สัมพันธ์กันนี้

รูปที่ 3 ในประเทศที่มีภัยคุกคามต่อระบบนิเวศมาก สังคมก็จะมีความเปราะบาง

หมายเหตุ: ไม่รวมค่าผิดปกติ ภัยคุกคามต่อระบบนิเวศ ได้แก่ ความเครียดจากน้ำ ความไม่มั่นคงทางอาหาร ภัยแล้ง น้ำท่วม พายุไซโคลน อุณหภูมิที่สูงขึ้น ระดับน้ำทะเลที่สูงขึ้นและการเพิ่มจำนวนของประชากร จำนวนภัยคุกคามในแต่ละประเทศเผชิญเป็นสิ่งที่กำหนดระดับต่าง ๆ: ภัยคุกคามระดับต่ำ (ภัยคุกคาม 0 ถึง 1) ภัยคุกคามระดับกลาง (ภัยคุกคาม 2 ถึง 3 ครั้ง) และภัยคุกคามระดับสูง (ภัยคุกคามอย่างน้อย 4 ครั้ง) กรณาดูที่ IEP (2563) แหล่งข้อมูล: สำนักงานจัดการรายงานการพัฒนามนุษย์จากข้อมูลของกรมเศรษฐกิจและการสังคมแห่งสหประชาชาติและ IEP (2563)

สิ่งขัดขวางเราไม่ให้ทำความเข้าใจและจัดการกับสิ่งเหล่านี้คือ ความเข้มงวดในค่านิยมและสถาบันเดียวกันนี้เอง ความเข้มงวดที่เป็นเหตุให้เราตัดสินใจเลือกซ้ำในอดีต เราต้องตรวจสอบสิ่งที่หล่อหลอมค่านิยมของมนุษย์และสถาบันด้วยความรอบคอบ โดยเฉพาะวิธีการกระจายและใช้อำนาจเพื่อเร่งการดำเนินการตามวาระปี 2573 เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนสำหรับผู้คนและโลก

แนวทางการพัฒนามนุษย์มีส่วนอย่างมากในการจัดการกับสภาพคล้ายอัมพาตเมื่อเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงที่น่าตกใจของโลก การพัฒนามนุษย์เป็นเรื่องของการส่งเสริมให้มนุษย์มีเสรีภาพมากขึ้น และมอบทางเลือกมากขึ้นให้ผู้คนกำหนดเส้นทางการพัฒนาของตนเองตามค่านิยมที่หลากหลายแทนที่จะกำหนดเส้นทางใดเส้นทางหนึ่ง บ่อยครั้งที่การพัฒนาเลือกคนมากกว่าต้นไม้ เนื่องจากคนมักมองข้ามสิ่งแวดล้อมขณะที่การเติบโตทางเศรษฐกิจเป็นเรื่องสำคัญที่สุด แนวคิดการพัฒนา มนุษย์เกิดขึ้นเมื่อ 30 ปีก่อน ซึ่งตรงข้ามกับคำจำกัดความของการพัฒนาที่ขาดการมองการณ์ไกล การเติบโตทางเศรษฐกิจเป็นสิ่งสำคัญโดยเฉพาะสำหรับประเทศกำลังพัฒนา การมีรายได้เพิ่มขึ้นเป็นสิ่งสำคัญสำหรับคนยากจนในทุกประเทศ ทว่าตาม ที่รายงานการพัฒนา มนุษย์ประจำปีพ.ศ. 2562 เน้น คำถามที่มีความสำคัญเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ สำหรับหลายประเทศนั้นไม่ได้เป็นเรื่องเกี่ยวกับทรัพยากรโลกโดยรวม แต่เป็นทรัพยากรปริมาณที่เหมาะสมเมื่อแบ่งสรรกัน¹⁶ ในรายงานปีนี้ แม้ว่าจะไม่ใช่ครั้งแรกในประวัติศาสตร์ แต่เรายังกังวลเกี่ยวกับโลกซึ่งผลิตทรัพยากรเหล่านั้นด้วย

แนวทางการพัฒนามนุษย์เตือนเราว่าการเติบโตทางเศรษฐกิจเป็นเรื่องเกี่ยวกับวิธีการมากกว่าเป้าหมาย การมีทรัพยากร วัสดุมากขึ้นเป็นเรื่องสำคัญเมื่อจัดสรรอย่างเป็นธรรมและอยู่ในขอบเขตที่โลกรับได้¹⁷ เนื่องจากทรัพยากรเหล่านี้ช่วยเพิ่มโอกาสของผู้คนจากรุ่นสู่รุ่น อันที่จริง องค์ประกอบด้านรายได้ของดัชนีการพัฒนามนุษย์ (HDI) แบบเดิมมีขึ้นเพื่อเป็นตัวแทนทรัพยากรวัสดุซึ่งมอบความสามารถพื้นฐานที่เพิ่มโอกาสให้ผู้คน ความสามารถสองประการ - การใช้ชีวิตโดยมีสุขภาพดีและการมีการศึกษา - เป็นเรื่องสำคัญยิ่งที่ใช้ชีวิตโดยเป็นองค์ประกอบ ส่วนหนึ่งของ HDI ตั้งแต่เริ่มจัดทำมา สิ่งเหล่านี้ต่างจากรายได้หรือการเติบโตทางเศรษฐกิจเพราะมิได้เป็นเพียงวิธีแต่เป็นเป้าหมายด้วย

รายงานการพัฒนา มนุษย์ประจำปี พ.ศ. 2562 ให้เหตุผลว่าการพัฒนาความสามารถใหม่ ๆ กำลังมีความสำคัญมากขึ้น เพื่อให้คนก้าวหน้าได้ในยุคดิจิทัล¹⁸ หลักสำคัญของการพัฒนามนุษย์ยังเหมือนเดิม - ตัวชี้วัดคือสิ่งที่ผู้คนให้ความสำคัญ สิ่งที่

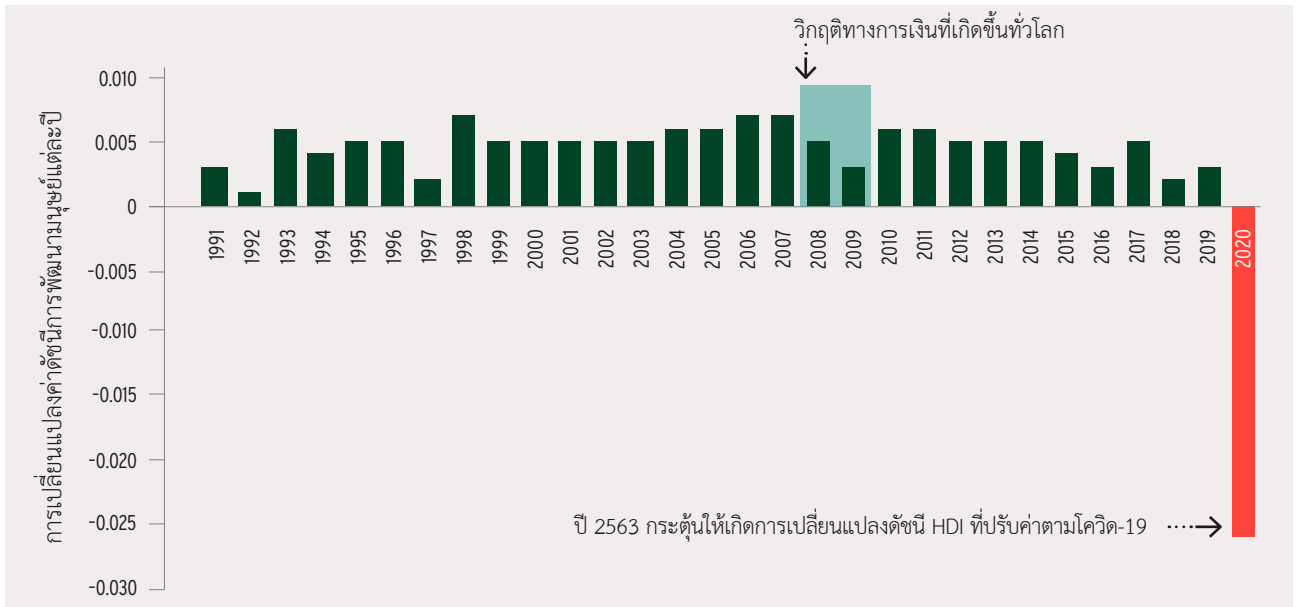
เปลี่ยนไปคือบริบท ลองนึกดูว่ามีผู้คนมากกว่า 1 พันล้านคนที่หลุดพ้นจากความยากจนสุดขีดภายใน 1 ชั่วโมงคน¹⁹ ซึ่งเป็นความสำเร็จอันยิ่งใหญ่ของมนุษยชาติอย่างไม่ต้องสงสัย แต่ก็ควรพิจารณาด้วยว่าการระบาดของโควิด-19 อาจผลักดันให้ประชากรราว 100 ล้านคนตกอยู่ในภาวะยากจนขั้นรุนแรง ซึ่งเป็นปัญหาเลวร้ายที่สุดในรุ่นของเรา²⁰ การพัฒนามนุษย์ได้รับผลกระทบครั้งใหญ่ในปี 2563 (รูปที่ 4)²¹ การขจัดความยากจนทุกรูปแบบ - และไม่ให้ความยากจนกลับมาอีกในโลกที่ไม่เคยหยุดนิ่ง - ยังคงเป็นเรื่องสำคัญ ทว่ายังคงมีความปรารถนาอันแรงกล้าขึ้นเรื่อย ๆ ตามที่ควรจะเป็น ควบคู่กับความมุ่งมั่นอันแน่วแน่ที่จะไม่ทอดทิ้งใครไว้เบื้องหลังในระหว่างที่ดำเนินการนี้ การพัฒนามนุษย์คือการเดินทางที่ไม่หยุดยั้ง มีจุดหมายปลายทาง การรักษาสมาคมของเรื่องนี้มักจะเกินกว่าแค่การตอบสนองความต้องการขั้นพื้นฐาน แต่เป็นเรื่องของการพัฒนาความสามารถของผู้คน ระบุและเดินตามเส้นทางของตนเพื่อใช้ชีวิตอย่างมีความหมาย ซึ่งเกี่ยวข้องกับเรามีเสรีภาพมากขึ้น เรื่องนี้กระตุ้นให้เรานึกถึงผู้คนในฐานะผู้กระทำมากกว่าผู้ป่วย ซึ่งเป็นประเด็นหลักของรายงานประจำปีนี้

พื้นดินใต้เท้าเรากำลังเปลี่ยนไปเมื่อเราเผชิญหน้ากับความท้าทายที่ไม่เคยเกิดขึ้นมาก่อนในยุคแอนโทรโพซีน ครั้งนี้หนทางข้างหน้าจะไม่ได้เป็นเรื่องของการพัฒนาความสามารถของผู้คนเพื่อใช้ชีวิตอย่างที่ดีขึ้นให้ความสำคัญเท่านั้น แต่ยังเพิ่มทางเลือกให้ผู้คนอีกด้วย เราต้องพิจารณามิติสำคัญของการพัฒนามนุษย์อีก 2 ประการอย่างรอบคอบ: อีสราภาพในการตัดสินใจ (นั่นคือสามารถมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและตัดสินใจเลือกสิ่งที่ตนต้องการ) และค่านิยม (นั่นคือทางเลือกที่ต้องการมากที่สุด) โดยใส่ใจเป็นพิเศษต่อปฏิสัมพันธ์ของมนุษย์กับธรรมชาติ และต่อการดูแลโลกใบนี้

“การพัฒนามนุษย์เป็นเรื่องของการพัฒนาความสามารถของผู้คน ระบุและเดินตามเส้นทางของตนเพื่อใช้ชีวิตอย่างมีความหมาย”

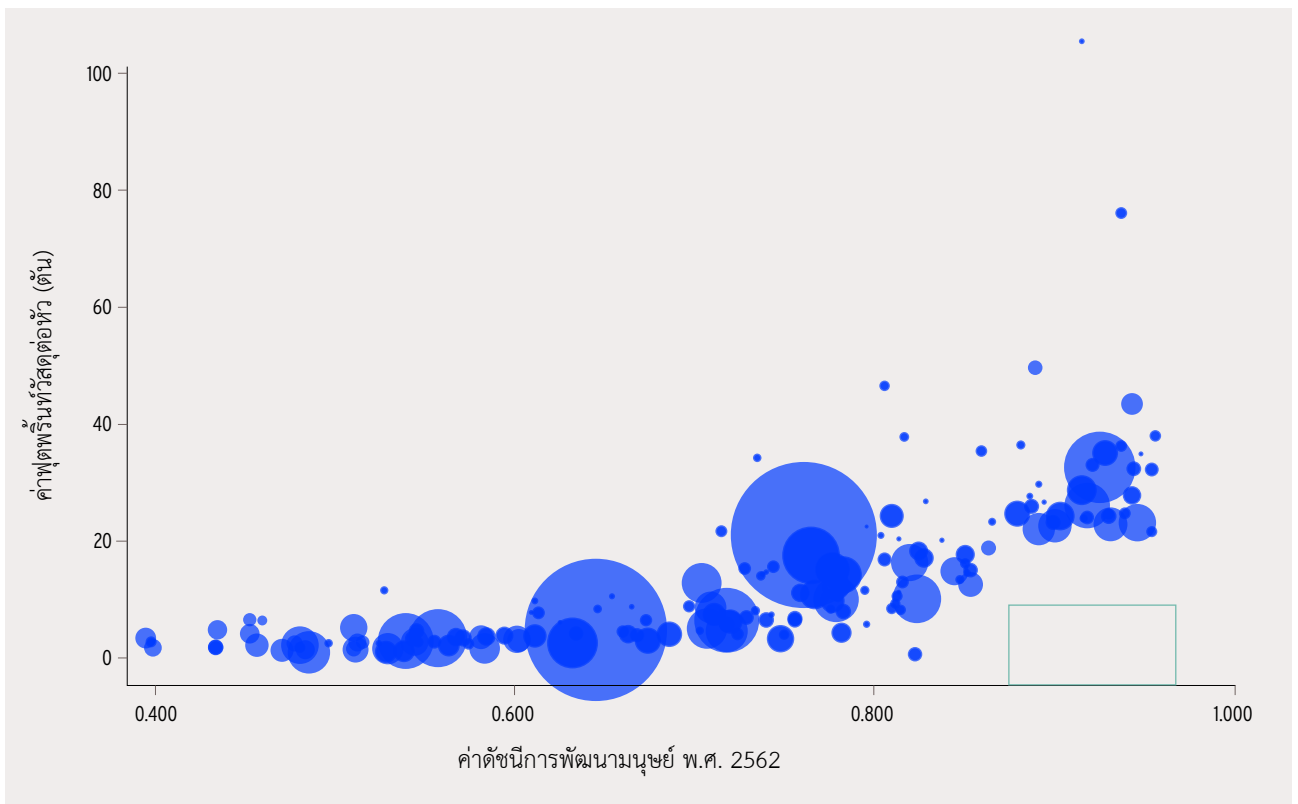
ความสามารถ หน่วยงานและค่านิยมเปรียบเสมือนเก้าอี้สามขา เนื่องจากเป็นสิ่งที่แยกจากกันไม่ได้เมื่อเรานึกถึงวิวัฒนาการ มนุษย์ในบริบทของแอนโทรโพซีน เราสรุปไม่ได้ว่าการพัฒนาความสามารถของผู้คนจะช่วยลดแรงกดดันที่มีต่อโลกได้โดยอัตโนมัติ HDI แสดงหลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่ชัดเจนว่าเป็นไปในทางตรงกันข้าม - ประเทศที่มี HDI ระดับสูงสุดมีแนวโน้มที่จะกดดันโลกมากกว่า (รูปที่ 5)

รูปที่ 4 การแพร่ระบาดของโควิด-19 ส่งผลเสียต่อการพัฒนามนุษย์อย่างไม่เคยปรากฏมาก่อน

แหล่งข้อมูล: เวนรชันอัปเดตของรูปที่ 3 ใน UNDP (2563)

รูปที่ 5 ประเทศที่มีการพัฒนามนุษย์ในระดับสูงกว่ามีแนวโน้มจะสร้างความกดดันให้โลกมากกว่า

หมายเหตุ: ค่าฟุตพริ้นท์ที่วัดวัดปริมาณการสกัดวัสดุทั้งในประเทศและต่างประเทศ (ชีวมวล เชื้อเพลิงฟอสซิล แร่โลหะและแร่โอโลหะ) ที่ใช้เพื่อตอบสนองความต้องการสินค้าและบริการขั้นสุดท้ายภายในประเทศ ขนาดวงกลมเป็นไปตามสัดส่วนของประชากรในประเทศ รูปสี่เหลี่ยมผืนผ้าสีเขียวที่มุมล่างขวาแสดงถึงปริมาณเป้าหมายในการพัฒนามนุษย์ยุคแอนโทรโพซีน ซึ่งตอนนี้ยังเป็นที่ว่างอยู่ (ดูกล่องที่ 1)

แหล่งข้อมูล: สำนักงานจัดทำรายงานการพัฒนามนุษย์โดยอ้างอิงจากข้อมูลของโครงการสิ่งแวดล้อมแห่งสหประชาชาติ

เราทักท้อเองไม่ได้ว่าการเพิ่มอิสรภาพในการตัดสินใจหมายความว่าผู้ที่ได้รับพลังใจมากกว่ามักเลือกที่จะเลี่ยงการเปลี่ยนแปลงโลกที่เป็นอันตราย ไม่ว่าจะเลือกด้วยตัวเองหรือเป็นกลุ่มก็ตาม ค่านิยมโดยเฉพาะวิธีที่ค่านิยมเหล่านั้นสั่งสมและเกี่ยวพันกัน ช่วยให้ผู้ที่ได้รับพลังใจมีทิศทางในการเลือกทางเดินชีวิตของตน ค่านิยมเป็นพื้นฐานสำคัญที่ช่วยให้เราเข้าใจความหมายของการดำรงชีวิตที่ดี แต่ผู้คนจะตระหนักถึงคุณค่าของตนไม่ได้หากไม่มีความสามารถและอิสรภาพในการตัดสินใจที่เพียงพอ

รายงานระบุว่าเพื่อเข้าสู่ยุคแอนโทรโพซีน มนุษยชาติสามารถพัฒนาความสามารถ อิสรภาพในการตัดสินใจ และค่านิยมเพื่อลงมือทำโดยเสริมสร้างความเสมอภาค ส่งเสริมนวัตกรรมและปลูกฝังสำนึกในการดูแลธรรมชาติ²² หากคนให้น้ำหนักกับสิ่งเหล่านี้มากขึ้นเมื่อเทียบกับตัวเลือกมากมายที่ตนสร้างขึ้นมาเพื่อตัวเองแล้ว - หากความเสมอภาค นวัตกรรมและการดูแลสิ่งแวดล้อมเป็นสิ่งสำคัญในการดำรงชีวิตที่ดี - ความเจริญรุ่งเรืองของมนุษย์ก็จะเกิดขึ้นควบคู่ไปกับการผ่อนคลายแรงกดดันที่มีต่อโลก²³

เรามีหลักฐานมากมายที่ระบุว่าค่านิยมต่าง ๆ เปลี่ยนแปลงได้อย่างมีจุดมุ่งหมายและรวดเร็วพอสมควร ลองพิจารณาการเปลี่ยนแปลงครั้งใหญ่ในหลายประเทศซึ่งมีบรรทัดฐานทางสังคม ระเบียบและพฤติกรรมเกี่ยวกับยาสูบ²⁴ เมื่อไม่นานมานี้เองที่การสูบบุหรี่สร้างตำแหน่งทางวัฒนธรรมอันเป็นที่ต้องการในประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก ในช่วงหลายทศวรรษที่ผ่านมา ในหลายระดับ การสูบบุหรี่ถูกลดสถานะให้เป็นสิ่งไร้ค่า แม้ว่ายังคงต้องดำเนินการอีกหลายประการ โดยเฉพาะการแก้ไขปัญหาที่เหลืออยู่เรื่องความเหลื่อมล้ำของการใช้ยาสูบในประเทศกำลังพัฒนา²⁵ สนธิสัญญาด้านสุขภาพระหว่างประเทศฉบับแรกที่เจรจาภายใต้การสนับสนุนขององค์การอนามัยโลกจัดทำขึ้นเพื่อควบคุมยาสูบ โดยเฉพาะ นั่นคือกรอบอนุสัญญาว่าด้วยการควบคุมยาสูบ สนธิสัญญามีคู่สัญญาถึง 182 ประเทศ ซึ่งถือเป็นร้อยละ 90 ของประชากรโลก สนธิสัญญาดังกล่าวจึงเป็นข้อพิสูจน์ถึงสิ่งที่ยึดความเชี่ยวชาญด้านสาธารณสุขซึ่งมีวิทยาศาสตร์เป็นพื้นฐานทำได้เพื่อกระตุ้นให้ลงมือแก้ไขปัญหาโลกาภิวัตน์ โดยดำเนินการควบคู่ไปกับการมีผู้นำทางการเมืองที่เข้มแข็งและมีประสิทธิภาพ²⁶

“หากความเสมอภาค นวัตกรรมและการดูแลสิ่งแวดล้อมเป็นสิ่งสำคัญในการดำรงชีวิตที่ดี ความเจริญรุ่งเรืองของมนุษย์ก็จะเกิดขึ้นควบคู่ไปกับการผ่อนคลายแรงกดดันที่มีต่อโลก”

ค่านิยมด้านสิ่งแวดล้อมต้องเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงที่ก่อให้เกิดปัญหาคล้ายคลึงกัน ดูจากการตีพิมพ์ *Silent Spring* ซึ่งเป็นเรื่องบ่งชี้สำคัญของ Rachel Carson ถือว่าเป็นจุดเริ่มต้นของขบวนการเคลื่อนไหวทางสิ่งแวดล้อมสมัยใหม่ ซึ่งมีรากฐานมานานหลายศตวรรษ²⁷ ก่อนหน้านั้นมีความกังวลด้านการจัดสรรทรัพยากร โดยมีขบวนการเพื่อความยุติธรรมด้านสิ่งแวดล้อม แต่ขบวนการตอบสนองอย่างมากต่อความเป็นจริงที่ปรากฏขึ้นใหม่ เช่น มลภาวะทางอากาศและทางน้ำที่เกิดขึ้นในรูปแบบและระดับที่ไม่เคยปรากฏมาก่อน และมักส่งผลกระทบต่อกลุ่มคนชายขอบมากกว่า แต่ละขบวนการขยายขอบเขตแนวความคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบของชีวิตที่ดีด้วยการผนวกเรื่องการดูแลสิ่งแวดล้อม ความยุติธรรมทางสังคม และความรับผิดชอบต่อคนรุ่นหลัง โดยวางรากฐานสำหรับยุคของการพัฒนาที่ยั่งยืน และแต่ละขบวนการต้องพัฒนาต่อไปเพื่อรับมือกับความท้าทายของโลก ซึ่งแต่เดิมไม่ได้กำหนดไว้

ปัจจุบันนี้ในบริบทของยุคแอนโทรโพซีน จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องเลิกแบ่งแยกระหว่างคนกับโลก ระบบโลกชี้ให้เห็นว่าเราเชื่อมโยงกันมากขึ้นในฐานะส่วนหนึ่งของระบบทางสังคมวิทยา ซึ่งเป็นแนวคิดที่เกี่ยวข้องอย่างมากกับแอนโทรโพซีน²⁸ การพัฒนามนุษย์สอดคล้องกับความคิดดังกล่าว ตลอดมานี้แนวคิดนี้มักเป็นเรื่องเกี่ยวกับการร่วมมือกันและสร้างความสัมพันธ์ มุมมองการพัฒนาที่เน้นศักยภาพของมนุษย์จะเป็นอย่างไรไปได้อย่างไร เราทุกคนย้ายเข้าและออกจากพื้นที่ทางสังคม เศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อม ในวันใดวันหนึ่ง ชาวนาอาจทำหน้าที่แม่และภรรยาที่คอยเก็บฟืนและหาน้ำ กังวลเรื่องสภาพอากาศและศัตรูพืช ต่อรองราคาสินค้าในตลาด ซื้อยาและตำราเรียน ผู้คน สถานที่และสิ่งแวดล้อมไม่ได้เชื่อมโยงกันในบริบทของชนบทเท่านั้น ชาวเมืองก็มีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมเช่นกัน โดยมักมีขอบเขตกว้างกว่าหรือหลากหลายกว่าในแง่ของอาหาร น้ำ คุณภาพอากาศ การพักผ่อนหย่อนใจและสุขภาพจิตและกาย มุมมองนี้เน้นประสบการณ์ของแต่ละบุคคลมากกว่าโครงสร้างของสถาบันที่จัดเป็นภาคส่วน ซึ่งช่วยให้แนวทางการพัฒนามนุษย์หลุดพ้นจากข้อจำกัดทางวินัยและของภาคส่วน มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้เกิดการพัฒนาตามที่เห็นด้วยตาตนเอง

วิกฤตในระบบที่เราเห็นมากขึ้นก่อให้เกิดความตื่นตกใจ (บทที่ 2) เราไม่มีสิทธิแก้ปัญหาตามลำพังแบบกิ่งอิสระได้อีกต่อไปในสังคมหรือระบบนิเวศวิทยาที่อยู่แยกกัน หากเราเคยทำเช่นนั้นมาก่อน อันที่จริงสิ่งเหล่านี้เป็นเหมือนสถานีในเครือข่ายนิเวศวิทยาเชิงสังคมวิทยาที่พึ่งพากัน ซึ่งโดยรวมแล้วจะกะพริบไฟเป็นสีแดง²⁹

คนเราไม่เห็นค่าการฟื้นตัวของระบบ โดยเฉพาะเมื่อมีเพียงส่วนเดียวที่ตกอยู่ใต้ความตึงเครียดในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง³⁰ ผลกระทบที่กลมกลืนเป็นหนึ่งในเดียวกันของรูปแบบการผลิตและบริโภคของเราที่มีอำนาจเหนือสิ่งอื่นใดและว่านวยกกับการถักทอโลกเข้าด้วยกัน ได้ทำลายความหลากหลาย - ทุกรูปแบบ ตั้งแต่ทางชีวภาพไปจนถึงทางวัฒนธรรม - ที่มีความสำคัญอย่างยิ่งยวดต่อการฟื้นตัว³¹ ความหลากหลายเพิ่มความซับซ้อน แม้ว่าอาจเป็นสิ่งไม่ดีต่อธุรกิจ แต่เป็นผลดีต่อการฟื้นตัวของระบบเมื่อเผชิญกับสิ่งที่มากระทบซึ่งเดินทางไปตามเส้นทางต่างๆ ที่เชื่อมโยงผู้คนและประเทศเข้าด้วยกัน³²

“ปัจจุบันนี้ในบริบทของยุคแอนโทรโพซีน จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องเลิกแบ่งแยกระหว่างคนกับโลก”

ถึงบัดนี้ซึ่งผ่านมาทศวรรษเศษ วิกฤตการเงิน วิกฤตภูมิอากาศ วิกฤตความเหลื่อมล้ำ และวิกฤตโควิด-19 ทั่วโลกล้วนแสดงให้เห็นว่าความสามารถในการฟื้นตัวของระบบกำลังเสื่อมคลายลง ระบบที่ใช้กันอยู่ทุกวันนี้ไม่มีประสิทธิภาพอีกต่อไป ความสัมพันธ์ที่ครั้งหนึ่งเคยยึดหยุ่นเริ่มเปราะบางยิ่งขึ้น จนบั่นทอนความมั่นคงของระบบของโลก³³ ยิ่งขึ้นอีก ผลลัพธ์ก็คือ ปัญหาว่านวยกต่าง ๆ ไม่ว่าจะในแง่เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม หรือเชื้อโรค จะเล็ดลอดแพร่กระจายไปยังประเทศต่าง ๆ ได้ง่ายขึ้นและทำลายกำแพงที่เราจินตนาการว่าแบ่งแยกมนุษย์จากโลก

ชีวิตไม่สามารถดำเนินไปโดยปกติได้ เช่นเดียวกับแนวคิดเรื่องการพัฒนามนุษย์ซึ่งต้องได้รับการทบทวนอยู่เนืองนิตย์เพื่อให้ตอบสนองต่อความท้าทายใหม่ ๆ ของยุคสมัย สิ่งที่ต้องทำไม่ใช่การละทิ้งหลักการอันเป็นหัวใจ ซึ่งยังคงสำคัญต่อความท้าทายหลายประการในยุคปัจจุบัน หากแต่ต้องปรับใช้หลักการเหล่านี้เพื่อฟื้นฟ้ายุทธศาสตร์อันเต็มไปดด้วยปัญหา เป้าหมายของการพัฒนามนุษย์ยังคงสำคัญเช่นเดิม นั่นคือ เพื่อให้ผู้คนใช้ชีวิตตามคุณค่าที่ตนยึดถือ เป้าหมายนี้นำมาซึ่งศักยภาพในการฟื้นฟาสถานการณ์ที่ยากลำบาก ไม่ใช่เพื่อเป้าประสงค์ใดเลยนอกจากเป้าประสงค์ในการดำเนินชีวิต ดังปกติ นี่หมายความว่าผู้คน (ซึ่งรวมถึงผู้คนในยุคถัดไป) จะมีทางเลือกในชีวิตน้อยลงแทนที่จะมากขึ้น

การบรรเทาปัญหาของโลกมีนัยบ่งบอกถึงความเข้าใจว่าทุกชีวิตบนโลก-หรือชีวภาค-เป็นสิ่งเกื้อหนุนหลายสิ่งหลายอย่างที่เรามักมองว่าเป็นของตาย เช่น อากาศที่เราหายใจ สิ่งนี้ซับซ้อนให้เห็นถึงความสำคัญของการสร้างชีวภาคขึ้นมาใหม่แทนที่จะใช้ให้หมดไป

และยังมีนัยบ่งบอกถึงความเข้าใจวิธีการที่สังคมใช้พลังงานและวัสดุ เราจะใช้แหล่งพลังงานทดแทนอย่างไร ไม่มีขีดจำกัดได้อย่างไร เช่น พลังงานจากแสงอาทิตย์ และเราจะรีไซเคิลทรัพยากรได้แค่ไหน แทนที่จะปล่อยให้มันกลายเป็นขยะและมลพิษ การสังสมของคาร์บอนไดออกไซด์ในชั้นบรรยากาศและพลาสติกในทะเลเป็นเพียงสองตัวอย่างในบรรดาหลายตัวอย่างที่แสดงให้เห็นถึงความเสียหายจากการพึ่งพิงเชื้อเพลิงฟอสซิลและวงจรทรัพยากรแบบเปิด เช่นเดียวกับการสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพซึ่งมักจะคู่ขนานไปกับการสูญเสียความหลากหลายทางวัฒนธรรมและภาษาอันเป็นการบั่นทอนวัฒนธรรมของสังคม³⁴

โลกของเราผ่านช่วงเวลาแห่งความไม่มั่นคงมาก่อนที่จะวิวัฒนาการสู่สถานะใหม่ กระบวนการของโลกมักกินเวลาหลายแสนปีจนถึงหลายล้านปี ซึ่งเป็นเวลาที่ยาวนานเกินกว่าที่เผ่าพันธุ์ของเราจะเอื้อมถึง สำหรับเราแล้ว คำว่าดึกดำบรรพ์วัดด้วยเวลาหลายพันปี ประวัติศาสตร์ที่มีการบันทึกของเราเป็นเพียงยอดเขาของเวลาทางธรณีวิทยาอันแสนยาวนาน ปัญหาอันซับซ้อนเป็นฉากหลังของความไม่มั่นคงด้านสภาพภูมิอากาศอันเป็นเรื่องสำคัญ แม้ว่าสมัยโฮโลซีนดูเหมือนจะมั่นคง แต่ก็มีความอบอุ่นเพียงพริบตาเดียวภายในสภาพภูมิอากาศที่เปลี่ยนแปลงซึ่งมีความผันผวนสูงระหว่างช่วงเวลาหนาวเย็นและช่วงเวลาที่อุ่น หากลักษณะหนึ่งของสภาพภูมิอากาศโลกคือการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็ว ดังนั้นการปล่อยก๊าซเรือนกระจก พร้อมทั้งอุปสรรคปัญหาต่อวงจรทรัพยากรด้วยน้ำมือมนุษย์จะยิ่งเป็นการเติมเชื้อเพลิงในกองไฟ และก่อให้เกิดความไม่มั่นคงมากยิ่งขึ้นกว่าเดิม

รายงานฉบับนี้เรียกร้องให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอันยุติธรรมซึ่งพัฒนาเสรีภาพของมนุษย์พร้อมทั้งลดแรงกดดันที่มีต่อโลก ข้อเสนอแนะของรายงานฉบับนี้ไม่ได้มุ่งเน้นที่ผู้กระทำการแต่เน้นที่กลไกที่จะนำไปสู่ความเปลี่ยนแปลง อันได้แก่ บรรทัดฐานและคุณค่าทางสังคม สิ่งจูงใจและกฎเกณฑ์ และการพัฒนามนุษย์โดยอาศัยธรรมชาติแต่ละกลไกการเปลี่ยนแปลงล้วนกำหนดบทบาทหน้าที่ที่เป็นไปได้หลายบทบาทของเราแต่ละคน รัฐบาล ตลาดการเงิน และผู้นำด้านการเมืองและประชาสังคม สิ่งที่ต้องทำไม่ใช่การเลือกคนมากกว่าต้นไม้ หรือกำจัดตลาดเพียงเพราะตลาดล้มเหลวในบางครั้ง แต่สิ่งที่ต้องทำคือการดูว่าจะใช้วิธีการต่าง ๆ ร่วมกันได้อย่างไร กล่าวคือการใช้บรรทัดฐานและคุณค่า การใช้สิ่งจูงใจและกฎเกณฑ์ และการใช้ธรรมชาติ เพื่อเพิ่มเสรีภาพของมนุษย์พร้อมทั้งลดแรงกดดันที่มีโลกในคราวเดียวกัน

ระบบต่าง ๆ และการคิดที่ซับซ้อนใช้ได้กับบรรทัดฐานทางสังคมต่าง ๆ ซึ่งสร้างขึ้นและใช้กันถ้วนทั่ว นับตั้งแต่สิ่งที่เด็ก ๆ เรียนในโรงเรียน กิจกรรมของผู้คนบนโลกออนไลน์ คำพูดของผู้คน ไปจนถึงการออกนโยบาย บรรทัดฐานทางสังคมแสดงให้เห็นถึงเสถียรภาพและความยืดหยุ่น แต่บรรทัดฐานมีโอกาสได้รับการกระตุ้นในจุดเปลี่ยนที่สำคัญ ทำให้บรรทัดฐานนั้นมีสถานะใหม่ ซึ่งบางครั้งก็ดี บางครั้งไม่ดีนัก การให้เสียงสะท้อนกลับในเชิงบวกจะช่วยเร่งการเปลี่ยนแปลงและทำให้บรรทัดฐานเข้าสู่ความปกติได้อย่างมั่นคง และรวดเร็วในบางครั้ง อย่างที่เราเห็นได้จากบรรทัดฐานเรื่องยาสูบ แต่แน่นอนว่าย่อมมีการเปลี่ยนแปลงแบบพลิกกลับได้เช่นกัน บรรทัดฐานเปลี่ยนแปลงได้อย่างไรทั้งที่บรรทัดฐานเป็นสิ่งคลุมเครือพร้อมทั้งทรงพลังในคราวเดียวกัน มีเครื่องมือและกลไกใดบ้างที่ผู้วางนโยบายและประชาชนทั่วไปสามารถนำมาใช้ได้ บทที่ 4 ของรายงานสำรวจคำถามข้อนี้ก้าวแรกคือการเพิ่มทางเลือกให้แก่ผู้คน เช่น พลังงานทดแทนและเครือข่ายขนส่งหลายรูปแบบ สอดคล้องกับการช่วยให้ผู้คนตระหนักถึงคุณค่าของตนเอง อีกทั้งยังสอดคล้องกับตลาดที่มีการแข่งขันสูง

“รายงานฉบับนี้เรียกร้องให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอันยุติธรรมซึ่งพัฒนาเสถียรภาพของมนุษย์พร้อมทั้งลดแรงกดดันที่มีต่อโลก”

ในขณะเดียวกัน ช่วงเวลาวิกฤตก็สามารถขับเคลื่อนให้ระบบเข้าสู่จุดเปลี่ยนแปลงที่สำคัญ ลองพิจารณาดูถึงประสบการณ์ของหลาย ๆ ประเทศในการเดินทางเข้าสู่หลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า ซึ่งเป็นเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืนอีกข้อหนึ่ง เมื่อไม่นานมานี้มีการวิเคราะห์ว่าในบรรดา 49 ประเทศซึ่งมีรายได้แตกต่างกัน ประเทศส่วนใหญ่ก้าวสู่เป้าหมายการประกันสุขภาพถ้วนหน้าโดยเป็นผลมาจากการเปลี่ยนแปลงของสิ่งที่เป็นอยู่ (status quo) รวมถึงการที่ประเทศฟื้นตัวจากความไม่มั่นคงทางสังคม³⁵ นอกจากนี้ การเปลี่ยนแปลงของหลาย ๆ ประเทศไปสู่การประกันสุขภาพถ้วนหน้ายังขยายตัวขึ้นเมื่อประเทศเพื่อนบ้านสามารถทำได้สำเร็จ นี่คือตัวอย่างของผลลัพธ์จากสิ่งจูงใจและการให้เสียงสะท้อนกลับในเชิงบวก วิกฤตที่ซ้อนทับกันซึ่งเรากำลังเผชิญอยู่ในตอนนี้และเผชิญแทบจะในทันทีหลังจากที่เกิดโรคโควิด-19 มอบโอกาสให้หลายสังคมพิจารณาบรรทัดฐานอีกครั้ง และทำให้ผู้วางนโยบายพาสังคมก้าวเข้าสู่การฟื้นฟูทางสังคมและเศรษฐกิจซึ่งลงทุนในอนาคตที่มีคุณภาพมากขึ้น เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมมากขึ้น และเสมอภาคขึ้น โดยเป็นอนาคตที่เพิ่มเสถียรภาพของมนุษย์พร้อมทั้งลดความกดดันที่มีต่อโลก

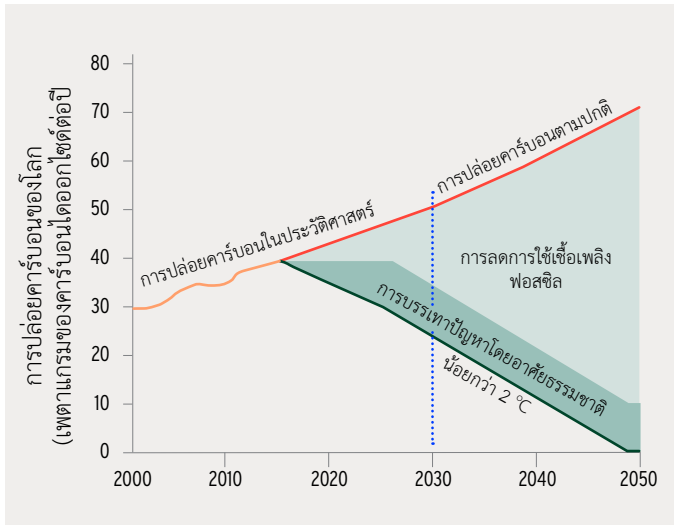
ปัจจุบันนี้เกือบร้อยละ 80 ของผู้คนทั่วโลกเชื่อว่าการปกป้องโลกเป็นเรื่องสำคัญ แต่มีเพียงครึ่งหนึ่งที่เท่านั้นที่กล่าวว่าตนน่าจะลงมือปกป้องโลกอย่างจริงจัง มีช่องว่างระหว่างคุณค่าที่ผู้คนยึดถือและพฤติกรรมของผู้คน (ดูบทที่ 4) เพื่อช่วยสมานช่องว่างดังกล่าวและเพื่อช่วยสร้างพลังใจให้ผู้คนรายงานฉบับนี้จึงสำรวจวิธีการที่สิ่งจูงใจ

และกฎเกณฑ์สามารถทำให้ผู้คนลงมือหรือไม่ลงมือดำเนินการตามคุณค่าที่ตนยึดถือ (บทที่ 5) สิ่งจูงใจเป็นเรื่องสำคัญ แม้ว่าผู้คนจะไม่เปลี่ยนใจหรือเปลี่ยนคุณค่าที่ตนยึดถือ สิ่งจูงใจ – ตั้งแต่เงินอุดหนุนจากรัฐบาลสำหรับเชื้อเพลิงฟอสซิลไปจนถึงราคาคาร์บอน หรือการขาดซึ่งดังกล่าว – ช่วยอธิบายรูปแบบของการบริโภค การผลิต และการลงทุนในปัจจุบัน รวมถึงตัวเลือกอื่น ๆ ที่นำไปสู่ความไม่สมดุลของโลกและสังคม ลองพิจารณาถึงเงินอุดหนุนจากรัฐบาลสำหรับเชื้อเพลิงฟอสซิลซึ่งส่งผลให้เกิดค่าใช้จ่ายทั้งทางตรงและทางอ้อมมากกว่า 5 ล้านล้านดอลลาร์ต่อปี หากไม่มีเงินอุดหนุนนี้ในปี 2558 จะช่วยลดการปล่อยคาร์บอนของโลกได้ร้อยละ 28 และช่วยลดอัตราการเสียชีวิตจากมลพิษทางอากาศจากเชื้อเพลิงฟอสซิลได้ร้อยละ 46³⁶

รายงานยังอธิบายต่อไปถึงวิธีการที่สิ่งจูงใจและกฎเกณฑ์พัฒนาได้ในทางที่สามารถบรรเทาแรงกดดันที่มีต่อโลกและขับเคลื่อนสังคมไปสู่การเปลี่ยนแปลงครั้งใหญ่อันจำเป็นต่อการพัฒนามนุษย์ในยุคแอนโทรโปซีน มีสามเรื่องที่ได้รับอิทธิพลจากสิ่งจูงใจ เรื่องแรกคือการเงิน ซึ่งรวมถึงสิ่งจูงใจภายในหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการเงินและภาคส่วนที่กำกับดูแลหน่วยงานเหล่านี้ เรื่องที่สองคือราคาซึ่งมักจะสอดคล้องกับต้นทุนทางสังคมและสิ่งแวดล้อมและทำให้พฤติกรรมผิดเพี้ยน เรื่องที่สามคือสิ่งจูงใจสำหรับการกระทำร่วมกัน รวมถึงในระดับนานาชาติ

การพัฒนามนุษย์โดยอาศัยธรรมชาติช่วยเอาชนะความท้าทายหลักสามประการของแอนโทรโปซีน นั่นคือ การบรรเทาและปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงทางสภาพภูมิอากาศ การปกป้องความหลากหลายทางชีวภาพ และดูแลความยุติธรรมของมนุษย์ การพัฒนามนุษย์โดยอาศัยธรรมชาติคือการรวมการพัฒนา (รวมถึงระบบสังคมและเศรษฐกิจ) เข้าสู่ระบบนิเวศและชีวมณฑล ใช้วิธีการอันเป็นระบบในการแก้ปัญหาโดยอาศัยธรรมชาติโดยให้ความสำคัญต่ออิสรภาพในการตัดสินใจของผู้คน มีโอกาสสูงว่าจะได้รับประโยชน์มากมาย ตั้งแต่การบรรเทาปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและการลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติไปจนถึงการเพิ่มความอุดมสมบูรณ์ของอาหารและทำให้มีน้ำที่มีคุณภาพมากขึ้น การดำเนินการ 20 ประการซึ่งประหยัดต้นทุนทั่วทั้งป่า พื้นที่ชุ่มน้ำ ทะเลสาบ และพื้นที่เกษตรกรรมของโลกจะช่วยให้มีการบรรเทาปัญหาได้ถึงร้อยละ 37 ตลอดปี 2573 เพื่อไม่ให้ภาวะโลกร้อนสูงเกิน 2 องศาเซลเซียสเหนือระดับอุณหภูมิก่อนยุคอุตสาหกรรมและทำให้มีการบรรเทาปัญหาที่จำเป็นร้อยละ 20 ตลอดปี 2593 (รูปที่ 6)³⁷ ประมาณหนึ่งในสามของศักยภาพในการบรรเทาปัญหาดังกล่าว (เท่ากับหนึ่งในสี่ของความจำเป็นในการแก้ปัญหาทั้งหมด) เชื่อมโยงกับการดำเนินการด้านป่าไม้ โดยเฉพาะการฟื้นฟูสภาพป่า อัตราการมีส่วนร่วมต่อหัวประชากรของชนพื้นเมืองในป่าแอมะซอนในการบรรเทาปัญหาการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศผ่านการอนุรักษ์ป่าไม้มีมากกว่ากับอัตราการปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ต่อหัวของประชากรร้อยละ 1 ที่มีรายได้สูงสุดในโลก (ดูบทที่ 6)

รูปที่ 6 ทางแก้ปัญหาคาร์บอนไดออกไซด์โดยอาศัยธรรมชาติ 20 ประการที่ช่วยบรรเทาปัญหาโลกร้อน

แหล่งข้อมูล: Griscom และคณะ 2017

ในขณะที่คำว่า “ทางแก้ปัญหาคาร์บอนไดออกไซด์โดยอาศัยธรรมชาติ” อาจฟังเหมือนภาษาที่เน้นคำว่าแก้ปัญหามากเกินไป แต่ความจริงแล้วไม่เป็นเช่นนั้น ในทางตรงกันข้าม ทางแก้ปัญหาคาร์บอนไดออกไซด์ (หรือวิธีการ) โดยอาศัยธรรมชาตินั้นมักอิงกับมุมมองด้านระบบนิเวศวิทยาสังคมซึ่งตระหนักถึงถึงประโยชน์และคุณค่ามากมายที่ระบบนิเวศที่มีต่อมนุษย์และโลก แต่แล้วความซับซ้อนหลายมิติของประโยชน์เหล่านี้เองที่ทำให้สิ่งเหล่านี้เป็นข้อยกเว้นแทนที่จะเป็นเรื่องปกติ เป็นเรื่องยากที่จะรวบรวมและทำให้ประสบผลสำเร็จโดยใช้ตัวชี้วัดทางเศรษฐกิจแบบดั้งเดิม และเมื่อกระจายประโยชน์ไปตามภาคส่วนต่าง ๆ ของเกษตรกรรม สิ่งแวดล้อม การขนส่งและโครงสร้างพื้นฐาน การพัฒนา การท่องเที่ยว สุขภาพ และการเงิน และอื่น ๆ ปัญหาจึงไม่ได้อยู่ที่ทางแก้ปัญหาคาร์บอนไดออกไซด์ แต่อยู่ที่ความไร้ประสิทธิภาพของตัวชี้วัดและรูปแบบการกำกับดูแลที่ใช้กันอยู่ และการไม่พิจารณาถึงอิสรภาพในการตัดสินใจของผู้คนในสังคม การร่วมกันคิดและวางนโยบายจะต้องเป็นบรรทัดฐานใหม่เพื่อให้บรรดาประเทศและประชาชนประสบความสำเร็จในยุคแอนโทรโปซีน

รายงานมุ่งเน้นที่กลไกการดำเนินการมากกว่าผู้กระทำการโดยเฉพาะเจาะจง เหตุผลหนึ่งคือการพัฒนามนุษย์จำเป็นต้องได้รับการสนองตอบจากทั่วทั้งสังคม กระนั้น ผู้กระทำการจากภาคส่วนใดภาคส่วนหนึ่งต่างก็มีบทบาทในการเป็นผู้นำในแบบของตนเอง เช่น รัฐบาล โดยเฉพาะอย่างยิ่ง หน่วยงานภาครัฐของประเทศ มี

เพียงรัฐบาลเท่านั้นที่มีอำนาจหน้าที่อย่างเป็นทางการในการชักนำการดำเนินการร่วมกันเพื่อแก้ไขปัญหาของทุกคน ไม่ว่าจะเป็นการตราและบังคับใช้ราคาคาร์บอน กำจัดกฎหมายที่ทำให้คนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งเป็นชายขอบหรือจำกัดเสรีภาพ หรือตั้งนโยบายและกรอบงานของสถาบันอันเกี่ยวพันโดยการลงทุนจากภาครัฐเพื่อกระตุ้นนวัตกรรมที่มีร่วมกัน อำนาจมาคู่กับความรับผิดชอบและภาวะความรับผิดชอบ

แต่รัฐบาลไม่อาจทำได้เพียงฝ่ายเดียว อุปสรรคปัญหาของยุคแอนโทรโปซีนซับซ้อนเกินกว่าที่จะพึ่งพาเพียงอัครวินซ์มาซหรือเทคโนโลยี นอกจากนี้เรายังไม่สามารถเพิกเฉยต่อโอกาสและความสำคัญของการขับเคลื่อนทางสังคมจากล่างขึ้นบน ปัจเจกชน ชุมชน และการเคลื่อนไหวทางสังคมเรียกร้อง กัดดัน และสนับสนุนให้รัฐบาลลงมือกระทำ การแต่ถ้าการเป็นผู้นำและการดำเนินการของรัฐบาลเพียงอย่างเดียวไม่เพียงพอ แต่สิ่งนี้เป็นสิ่งสำคัญอย่างแน่นอน การเป็นผู้นำโดยการดำรงตนเป็นแบบอย่างคือสิ่งสำคัญ เมื่อรัฐบาลจ่ายเงินอุดหนุนเชื้อเพลิงฟอสซิล รัฐบาลได้ส่งสัญญาณอันทรงพลังนอกเหนือจากความหมายโดยนัยในเชิงเศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อมดังที่ปรากฏโดยทั่วไป นอกจากนี้รัฐบาลยังส่งสารอันทรงพลังเกี่ยวกับคุณค่า เมื่อไม่นานมานี้หลายประเทศ ซึ่งรวมชิลี จีน ญี่ปุ่น และสาธารณรัฐเกาหลีได้ส่งสารอันทรงพลังไปอีกทิศทางหนึ่ง ด้วยการประกาศความมุ่งมั่นอันแรงกล้าในการสร้างความเป็นกลางทางคาร์บอน³⁸ เช่นเดียวกับสหภาพยุโรป³⁹ ความมุ่งมั่นมากขึ้นจากรัฐบาลหลายประเทศ – รวมทั้งความมุ่งมั่นจากภาคเอกชนที่เริ่มหันกลับมาสนใจการลงทุนที่ยั่งยืนและหลักการดำเนินธุรกิจที่ใส่ใจกับผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม สังคม และการกำกับดูแล (บทที่ 5) - เมื่อมีการลงมือทำจริงแล้ว ก็จะสามารถสร้างการเปลี่ยนแปลงเชิงบรรทัดฐานที่จำเป็นต่อการพัฒนามนุษย์ต่อไปในยุคแอนโทรโปซีน

การพัฒนาเป็นสิ่งที่มิพลวัต การจัดลำดับความสำคัญและคุณค่าเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอด ตัวชี้วัดก็เช่นเดียวกัน นี่คือเหตุผลที่ชุดการวัดค่าการพัฒนามนุษย์จึงปรับเปลี่ยนอยู่เป็นระยะ ในช่วงสิบปีที่ผ่านมามีการเปิดตัวแดชบอร์ดและดัชนีใหม่ ๆ ที่ออกแบบขึ้นเพื่อวัดความเหลื่อมล้ำระหว่างเพศและการเพิ่มพลังของผู้หญิง นับแต่รายงานการพัฒนาคนประจำปี 2553 ดัชนีการพัฒนามนุษย์ที่ปรับค่าความเหลื่อมล้ำได้แสดงถึงการกระจายการพัฒนามนุษย์ภายในประเทศต่าง ๆ นอกจากนี้ยังมีการเริ่มใช้ดัชนีความยากจนหลายมิติในระดับโลกเพื่อให้เราหันจากมาตรวัดความยากจนโดยอิงตามรายได้แบบดั้งเดิมมาสู่มุมมองต่อความยากจนแบบองค์รวมมากขึ้น

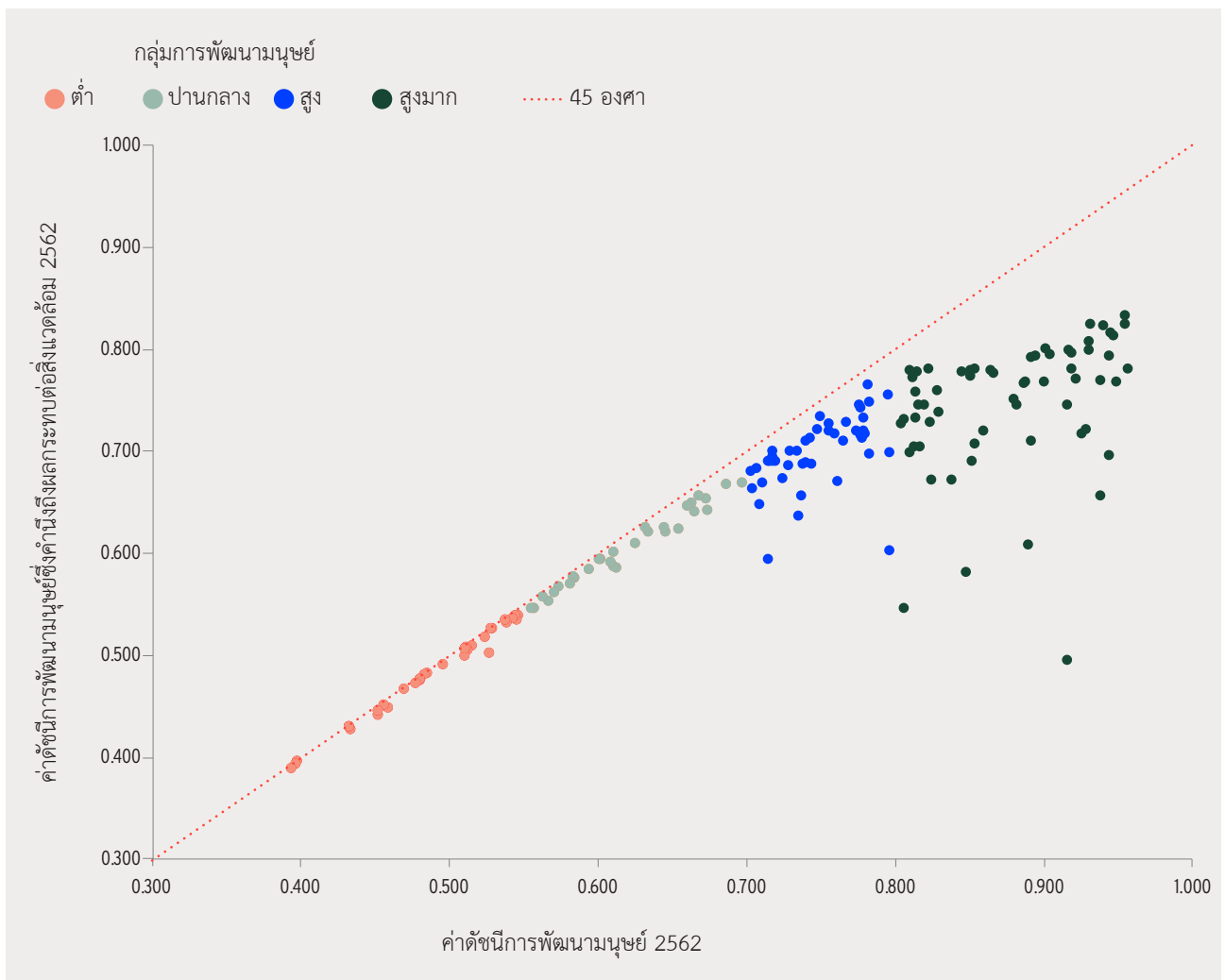
ดัชนีการพัฒนามนุษย์ยังคงมีประโยชน์ในการวัดความสามารถพื้นฐาน แต่เห็นได้ชัดว่าเรามาไกลเกินกว่าที่จะใช้เครื่องชี้วัดเดียวสำหรับทุกอย่าง อันที่จริงแล้ว ไม่เคยมีการกล่าวอ้างว่าดัชนีการพัฒนามนุษย์จะสะท้อนภาพรวมทั้งหมดของการพัฒนามนุษย์ อุปสรรคที่เราเผชิญและความเป็นไปได้ที่ปรากฏอยู่ต่อหน้าเราสลับซับซ้อน หลายมิติ และสัมพันธ์กันชนิดที่ว่าตัวชี้วัดเดียว หรือแม้แต่ตัวชี้วัดจำนวนหนึ่งไม่ว่าจะดีเพียงใดก็ตาม ไม่สามารถครอบคลุมทั้งหมดได้ เราต้องใช้เลนส์มากขึ้นในการมองความซับซ้อน และตัวชี้วัดใหม่ ๆ ก็จะช่วยสร้างเลนส์ดังกล่าว

“รายงานแสดงให้เห็นถึงการปรับค่าดัชนีการพัฒนามนุษย์ โดยคำนึงถึงแรงกดดันที่มีต่อโลก เร่งเร้าให้โลกก้าวสู่ยุคใหม่ในทางธรณีวิทยา”

รายงานสำรวจจะอะไรบ้างในแง่ของตัวชี้วัดใหม่ สิ่งหนึ่งก็คือ แดชบอร์ดรุ่นใหม่ ๆ และตัวชี้วัดที่รับรองครอบคลุมด้านรายได้ของ

ดัชนีการพัฒนามนุษย์โดยให้รวมถึงต้นทุนทางสังคมจากคาร์บอนหรือทรัพยากรธรรมชาติ แดชบอร์ดและตัวชี้วัดเหล่านี้ไม่ได้มุ่งเน้นที่จะตัดสินชี้ผิดชี้ถูกประเทศต่าง ๆ หากแต่ทำหน้าที่เช่นเดียวกับตัวชี้วัดด้านการพัฒนามนุษย์อื่น ๆ นั่นคือ ช่วยให้นานาประเทศเข้าใจความก้าวหน้าของตนเองในภาพรวมเมื่อเวลาผ่านไป เรียนรู้จากประสบการณ์ของประเทศอื่น และสร้างหมุดหมายใหม่ให้แก่ตนเองในการก้าวหน้าด้านการพัฒนามนุษย์มากยิ่งขึ้นพร้อมทั้งให้ความสัมพันธ์กับปฏิสัมพันธ์ของผู้คนกับโลก นอกจากนี้ยังช่วยให้ผู้คนและประชาสังคมหรือองค์กรทำให้ประเทศของตนรับผิดชอบต่อคำมั่นสัญญาของตน ในขณะที่ตัวชี้วัดแบบผสมโดยเฉพาะในระดับโลกไม่สามารถครอบคลุมถึงความซับซ้อนต่างๆ ทั้งในระดับประเทศและในระดับท้องถิ่น แต่ตัวชี้วัดดังกล่าวก็ทำให้เกิดมุมมองให้ภาพรวมและชี้แนะหนทางในการดำเนินการต่อ อย่างดีที่สุดตัวชี้วัดเหล่านี้สามารถช่วย (แต่ไม่สามารถแทนที่) ความสำคัญของการพูดคุยและการวางนโยบาย ซึ่งเป็นสิ่งที่ต้องเกิดขึ้นในทุกสังคม

รูปที่ 7 การปรับค่าดัชนีการพัฒนามนุษย์มาตรฐานด้วยดัชนีการพัฒนามนุษย์ซึ่งคำนึงถึงผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม (PHDI) จะกว้างขึ้นเมื่อการพัฒนามนุษย์อยู่ในระดับสูงขึ้น

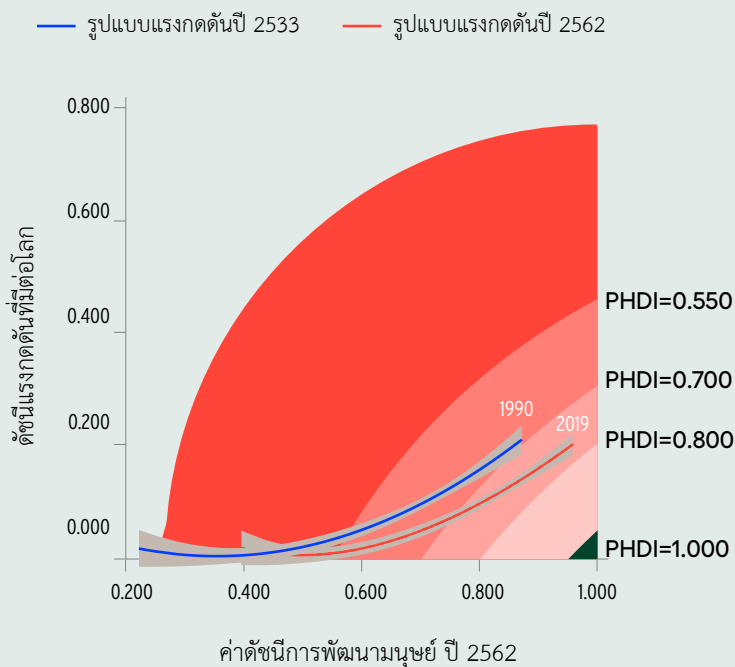
แหล่งข้อมูล: สำนักงานจัดทำรายงานการพัฒนามนุษย์

กล่อง 1 ดัชนีการพัฒนามนุษย์ซึ่งคำนึงถึงผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม: เข้มทิศนำทางในการเดินทางผ่านยุคแอนโทรโพซีน

ดัชนีการพัฒนามนุษย์ซึ่งคำนึงถึงผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม (PHDI) คือตัวชี้วัดที่เป็นไบเบิกทางสู่การพัฒนามนุษย์ที่ก้าวหน้ายิ่งขึ้นพร้อมทั้งลดแรงกดดันที่มีต่อโลก อันเป็นการแก้ไขปัญหา “พื้นที่ว่าง” เมื่อการพัฒนามนุษย์สวนทางกับแรงกดดันที่มีต่อโลก (สี่เหลี่ยมสีเขียวในรูปที่ 5)1 ในภาพด้านล่าง แขนงอนแสดงค่าดัชนีการพัฒนามนุษย์ ส่วนแกนตั้งแสดงดัชนีแรงกดดันที่มีต่อโลก2 ความสูงของพื้นที่ที่ระบายสีไว้แสดงให้เห็นถึงค่า PHDI จากผลรวมของค่าดัชนีการพัฒนามนุษย์และค่าดัชนีแรงกดดันที่มีต่อโลก ยิ่งเข้าไปใกล้มุมขวาล่างมากเท่าไร ค่า PHDI ก็ยิ่งสูงขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับความสามารถที่มีมากขึ้นพร้อมกับแรงกดดันต่อโลกที่ลดต่ำลง มุมที่ระบายสีเขียวคือจุดมุ่งหมายของการพัฒนามนุษย์ในยุคแอนโทรโพซีน เส้นโค้งสอดคล้องกับผลลัพธ์โดยเฉลี่ยของทั้งสองดัชนีสำหรับทุกประเทศที่ขับเคลื่อนสู่จุดดังกล่าวในระหว่างปี 2533 และ 25623 แต่ก็ยิ่งถือว่าขับเคลื่อนช้าเกินไป ทุกประเทศจะต้องก้าวหน้ามากกว่านี้เพื่อมุ่งสู่มุมขวาล่างอย่างรวดเร็วในสาระสำคัญ ดัชนีการพัฒนามนุษย์ซึ่งคำนึงถึงผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและดัชนีการพัฒนามนุษย์ช่วยในการประเมิน และที่สำคัญยิ่งกว่านั้นคือ ช่วยในการส่งเสริมตัวเลือกต่าง ๆ สู่เส้นทางการพัฒนามนุษย์ในยุคแอนโทรโพซินอันจะนำพาพวกเราทุกคนสู่ความก้าวหน้าในการพัฒนามนุษย์พร้อมทั้งบรรเทาแรงกดดันที่มีต่อโลกในคราวเดียวกัน

โลกเดินสู่การพัฒนามนุษย์ที่ก้าวหน้าพร้อมบรรเทาแรงกดดันที่มีต่อโลกได้ช้าเกินไป

ประสิทธิภาพที่พัฒนามากขึ้นในปี 2533 เมื่อเทียบกับปี 2562

หมายเหตุ รูปแบบแรงกดดันข้ามส่วน (cross-sectional pressure pattern) สำหรับปี 2533 และปี 2562 คำนวณโดยใช้การถดถอยแบบโพลีโนเมียล (polynomial regression) พื้นที่ที่ลงสีไว้คือช่วงความเชื่อมั่น (confidence interval)
แหล่งข้อมูล: สำนักงานจัดทำรายงานการพัฒนามนุษย์

หมายเหตุ

1. ดูการวิเคราะห์ที่คล้ายกันได้ใน Lin and others (2018) นอกจากนี้จะเป็นภาพที่แสดงถึงจุดมุ่งหมายในการพัฒนาแล้ว ยังย้ำเตือนถึงความคิดเรื่อง “casillero vacio” ใน Fajnzylber (1990) 2. นั่นคือ หนึ่งลบด้วยการปรับค่าแรงกดดันที่มีต่อโลกคูณด้วยค่า HDI เพื่อให้ได้ค่า PHDI 3. เราขอขอบคุณ Marina Fischer-Kowalski สำหรับข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับรูปแบบนี้

รายงานแสดงให้เห็นถึงการปรับค่าแรงกดดันที่มีต่อโลกในดัชนี การพัฒนามนุษย์ ดัชนีการพัฒนามนุษย์ซึ่งคำนึงถึงผลกระทบต่อ สิ่งแวดล้อมยังคงมีความเรียบง่ายและความชัดเจนเช่นเดียวกับดัชนี การพัฒนามนุษย์แบบเดิมโดยยังให้ความสำคัญกับพลวัตในระดับ ระบบที่ซับซ้อนตามที่กล่าวถึงตลอดรายงาน การพิจารณาถึงแรง กัดดันสำคัญที่มีต่อโลกกระตุ้นให้ดัชนีการพัฒนามนุษย์ก้าวเข้าสู่ ยุคทางธรรมิทธิวิทยาใหม่

“ประเทศต่าง ๆ มีโอกาสมากมายในการขยับขยายการ พัฒนามนุษย์โดยอาศัยความสามารถ พร้อมทั้งลดแรง กัดดันที่มีต่อโลกในขณะเดียวกัน เมื่อเพิ่มประเด็นเรื่อง อีสรภาพในการตัดสินใจและคุณค่าด้วยแล้ว โอกาสยิ่งมี มากขึ้น”

ดัชนีการพัฒนามนุษย์ซึ่งคำนึงถึงผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมปรับ ดัชนีการพัฒนามนุษย์เดิมโดยพิจารณาถึงปัจจัยเรื่องระดับการปล่อย คาร์บอนไดออกไซด์และค่าพุตพรีนที่วัสดุต่อหัว สำหรับประเทศที่อยู่ใน อันดับท้าย ๆ ของการพัฒนามนุษย์ การปรับค่านี้นี้โดยทั่วไปอาจ ไม่มีผลมากนัก แต่สำหรับประเทศที่อยู่ในอันดับสูงถึงสูงมากการ ปรับค่าจะสร้างผลค่อนข้างมาก และแสดงให้เห็นว่าวิธีการพัฒนา มนุษย์ของประเทศเหล่านี้ส่งผลกระทบบต่อโลกของเราอย่างไรบ้าง

(รูปที่ 7 และกล่อง 1)

ข่าวดีก็คือมีตัวเลือกและโอกาสมากมายที่ทำให้ประเทศต่าง ๆ ยังคงรักษาและแม้แต่ขยับขยายความรู้ด้านการพัฒนามนุษย์แบบ ดั้งเดิมและอาศัยความสามารถต่าง ๆ ในขณะที่ยังคงลดแรงกดดัน ที่มีต่อโลก เมื่อเพิ่มประเด็นเรื่องอีสรภาพในการตัดสินใจและคุณค่า ด้วยแล้ว ยังมีโอกาสในการเพิ่มเสรีภาพของมนุษย์พร้อมทั้งลดแรง กัดดันที่มีต่อโลกมากขึ้นอีก

ในนวนิยายหลังสงครามเรื่อง *The Plague* ผู้เขียน Albert Camus กล่าวไว้ว่า “ทุกคนล้วนมีโรคระบาดนี้อยู่ในตัว เพราะไม่มีใครในโลก นี้ที่มีภูมิคุ้มกัน”⁴⁰ หากเขาเขียนนวนิยายเรื่องนี้ในวันนี้ เขาคงแสดง ความคิดเห็นต่อโรคโควิด-19 หรือการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ แต่เราทราบดีว่าแม้ทุกคนจะได้รับผลกระทบ เราแต่ละคนได้รับ ผลกระทบไม่เท่ากัน แม้ว่าในวันนี้การเติมพ้นของมนุษยชาติจะสูง กว่าเมื่อ 70 ปีที่แล้ว แต่เรายังมีความหวัง เราไม่ต้องเป็นผู้รับชะตา กรรมจากโรคระบาดหรือการพัฒนาโดยไม่อาจลงมือทำอะไรได้ ฟาลีซิด ยังไม่สูญเสียงานในการเลือกซึ่งเป็นอำนาจที่เรามีอยู่ในมือ ภายในยุค แอนโทรโพซีนนี้ ในยุคสมัยของมนุษย์นี้ ภายในสายพันธุ์ของเราซึ่งไม่ เหมือนสายพันธุ์อื่น คืออำนาจในการจินตนาการและสร้างโลกของ เราขึ้นใหม่ และอำนาจในการเลือกความยุติธรรมและความยั่งยืน รายงานการพัฒนามนุษย์ประจำปี.ศ. 2563 จะส่องแสงสู่ความสำเร็จในปีนี้ท่ามกลางวิกฤตโลกใหม่ระลอกหน้า

เชิงอรรถ

1 Berger 2020; Carroll และคณะ 2018; Cheng และคณะ 2007; Johnson และคณะ 2020; Morse และคณะ 2012	2 Dolce 2020; Guzman 2020; Lam 2020; Norman 2020	3 Bloch 2020; Guy 2020; Mega 2020; Witze 2020	4 Díaz และคณะ 2019a. และโปรดดู Díaz และคณะ 2019b	5 ตามที่มีการอภิปรายใน Kolbert (2014). นอกจากนี้ ข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่ Ceballos, Ehrlich และ Raven (2020) และ Torres-Romero และคณะ (2020)	6 ความไม่สมดุลทางสังคมหมายถึงความไม่สมมาตรในแง่โอกาส ทรัพยากร และอำนาจของคนแต่ละกลุ่มในสังคม รายงานใช้คำว่า “สมดุล” โดยตระหนักว่าระบบของโลกแสดงให้เห็นว่าโลกได้ผ่านระยะต่าง ๆ อีกทั้งทั้งโลกและระบบย่อย (รวมถึงชีวภาคซึ่งประกอบด้วยชีวิตทั้งหมดในโลก) ล้วนเป็นสิ่งที่พลวัตและเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ดังนั้นจึงไม่ควรมองว่ารายงานมุ่งที่จะแสดงแนวคิดเรื่อง “สมดุลของโลก” หรือเรียกร้องให้หวนคืนสู่อดีตที่งดงามกว่าทุกวันนี้ แต่คำนี้เป็นการพูดถึงการเปลี่ยนแปลงที่อันตรายต่อชีวิตบนโลก ซึ่งรวมถึงมนุษย์ด้วย เราขอขอบคุณ Victor Galaz แห่ง Stockholm Resilience Centre และ Erle C. Ellis แห่งมหาวิทยาลัยแมริแลนด์ที่ช่วยแปลงใจเกี่ยวกับแนวคิดและคำนี้	7 UNDP 2019	8 Carleton และคณะ 2020	9 สำหรับปฏิสัมพันธ์ระหว่างความเท่าเทียมและความยั่งยืน โปรดดู Leach และคณะ (2018)	10 Hyde 2020	11 อ่านเกี่ยวกับการที่ความเหลื่อมล้ำทำให้การดำเนินการด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศเป็นงานที่ยากขึ้นในรายงานการพัฒนาคน พ.ศ. 2562 (UNDP 2019)	12 ลักษณะหนึ่งที่น่าสนใจจนกลายเป็นสัญลักษณ์ของแอนโทรโปซีนคือ เมื่อสิ้นสุดปี 2563 เป็นครั้งแรกที่มวลวัสดุที่ได้จากกิจกรรมของมนุษย์ (ซึ่งเพิ่มขึ้นสองเท่าทุกยี่สิบปีในยุคสมัยหลังๆ) จะมากกว่าชีวมวลตามธรรมชาติ (Elhacham and others 2020) โปรดอ่านการอภิปรายเกี่ยวกับเรื่องนี้ได้ในบทที่ 2 ของรายงานสำหรับการวางหลักคิดเกี่ยวกับแอนโทรโปซีนในยุคแรกๆ โปรดดู (Steffen, Crutzen and McNeill 2007) ข้อเสนอเดิมโดย Crutzen (2002) และ Crutzen และ Stoermer (2000) และโปรดอ่าน Steffen และคณะ (2016) ส่วน Zalasiewicz และคณะ (2008) เสนอความเป็นไปได้ในการประกาศยุคทางธรณีวิทยาใหม่อย่างเป็นทางการ และ Zalasiewicz ได้มาเป็นผู้นำกลุ่มทำงานแอนโทรโปซีนซึ่งในเดือนสิงหาคม 2559 ได้เสนออย่างเป็นทางการให้ International Union of Geological Sciences กำหนดให้แอนโทรโปซีนเป็นยุคสมัยใหม่ทางธรณีวิทยา โดยเริ่มกลางศตวรรษที่ 20 สิ่งตามมาคือการลงคะแนนเสียงที่มีลูกพินของกลุ่มทำงานซึ่งยืนยันคำแนะนำเหล่านี้ในเดือนพฤษภาคม 2562 (http://quaternary.stratigraphy.org/working-groups/anthropocene/) สำหรับการทบทวนเมื่อเร็ว ๆ นี้ โปรดดู Ellis (2018a)	13 IEP 2020	14 โปรดอ่านเกี่ยวกับการร่วมมือกันเพื่ออนาคตที่ดีกว่า แม้คุณค่าและทัศนคติของเราจะแตกต่างกันได้ที่ Ellis (2018b, 2019a)	15 ข้อสังเกตนี้ยังใช้ได้กับบริบทของเรื่องเหล่านี้เกี่ยวกับความล่มสลายของสังคม ตามที่อภิปรายในบทที่ 4 ของรายงาน โปรดดู Butzer และ Endfield (2012)	16 UNDP 2019	17 Steffen และคณะ 2015	18 UNDP 2019	19 United Nations 2020	20 World Bank 2020 นอกจากนี้ ประเทศต่าง ๆ อาจประสบภาวะถดถอยเป็นเวลาเท่ากับเวลา 9 ปีแห่งความก้าวหน้าในดัชนีความยากจนหลายมิติ (UNDP และ OPHI 2020)	21 UNDP 2020	22 Amartya Sen (Sen 2013., p. 7) เน้นย้ำถึงความสัมพันธ์ของการเปลี่ยนแปลงมาสู่การมองคนว่าเป็นผู้กระทำแทนที่จะเป็นผู้ป่วยเมื่อเราเผชิญกับความท้าทายของยุคแอนโทรโปซีน “ความไม่แน่นอนของความไม่ยั่งยืนอาจเป็นสถานการณ์ที่ยากลำบากสำหรับเรา แต่เรามีหน้าที่ที่ต้องแก้ไขปัญหาลักษณะของปัญหา การตระหนักถึงปัญหา และวิธีการแก้ไขปัญหาล้วนเป็นหน้าที่ของมนุษย์ทุกคน หากมีเรื่องใดที่ต้องอาศัยความร่วมมือกันและความผูกพันกันโดยไม่แบ่งแยก ก็ต้องเป็นเรื่องนี้เอง แต่ในการที่จะทำให้อะไรนี้เป็นไปได้และมีประสิทธิภาพ เราจำเป็นต้องมีวิสัยทัศน์ของมนุษยชาติโดยไม่ใช่ในฐานะผู้ป่วย	ที่ต้องมีคนดูแล แต่เราคือผู้กระทำที่สามารถลงมือทำอย่างมีประสิทธิภาพได้ไม่ว่าจะกระทำกรเป็นรายคนหรือร่วมมือกัน”	23 โปรดดู Ellis (2019b)	24 ตามที่มีการอภิปรายได้ WHO (2019) และ Wipfli และ Samet (2016)	25 Bilano และคณะ 2015	26 World Health Organization 2018, 2020	27 โปรดดู Carson (1962), Turner และ Isenberg (2020) และ Wills (2020)	28 Fischer-Kowalski และ Weisz 1999; Leach และคณะ 2018; Weisz และ Clark 2011	29 Downing และคณะ 2020; Lele 2020; Steffen และคณะ 2018	30 Cai, Lenton และ Lontzek 2016; Lenton 2013	31 Nyström และคณะ 2019	32 สำหรับความสำคัญของความหลากหลายทางชีววัฒนธรรม โปรดดู Merçon และคณะ (2019) และ (Maffi 2005) สำหรับมุมมองที่กว้างขึ้นว่าด้วยความยืดหยุ่นต่ออุปสรรค โปรดดู Folke (2016), Lenton (2020) และ Reyers และคณะ (2018)	33 Lenton และคณะ 2008; Steffen และคณะ 2018	34 Galaz, Collste และ Moore 2020 และโปรดดู Maffi (2005)	35 McDonnell 2019	36 Coady และคณะ 2019 Jewell และคณะ (2018) พบผลกระทบต่อการปล่อยก๊าซคาร์บอนน้อยกว่าที่รายงานโดย Coady และคณะ (2017) แต่ Parry (2018) อธิบายถึงความขัดกันในแง่ของขอบเขตการพิจารณาของผลกระทบของเงินอุดหนุนในงานศึกษาสองชิ้น โดย Coady และคณะ (2019) มีมุมมองที่กว้างกว่า และกล่าวว่ายาวเงินอุดหนุนมีผลต่อการปล่อยก๊าซคาร์บอนมากมายเพียงไร	37 Griscom และคณะ 2017	38 Climate Action Tracker 2020, McCurry 2020a, b; Sengupta 2020	39 European Commission 2019	40 de Botton 2020
---	--	---	--	---	--	-------------	------------------------	--	--------------	---	--	-------------	---	--	--------------	------------------------	--------------	------------------------	--	--------------	---	---	-------------------------	---	-----------------------	---	--	---	--	--	------------------------	--	--	---	-------------------	---	------------------------	---	-----------------------------	-------------------

ดัชนีการพัฒนามนุษย์

ลำดับของดัชนีการพัฒนามนุษย์	ดัชนีการพัฒนามนุษย์	ดัชนีการพัฒนามนุษย์ที่ปรับค่าความเหลื่อมล้ำ				ดัชนีการพัฒนาทางเพศสภาพ		ดัชนีความเหลื่อมล้ำทางเพศสภาพ		ดัชนีความยากจนหลายมิติ ^๑			
	ค่าดัชนี	ค่าดัชนี	ความแตกต่างของลำดับตำแหน่งดัชนี		ค่าดัชนี	กลุ่ม ^๒	ค่าดัชนี	ลำดับ	ค่าดัชนี	ประชากรยากจน (%)	ความรุนแรงของความขัดสน (%)	ปีและจำ	
			การลดลงของ (%)	การพัฒนามนุษย์ ^๓									ค่าดัชนี
ค่าดัชนี	ค่าดัชนี	ค่าดัชนี	ค่าดัชนี	ค่าดัชนี	ค่าดัชนี	ค่าดัชนี	ค่าดัชนี	ค่าดัชนี	ค่าดัชนี	ค่าดัชนี	ค่าดัชนี	ค่าดัชนี	
การพัฒนามนุษย์ระดับสูงมาก													
1	นอร์เวย์	0.957	0.899	6.1	0	0.990	1	0.045	6	
2	ไอร์แลนด์	0.955	0.885	7.4	-3	0.981	1	0.093	23	
2	สวีเดน	0.955	0.889	6.9	-1	0.968	2	0.025	1	
4	ฮ่องกง, จีน (เขตปกครองพิเศษ)	0.949	0.824	13.2	-17	0.972	2	
4	ไอซ์แลนด์	0.949	0.894	5.8	2	0.969	2	0.058	9	
6	เยอรมนี	0.947	0.869	8.2	-4	0.972	2	0.084	20	
7	สวีเดน	0.945	0.882	6.6	0	0.983	1	0.039	3	
8	ออสเตรเลีย	0.944	0.867	8.1	-3	0.976	1	0.097	25	
8	เนเธอร์แลนด์	0.944	0.878	7.0	0	0.966	2	0.043	4	
10	เดนมาร์ก	0.940	0.883	6.1	4	0.983	1	0.038	2	
11	ฟินแลนด์	0.938	0.888	5.4	7	0.990	1	0.047	7	
11	สิงคโปร์	0.938	0.813	13.3	-15	0.985	1	0.065	12	
13	สหราชอาณาจักร	0.932	0.856	8.1	-3	0.970	2	0.118	31	
14	เบลเยียม	0.931	0.859	7.7	1	0.974	2	0.043	4	
14	นิวซีแลนด์	0.931	0.859	7.8	0	0.964	2	0.123	33	
16	แคนาดา	0.929	0.848	8.7	-1	0.986	1	0.080	19	
17	สหรัฐอเมริกา	0.926	0.808	12.7	-11	0.994	1	0.204	46	
18	ออสเตรเลีย	0.922	0.857	7.1	3	0.964	2	0.069	14	
19	อิสราเอล	0.919	0.814	11.4	-6	0.973	2	0.109	26	
19	ญี่ปุ่น	0.919	0.843	8.3	1	0.978	1	0.094	24	
19	ลักเซมเบิร์ก	0.919	
22	สโลวีเนีย	0.917	0.875	4.6	12	1.001	1	0.063	10	
23	สาธารณรัฐเกาหลี	0.916	0.815	11.0	-2	0.936	3	0.064	11	
23	ลักเซมเบิร์ก	0.916	0.826	9.8	2	0.976	1	0.065	12	
25	สเปน	0.904	0.783	13.4	-13	0.986	1	0.070	16	
26	ฝรั่งเศส	0.901	0.820	9.0	2	0.987	1	0.049	8	
27	เช็กเกีย	0.900	0.860	4.4	14	0.985	1	0.136	36	
28	มอลตา	0.895	0.823	8.0	5	0.966	2	0.175	40	
29	เอสโตเนีย	0.892	0.829	7.1	9	1.017	1	0.086	21	
29	อิตาลี	0.892	0.783	12.2	-7	0.968	2	0.069	14	
31	สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์	0.890	0.931	3	0.079	18	
32	กรีซ	0.888	0.791	10.9	-3	0.963	2	0.116	29	
33	ไซปรัส	0.887	0.805	9.2	1	0.979	1	0.086	21	
34	ลิทัวเนีย	0.882	0.791	10.3	0	1.030	2	0.124	34	
35	โปแลนด์	0.880	0.813	7.6	6	1.007	1	0.115	28	
36	อันดอร์รา	0.868	
37	ลัตเวีย	0.866	0.783	9.5	0	1.036	2	0.176	41	
38	โปรตุเกส	0.864	0.761	12.0	-5	0.988	1	0.075	17	
39	สโลวาเกีย	0.860	0.807	6.1	7	0.992	1	0.191	45	
40	ฮังการี	0.854	0.791	7.4	6	0.981	1	0.233	51	
40	ชาลดีอาระเบีย	0.854	0.896	5	0.252	56	
42	บาเรน	0.852	0.922	4	0.212	49	
43	ชิลี	0.851	0.709	16.7	-12	0.963	2	0.247	55	
43	โครเอเชีย	0.851	0.783	8.0	2	0.990	1	0.116	29	
45	กาตาร์	0.848	1.030	2	0.185	43	
46	อาร์เจนตินา	0.845	0.729	13.7	-4	0.993	1	0.328	75	
47	บรูไนดารุสซาลาม	0.838	0.981	1	0.255	60	
48	มอนเตเนโกร	0.829	0.749	9.6	0	0.966	2	0.109	26	0.005	1.2	39.6	2018 M
49	โรมาเนีย	0.828	0.730	11.9	-1	0.991	1	0.276	61
50	ปาเลา	0.826
51	คาซัคสถาน	0.825	0.766	7.1	4	0.980	1	0.190	44	0.002 ^๔	0.5 ^๕	35.6 ^๕	2015 M
52	สหพันธรัฐรัสเซีย	0.824	0.740	10.2	2	1.007	1	0.225	50
53	เบลารุส	0.823	0.771	6.4	7	1.007	1	0.118	31
54	ตุรกี	0.820	0.683	16.8	-11	0.924	4	0.306	68
55	อุรุกวัย	0.817	0.712	12.9	-2	1.016	1	0.288	62
56	บัลแกเรีย	0.816	0.721	11.6	2	0.995	1	0.206	48
57	ปานามา	0.815	0.643	21.1	-17	1.019	1	0.407	94
58	บาฮามาส	0.814	0.341	77
58	บาร์บาโดส	0.814	0.676	17.0	-9	1.008	1	0.252	56	0.009 ^๑	2.5 ^๑	34.2 ^๑	2012 M
60	โอมาน	0.813	0.714	12.2	3	0.936	3	0.306	68
61	จอร์เจีย	0.812	0.716	11.9	5	0.980	1	0.331	76	0.001 ^๔	0.3 ^๕	36.6 ^๕	2018 M
62	คอซตาริกา	0.810	0.661	18.5	-11	0.981	1	0.288	62
62	มาเลเซีย	0.810	0.972	2	0.253	59

Continued

ลำดับของดัชนีการพัฒนามนุษย์	ดัชนีการพัฒนามนุษย์	ดัชนีการพัฒนามนุษย์ที่ปรับค่าความเหลื่อมล้ำ			ดัชนีการพัฒนามนุษย์ที่ปรับค่าความเหลื่อมล้ำ		ดัชนีความเหลื่อมล้ำทางเพศสภาพ		ดัชนีความยากจนหลายมิติ ^h				
	ค่าดัชนี	ค่าดัชนี	การลดลงของค่าดัชนี (%)	ความแตกต่างของลำดับตำแหน่งดัชนีการพัฒนามนุษย์ ^o	ค่าดัชนี	กลุ่ม ^c	ค่าดัชนี	ลำดับ	ค่าดัชนี	ประชากรยากจน (%)	ความรุนแรงของความขัดสน (%)	ปีและการสำรวจ ^d	
	2019	2019	2019	2019	2019	2019	2019	2019	2008-2019	2008-2019	2008-2019	2008-2019	
64	คูเวต	0.806	0.983	1	0.242	53	
64	เซอร์เบีย	0.806	0.705	12.5	2	0.977	1	0.132	35	0.001 ^e	0.3 ^e	42.5 ^e	2014M
66	มอริเชียส	0.804	0.694	13.6	1	0.976	1	0.347	78
การพัฒนามนุษย์ระดับสูง													
67	เซเชลส์	0.796	0.670	15.8	-6	0.003 ^{gh}	0.9 ^{gh}	34.2 ^{gh}	2019N
67	ตรินิแดดและโตเบโก	0.796	1.003	1	0.323	73	0.002 ^g	0.6 ^e	38.0 ^e	2011M
69	แอลเบเนีย	0.795	0.708	11.0	6	0.967	2	0.181	42	0.003	0.7	39.1	2017/2018D
70	คิวบา	0.783	0.944	3	0.304	67	0.002 ⁱ	0.4 ⁱ	36.8 ⁱ	2017N
70	อิหร่าน (สาธารณรัฐอิสลาม)	0.783	0.693	11.5	3	0.866	5	0.459	113
72	ศรีลังกา	0.782	0.673	14.0	-1	0.955	2	0.401	90	0.011	2.9	38.3	2016N
73	บอสเนียและเฮอร์เซโกวีนา	0.780	0.667	14.5	-3	0.937	3	0.149	38	0.008 ^f	2.2 ^f	37.9 ^f	2011/2012M
74	เกรนาดา	0.779
74	เม็กซิโก	0.779	0.613	21.3	-13	0.960	2	0.322	71	0.026 ^f	6.6 ^f	39.0 ^f	2016N ⁱ
74	สหพันธรัฐเซนต์คิตส์และเนวิส	0.779
74	ยูเครน	0.779	0.728	6.6	16	1.000	1	0.234	52	0.001 ⁱ	0.2 ⁱ	34.5 ⁱ	2012M
78	แอนติกาและบาร์บูดา	0.778
79	เปรู	0.777	0.628	19.1	-8	0.957	2	0.395	87	0.029	7.4	39.6	2018N
79	ไทย	0.777	0.646	16.9	-2	1.008	1	0.359	80	0.003 ^g	0.8 ^e	39.1 ^e	2015/2018M
81	อาร์เมเนีย	0.776	0.699	9.9	12	0.982	1	0.245	54	0.001	0.2	36.2	2015/2016D
82	มาซิโดเนียเหนือ	0.774	0.681	12.0	8	0.952	2	0.143	37	0.010 ^f	2.5 ^f	37.7 ^f	2011M
83	โคลอมเบีย	0.767	0.595	22.4	-12	0.989	1	0.428	101	0.020 ^{ik}	4.8 ⁱ	40.6 ⁱ	2015/2016D
84	บราซิล	0.765	0.570	25.5	-20	0.993	1	0.408	95	0.016 ^{elk}	3.8 ^{elk}	42.5 ^{elk}	2015N ^k
85	จีน	0.761	0.639	16.1	2	0.957	2	0.168	39	0.016 ^{lm}	3.9 ^{lm}	41.4 ^{lm}	2014N ⁿ
86	เอกวาดอร์	0.759	0.616	18.8	-3	0.967	2	0.384	86	0.018 ^e	4.6 ^e	39.9 ^e	2013/2014N
86	เซนต์ลูเชีย	0.759	0.629	17.2	0	0.985	1	0.401	90	0.007 ^f	1.9 ^f	37.5 ^f	2012M
88	อาเซอร์ไบจาน	0.756	0.684	9.5	16	0.943	3	0.323	73
88	สาธารณรัฐโดมินิกัน	0.756	0.595	21.3	-8	0.999	1	0.455	112	0.015 ⁱ	3.9 ⁱ	38.9 ⁱ	2014M
90	มอลโดวา (สาธารณรัฐ)	0.750	0.672	10.4	13	1.014	1	0.204	46	0.004	0.9	37.4	2012M
91	แอลจีเรีย	0.748	0.596	20.4	-3	0.858	5	0.429	103	0.008	2.1	38.8	2012/2013M
92	เลบานอน	0.744	0.892	5	0.411	96
93	ฟิลิปปินส์	0.743	0.370	84
94	โดมินีกา	0.742
95	มัลดีฟส์	0.740	0.584	21.0	-10	0.923	4	0.369	82	0.003	0.8	34.4	2016/2017D
95	ตูนิเซีย	0.740	0.596	19.4	-1	0.900	4	0.296	65	0.003	0.8	36.5	2018M
97	เซนต์วินเซนต์และเกรนาดีนส์	0.738	0.965	2
97	ซูรินาม	0.738	0.535	27.6	-18	0.985	1	0.436	105	0.011	2.9	39.4	2018M
99	มองโกเลีย	0.737	0.634	14.0	11	1.023	1	0.322	71	0.028 ^o	7.3 ^o	38.8 ^o	2018M
100	บอตสวานา	0.735	0.998	1	0.465	116	0.073 ^p	17.2 ^p	42.2 ^p	2015/2016N
101	จามิกา	0.734	0.612	16.7	4	0.994	1	0.396	88	0.018 ^f	4.7 ^f	38.7 ^f	2014N
102	จอร์แดน	0.729	0.622	14.7	9	0.875	5	0.450	109	0.002	0.4	35.4	2017/2018D
103	ปารากวัย	0.728	0.557	23.5	-7	0.966	2	0.446	107	0.019	4.5	41.9	2016M
104	ตองกา	0.725	0.950	3	0.354	79
105	ลิเบีย	0.724	0.976	1	0.252	56	0.007	2.0	37.1	2014P
106	อุซเบกิสถาน	0.720	0.939	3	0.288	62
107	โบลีเวีย (รัฐสหประชาชาติแห่งโบลีเวีย)	0.718	0.546	24.0	-9	0.945	3	0.417	98	0.094	20.4	46.0	2008D
107	อินโดนีเซีย	0.718	0.590	17.8	2	0.940	3	0.480	121	0.014 ⁱ	3.6 ⁱ	38.7 ⁱ	2017D
107	ฟิลิปปินส์	0.718	0.587	18.2	-1	1.007	1	0.430	104	0.024 ⁱ	5.8 ⁱ	41.8 ⁱ	2017D
110	เบลีซ	0.716	0.554	22.6	-5	0.976	1	0.415	97	0.017	4.3	39.8	2015/2016M
111	ซามัว	0.715	0.360	81
111	เติร์กเมนิสถาน	0.715	0.586	18.1	2	0.001	0.4	36.1	2015/2016M
113	เวเนซุเอลา (สาธารณรัฐโบลีเวียแห่งเวเนซุเอลา)	0.711	0.588	17.3	6	1.009	1	0.479	119
114	แอฟริกาใต้	0.709	0.468	34.0	-18	0.986	1	0.406	93	0.025	6.3	39.8	2016D
115	ปาเลสไตน์	0.708	0.613	13.5	15	0.870	5	0.004	1.0	37.5	2014M
116	ฮังการี	0.707	0.497	29.7	-10	0.882	5	0.449	108	0.019 ^h	5.2 ^h	37.6 ^h	2014D
117	หมู่เกาะมาร์แชลล์	0.704
117	เวียดนาม	0.704	0.588	16.5	9	0.997	1	0.296	65	0.019 ⁱ	4.9 ⁱ	39.5 ⁱ	2013/2014M
119	กาบอง	0.703	0.544	22.6	0	0.916	4	0.525	128	0.066	14.8	44.3	2012D
การพัฒนามนุษย์ระดับกลาง													
120	ทาจิกิสถาน	0.697	0.630	9.6	25	0.957	2	0.369	82	0.001	0.4	36.3	2018M
121	โมร็อกโก	0.686	0.835	5	0.454	111	0.085 ^o	18.6 ^o	45.7 ^o	2011P
122	กายอานา	0.682	0.556	18.5	5	0.961	2	0.462	115	0.014	3.4	41.8	2014M
123	อิรัก	0.674	0.541	19.7	2	0.774	5	0.577	146	0.033	8.6	37.9	2018M

Continued

ลำดับของดัชนีพัฒนามนุษย์	ดัชนีการพัฒนามนุษย์		ดัชนีการพัฒนามนุษย์ที่ปรับค่าความเหลื่อมล้ำ				ดัชนีความเหลื่อมล้ำทางเพศสภาพ			ดัชนีความยากจนหลายมิติ ^๑			
	ค่าดัชนี 2019	ค่าดัชนี 2019	ความแตกต่างของลำดับค่าแห่งดัชนีการลดลงของการพัฒนา		ค่าดัชนี 2019	กลุ่ม ^๒	ค่าดัชนี 2019	ลำดับ 2019	ค่าดัชนี 2008-2019	ลำดับ 2008-2019	ประชากรยากจน (%) 2008-2019	ความรุนแรงของความขัดสน (%) 2008-2019	ปีและการสำรวจ ^๓ 2008-2019
			ค่าดัชนี (%) 2019	มุมมอง ^๔ 2019									
124	เอลซัลวาดอร์	0.673	0.529	21.5	0	0.975	2	0.383	85	0.032	7.9	41.3	2014 M
125	ทาจิกิสถาน	0.668	0.584	12.6	11	0.823	5	0.314	70	0.029	7.4	39.0	2017 D
126	กาบูเวร์ดี	0.665	0.974	2	0.397	89
127	กัวเตมาลา	0.663	0.481	27.5	-3	0.941	3	0.479	119	0.134	28.9	46.2	2014/2015 D
128	นิการา กัว	0.660	0.505	23.5	0	1.012	1	0.428	101	0.074	16.3	45.2	2011/2012 D
129	ภูฏาน	0.654	0.476	27.2	-3	0.921	4	0.421	99	0.175 ^a	37.3 ^e	46.8 ^e	2010 M
130	นามิเบีย	0.646	0.418	35.3	-14	1.007	1	0.440	106	0.171	38.0	45.1	2013 D
131	อินเดีย	0.645	0.537	16.8	8	0.820	5	0.488	123	0.123	27.9	43.9	2015/2016 D
132	ฮอนดูรัส	0.634	0.472	25.6	-2	0.978	1	0.423	100	0.090 ^a	19.3 ^a	46.4 ^a	2011/2012 D
133	บังคลาเทศ	0.632	0.478	24.3	2	0.904	4	0.537	133	0.104	24.6	42.2	2019 M
134	คิริบาส	0.630	0.516	18.1	7	0.080	19.8	40.5	2018/2019 M
135	เซาตูเมและปรินซิปี	0.625	0.520	16.7	9	0.906	4	0.537	133	0.092	22.1	41.7	2014 M
136	ไมโครนีเชีย (สหพันธรัฐไมโครนีเชีย)	0.620
137	สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว	0.613	0.461	24.8	0	0.927	3	0.459	113	0.108	23.1	47.0	2017 M
138	เอสวาตินี (ราชอาณาจักรเอสวาตินี)	0.611	0.432	29.4	-5	0.996	1	0.567	143	0.081	19.2	42.3	2014 M
138	กานา	0.611	0.440	28.0	-3	0.911	4	0.538	135	0.138	30.1	45.8	2014 D
140	วานูอาตู	0.609 ^e	.. ^e	.. ^e	..
141	ติมอร์-เลสเต	0.606	0.436	28.0	-2	0.942	3	0.210	45.8	45.7	2016 D
142	เนปาล	0.602	0.446	25.8	3	0.933	3	0.452	110	0.148	34.0	43.6	2016 D
143	เคนยา	0.601	0.443	26.3	3	0.937	3	0.518	126	0.178	38.7	46.0	2014 D
144	กัมพูชา	0.594	0.475	20.0	9	0.922	4	0.474	117	0.170	37.2	45.8	2014 D
145	อิควาดอร์	0.592
146	แซมเบีย	0.584	0.401	31.4	-2	0.958	2	0.539	137	0.232	47.9	48.4	2018 D
147	เมียนมา	0.583	0.954	2	0.478	118	0.176	38.3	45.9	2015/2016 D
148	แองโกลา	0.581	0.397	31.7	-4	0.903	4	0.536	132	0.282	51.1	55.3	2015/2016 D
149	คองโก	0.574	0.430	25.1	2	0.929	3	0.570	144	0.112	24.3	46.0	2014/2015 M
150	ซิมบับเว	0.571	0.441	22.8	7	0.931	3	0.527	129	0.110	25.8	42.6	2019 M
151	หมู่เกาะโซโลมอน	0.567
151	สาธารณรัฐอาหรับซีเรีย	0.567	0.829	5	0.482	122	0.029 ^a	7.4 ^e	38.9 ^e	2009 P
153	แคเมอรูน	0.563	0.375	33.4	-7	0.864	5	0.560	141	0.243	45.3	53.5	2014 M
154	ปากีสถาน	0.557	0.384	31.1	-4	0.745	5	0.538	135	0.198	38.3	51.7	2017/2018 D
155	ปาปัวนิวกินี	0.555	0.390	29.8	-1	0.725	161	0.263 ⁱ	56.6 ⁱ	46.5 ⁱ	2016/2018 D
156	คอโมโรส	0.554	0.303	45.2	-21	0.891	5	0.181	37.3	48.5	2012 D
การพัฒนามนุษย์ระดับต่ำ													
157	มอริเตเนีย	0.546	0.371	32.1	-4	0.864	5	0.634	151	0.261	50.6	51.5	2015 M
158	เบนิน	0.545	0.343	37.1	-10	0.855	5	0.612	148	0.368	66.8	55.0	2017/2018 D
159	ยูกันดา	0.544	0.399	26.7	7	0.863	5	0.535	131	0.269	55.1	48.8	2016 D
160	รวันดา	0.543	0.387	28.7	3	0.945	3	0.402	92	0.259	54.4	47.5	2014/2015 D
161	ไนจีเรีย	0.539	0.348	35.4	-3	0.881	5	0.254	46.4	54.8	2018 D
162	โกตดิวัวร์	0.538	0.350	34.9	-1	0.811	5	0.638	153	0.236	46.1	51.2	2016 M
163	แทนซาเนีย (สหสาธารณรัฐแทนซาเนีย)	0.529	0.397	25.0	10	0.948	3	0.556	140	0.273	55.4	49.3	2015/2016 D
164	มาดากัสการ์	0.528	0.390	26.1	9	0.952	2	0.384	69.1	55.6	2018 M
165	เลโซโท	0.527	0.382	27.6	6	1.014	1	0.553	139	0.084 ^h	19.6 ^h	43.0 ^h	2018 M
166	จิบูตี	0.524
167	โตโก	0.515	0.351	31.8	4	0.822	5	0.573	145	0.180	37.6	47.8	2017 M
168	เซเนกัล	0.512	0.348	32.1	2	0.870	5	0.533	130	0.288	53.2	54.2	2017 D
169	อัฟกานิสถาน	0.511	0.659	5	0.655	157	0.272 ⁱ	55.9 ⁱ	48.6 ⁱ	2015/2016 D
170	ไฮติ	0.510	0.303	40.5	-10	0.875	5	0.636	152	0.200	41.3	48.4	2016/2017 D
170	ซูดาน	0.510	0.333	34.7	-3	0.860	5	0.545	138	0.279	52.3	53.4	2014 M
172	แกมเบีย	0.496	0.335	32.4	1	0.846	5	0.612	148	0.204	41.6	49.0	2018 M
173	เอธิโอเปีย	0.485	0.348	28.3	5	0.837	5	0.517	125	0.489	83.5	58.5	2016 D
174	มาลาวี	0.483	0.345	28.6	5	0.986	1	0.565	142	0.243	52.6	46.2	2015/2016 D
175	คองโก (สาธารณรัฐประชาธิปไตยคองโก)	0.480	0.335	30.3	3	0.845	5	0.617	150	0.331	64.5	51.3	2017/2018 M
175	กินีบิสเซา	0.480	0.300	37.5	-7	0.372	67.3	55.3	2014 M
175	ไลบีเรีย	0.480	0.325	32.3	1	0.890	5	0.650	156	0.320	62.9	50.8	2013 D
178	กินี	0.477	0.313	34.4	0	0.817	5	0.373	66.2	56.4	2018 D
179	เยเมน	0.470	0.321	31.8	4	0.488	5	0.795	162	0.241	47.7	50.5	2013 D
180	เอริเทรีย	0.459
181	โมซัมบิก	0.456	0.316	30.7	3	0.912	4	0.523	127	0.411	72.5	56.7	2011 D
182	บุร์กินาฟาโซ	0.452	0.316	30.1	5	0.867	5	0.594	147	0.519	83.8	61.9	2010 D
182	เซียร์ราลีโอน	0.452	0.291	35.7	-2	0.884	5	0.644	155	0.297	57.9	51.2	2017 M
184	มาลี	0.434	0.289	33.4	-1	0.821	5	0.671	158	0.376	68.3	55.0	2018 D
185	บุรุนดี	0.433	0.303	30.0	3	0.999	1	0.504	124	0.403	74.3	54.3	2016/2017 D
185	เซาท์ซูดาน	0.433	0.276	36.2	-2	0.842	5	0.580	91.9	63.2	2010 M
187	ชาด	0.398	0.248	37.8	-1	0.764	5	0.710	160	0.533	85.7	62.3	2014/2015 D
188	สาธารณรัฐแอฟริกากลาง	0.397	0.232	41.6	-1	0.801	5	0.680	159	0.465 ^a	79.4 ^a	58.6 ^a	2010 M
189	ไนเจอร์	0.394	0.284	27.9	3	0.724	5	0.642	154	0.590	90.5	65.2	2012 D
กลุ่มประเทศหรือพรมแดนอื่น													
..	เกาหลี (สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนเกาหลี)
..	โมนาโก
..	นาอูรู

Continued

ดัชนีการพัฒนามนุษย์	ดัชนีการพัฒนามนุษย์ที่ปรับค่าความเหลื่อมล้ำ		ดัชนีการพัฒนามนุษย์ที่ปรับค่าความเหลื่อมล้ำ		ดัชนีการพัฒนามนุษย์ที่ปรับค่าความเหลื่อมล้ำ		ดัชนีการพัฒนามนุษย์ที่ปรับค่าความเหลื่อมล้ำ		ดัชนีความยากจนหลายมิติ ^a			
	ค่าดัชนี	ค่าดัชนี	การลดลงของค่าดัชนี (%)	การพัฒนามนุษย์ ^b	ค่าดัชนี	กลุ่ม ^c	ค่าดัชนี	ลำดับ	ค่าดัชนี	ประชากรยากจน (%)	ความรุนแรงของความเสี่ยง (%)	ปีและการสำรวจ ^d
ลำดับของดัชนีการพัฒนามนุษย์	2019	2019	2019	2019	2019	2019	2019	2019	2008-2019	2008-2019	2008-2019	2008-2019
.. ชามาริโน
.. โชมาลี
.. ตูวาลู
กลุ่มการพัฒนามนุษย์												
การพัฒนาคนวัยระดับสูงมาก	0.898	0.800	10.9	-	0.981	-	0.173	-	0.002	0.4	37.3	-
การพัฒนาคนวัยระดับสูง	0.753	0.618	17.9	-	0.961	-	0.340	-	0.017	4.1	40.7	-
การพัฒนาคนวัยระดับปานกลาง	0.631	0.503	20.2	-	0.835	-	0.501	-	0.133	29.2	45.5	-
การพัฒนาคนวัยระดับต่ำ	0.513	0.352	31.4	-	0.861	-	0.592	-	0.333	61.0	54.7	-
ประเทศกำลังพัฒนา	0.689	0.549	20.3	-	0.919	-	0.463	-	0.108	22.0	49.0	-
ภูมิภาค												
รัฐอาหรับ	0.705	0.531	24.6	-	0.856	-	0.518	-	0.077	15.8	48.5	-
เอเชียตะวันออกและแปซิฟิก	0.747	0.621	16.8	-	0.961	-	0.324	-	0.023	5.4	42.5	-
ยุโรปและเอเชียกลาง	0.791	0.697	11.8	-	0.953	-	0.256	-	0.004	1.0	38.1	-
ลาตินอเมริกาและแคริบเบียน	0.766	0.596	22.1	-	0.978	-	0.389	-	0.031	7.2	43.0	-
เอเชียใต้	0.641	0.519	19.1	-	0.824	-	0.505	-	0.132	29.2	45.2	-
ภูมิภาคแอฟริกาตอนใต้ทะเลทรายซาฮารา	0.547	0.381	30.4	-	0.894	-	0.570	-	0.299	55.0	54.3	-
กลุ่มประเทศพัฒนาน้อยที่สุด	0.538	0.384	28.6	-	0.874	-	0.559	-	0.292	55.0	53.1	-
รัฐกำลังพัฒนาที่เป็นเกาะขนาดเล็ก	0.728	0.549	24.5	-	0.959	-	0.458	-	0.111	23.3	47.6	-
องค์กรเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา	0.900	0.791	12.1	-	0.978	-	0.205	-	0.024	6.1	39.4	-
ทั้งหมด	0.737	0.599	18.7	-	0.943	-	0.436	-	0.108	22.0	49.0	-

หมายเหตุ

- a ตัวบ่งชี้บางส่วนไม่มีสำหรับบางประเทศ ดังนั้นจึงควรระมัดระวังเมื่อทำการเปรียบเทียบระหว่างประเทศในประเทศที่ขาดตัวบ่งชี้ใดๆ นำหนักของตัวบ่งชี้ที่อยู่ถูกปรับเพื่อรวมให้ครบ 100 เปอร์เซนต์ ดูรายละเอียดเพิ่มเติมใน Technical note 5 ที่ http://hdr.undp.org/sites/default/files/hdr2020_technical_notes.pdf for details
- b อ้างอิงตามประเทศที่มีการคำนวณดัชนีการพัฒนามนุษย์ที่ปรับค่าความเหลื่อมล้ำ
- c ประเทศถูกแบ่งเป็นห้ากลุ่มโดยใช้ค่าความคลาดเคลื่อนสัมบูรณ์ (absolute deviation) ของความเท่าเทียมทางเพศสภาพในดัชนีการพัฒนามนุษย์(HDI)
- d D แสดงข้อมูลจากการสำรวจ Demographic and Health Surveys, M จากการสำรวจ Multiple Indicator Cluster Surveys, P จากการสำรวจ Pan Arab Population and Family Health Survey และ N จากการสำรวจระดับชาติ (ดูที่ <http://hdr.undp.org/en/mpi-2020-faq> สำหรับรายละเอียดของการสำรวจระดับชาติต่าง ๆ)
- e พิจารณาการเสียชีวิตในเด็กที่ไม่ได้เกิดใหม่เนื่องจากพบสำรวจไม่ได้เกี่ยวกับอัตราการเสียชีวิตในเด็ก
- f ขาดตัวบ่งชี้ด้านการเสียชีวิตในเด็ก
- g ขาดตัวบ่งชี้ด้านการเข้าเรียนในโรงเรียน
- h ขาดตัวบ่งชี้เกี่ยวกับเชื้อเพลิงที่ใช้หุงต้มอาหาร
- i ขาดตัวบ่งชี้ด้านโภชนาการ
- j การประมาณค่าดัชนีความยากจนหลายมิติ (Multidimensional Poverty Index) อ้างอิงจากการสำรวจ National Health and Nutrition Survey ปี พ.ศ. 2559 การประมาณค่าที่อ้างอิงจากการสำรวจ Multiple Indicator Cluster Survey ปี พ.ศ. 2558 คิดเป็น 0.010 ของค่าดัชนีความยากจนหลายมิติ, 2.6 สำหรับจำนวนคนยากจนจากความยากจนหลายมิติ (multidimensional poverty headcount) (%), 3,207,000 สำหรับจำนวนคนยากจนจากความยากจนหลายมิติในปีที่สำรวจ, 3,281,000 สำหรับการคาดคะเน ในปี พ.ศ. 2561, 40.2 สำหรับระดับความรุนแรงของความขัดสน, 0.4 สำหรับประชากรที่ตกอยู่ในความยากจนหลายมิติขั้นรุนแรง, 6.1 สำหรับประชากรที่มีความเปราะบางต่อความยากจนหลายมิติ, 39.9 สำหรับการขาดสุขภาวะที่ดี, 23.8 สำหรับการขาดการศึกษา และ 36.3 สำหรับการขาดมาตรฐานในการใช้ชีวิต
- k ระเบียบวิธีวิจัยได้รับการปรับเพื่อแก้ปัญหาตัวบ่งชี้ด้านโภชนาการที่ขาดหายไปและตัวบ่งชี้ด้านการเสียชีวิตในเด็กที่ไม่สมบูรณ์ (การสำรวจไม่ได้เก็บข้อมูลอื่นที่ของการเสียชีวิตในเด็ก)
- l การเสียชีวิตในเด็กจัดทำโดยอ้างอิงการเสียชีวิตที่เกิดขึ้นในช่วงการดำเนินการสำรวจ นั่นคือระหว่างปี พ.ศ. 2555 และปี พ.ศ. 2557 การเสียชีวิตในเด็กที่รายงานโดยผู้ใหญ่ในครัวเรือนถูกนำมาพิจารณาเนื่องจากมีการระบุวันที่ของการเสียชีวิต
- m ขาดตัวบ่งชี้ด้านที่ทอกอาศัย
- n อ้างอิงจากข้อมูลที่เกี่ยวข้องวันที่ 7 มิถุนายน พ.ศ. 2559
- o ตัวบ่งชี้ด้านสุนทรียภาพมีการจัดประเภทของประเทศโดยถือว่าสัมพันธ์แบบมีทั้งอันคือสุนทรียภาพที่ไม่ได้รับการพัฒนา

- p ตัวบ่งชี้ด้านการเสียชีวิตในเด็กแสดงเฉพาะการเสียชีวิตของเด็กอายุน้อยกว่า 5 ปีที่เสียชีวิตใน 5 ปีล่าสุดและการเสียชีวิตของเด็กอายุ 12-18 ปีที่เสียชีวิตในสองปีล่าสุด
- q ขาดตัวบ่งชี้เกี่ยวกับไฟฟ้า

อธิบายคำศัพท์

ดัชนีการพัฒนามนุษย์ (Human Development Index หรือ HDI): ดัชนีผสมที่ใช้วัดค่าเฉลี่ยสามด้านในสามมิติหลักของการพัฒนามนุษย์ คือการมีชีวิตที่ยืนยาวและมีสุขภาพที่ดี การมีความรู้ และการมีมาตรฐานการดำรงชีวิตที่ดี ดู Technical note 1 ที่ http://hdr.undp.org/sites/default/files/hdr2020_technical_notes.pdf สำหรับรายละเอียดการคำนวณดัชนีการพัฒนามนุษย์

ดัชนีการพัฒนามนุษย์ที่ปรับค่าความเหลื่อมล้ำ (Inequality-adjusted HDI หรือ IHDI): ค่าดัชนีการพัฒนามนุษย์ที่ถูกรับด้วยค่าความเหลื่อมล้ำในสามมิติหลักของการพัฒนามนุษย์ ดู Technical note 2 ที่ http://hdr.undp.org/sites/default/files/hdr2020_technical_notes.pdf สำหรับรายละเอียดการคำนวณดัชนีการพัฒนามนุษย์ที่ปรับค่าความเหลื่อมล้ำ

การลดลงของค่าดัชนี (Overall loss): เปอร์เซ็นต์ความแตกต่างระหว่างค่าดัชนีการพัฒนามนุษย์ที่ปรับค่าความเหลื่อมล้ำ และค่าดัชนีการพัฒนามนุษย์

ความแตกต่างของลำดับตำแหน่งของดัชนีการพัฒนามนุษย์ (Difference from HDI rank): ความแตกต่างระหว่างลำดับของดัชนีการพัฒนามนุษย์ที่ปรับค่าความเหลื่อมล้ำกับลำดับของดัชนีการพัฒนามนุษย์ซึ่งคำนวณเฉพาะประเทศที่มีค่าดัชนีการพัฒนามนุษย์ที่ปรับค่าความเหลื่อมล้ำเท่านั้น

ดัชนีการพัฒนามนุษย์ทางเพศสภาพ (Gender Development Index): สัดส่วนค่าดัชนีการพัฒนามนุษย์ของผู้หญิงเทียบกับผู้ชาย ดู Technical note 3 ที่ http://hdr.undp.org/sites/default/files/hdr2020_technical_notes.pdf สำหรับรายละเอียดการคำนวณดัชนีการพัฒนามนุษย์ทางเพศสภาพ

กลุ่มของดัชนีการพัฒนามนุษย์ทางเพศสภาพ (Gender Development Index groups): ประเทศต่างๆ ถูกแบ่งออกเป็นห้า กลุ่มโดยใช้ค่าความคลาดเคลื่อนสัมบูรณ์ของความเท่าเทียมทางเพศสภาพในดัชนีการพัฒนามนุษย์เป็นต้นแบ่ง กลุ่มที่ 1 ประกอบด้วยประเทศที่มีดัชนีการพัฒนามนุษย์ที่แสดงความเท่าเทียมระหว่างผู้หญิงและผู้ชายในระดับสูง (ค่าความคลาดเคลื่อนสัมบูรณ์ต่ำกว่า 2.5 เปอร์เซนต์), กลุ่มที่ 2 ประกอบด้วยประเทศที่มีดัชนีการพัฒนามนุษย์ที่แสดงความเท่าเทียมระหว่างผู้หญิงและผู้ชายในระดับปานกลางถึงสูง (ค่าความคลาดเคลื่อนสัมบูรณ์อยู่ระหว่าง 2.5-5 เปอร์เซนต์), กลุ่มที่ 3 ประกอบด้วยประเทศที่มีดัชนีการพัฒนามนุษย์ที่แสดงความเท่าเทียมระหว่างผู้หญิงและผู้ชายในระดับปานกลาง (ค่าความคลาดเคลื่อนสัมบูรณ์อยู่ระหว่าง 5-7.5 เปอร์เซนต์), กลุ่มที่ 4 ประกอบด้วยประเทศที่มีดัชนีการพัฒนามนุษย์ที่แสดงความเท่าเทียมระหว่างผู้หญิงและผู้ชายในระดับปานกลางถึงต่ำ (ค่า ความคลาดเคลื่อนสัมบูรณ์อยู่ระหว่าง 7.5-10 เปอร์เซนต์) และกลุ่มที่ 5 ประกอบด้วยประเทศที่มีดัชนีการพัฒนามนุษย์ที่แสดงความเท่าเทียมระหว่างผู้หญิงและผู้ชายในระดับต่ำ (ค่าความคลาดเคลื่อนสัมบูรณ์ในค่าความเท่าเทียมทางเพศภาวะมากกว่า 10 เปอร์เซนต์)

ดัชนีความเหลื่อมล้ำทางเพศสภาพ (Gender Inequality Index): ดัชนีผสมที่สะท้อนความเหลื่อมล้ำในด้านความสำ เร็จระหว่างผู้หญิงและผู้ชายในสามมิติ คืออนามัยการเจริญพันธุ์ การเสริมพลัง (empowerment) และตลาดแรงงาน ดู Technical note 4 ที่ http://hdr.undp.org/sites/default/files/hdr2020_technical_notes.pdf สำหรับรายละเอียดการคำนวณดัชนีความเหลื่อมล้ำทางเพศสภาพ

ดัชนีความยากจนหลายมิติ (Multidimensional Poverty Index): เปอร์เซ็นต์ของประชากรที่มีความยากจนหลายมิติที่ได้ปรับด้วยค่าความรุนแรงของความขัดสน ดู Technical note 5 ที่ http://hdr.undp.org/sites/default/files/hdr2020_technical_notes.pdf สำหรับรายละเอียดการคำนวณดัชนีความยากจนหลายมิติ

ประชากรยากจนหลายมิติ (Multidimensional poverty headcount): ประชากรที่มีคะแนนความขัดสนอย่างน้อย 33 เปอร์เซ็นต์ ซึ่งแสดงในรูปของสัดส่วนต่อจำนวนประชากรทั้งหมดในปีที่มีการสำรวจ โดยใช้จำนวนประชากรในปีที่จัดการสำรวจ และค่าคาดคะเนของจำนวนประชากรในปี พ.ศ. 2561

ความรุนแรงของความขัดสนของความยากจนหลายมิติ (Intensity of deprivation of multidimensional poverty): ค่าเฉลี่ยคะแนนความขัดสนของผู้ที่ตกอยู่ในความยากจนหลายมิติ

แหล่งที่มาของข้อมูล

- คอลัมน์ 1 และ 7:** การคำนวณของ HDRO อิงข้อมูลจาก UNDESA (2019a), UNESCO Institute for Statistics (2020), United Nations Statistics Division (2020b), World Bank (2020a), Barro and Lee (2018) และ IMF (2020)
- คอลัมน์ 1:** การคำนวณของ HDRO อิงข้อมูลจาก UNDESA (2019), UNESCO Institute for Statistics (2020), United Nations Statistics Division (2020), World Bank (2020), Barro and Lee (2018) และ IMF (2020)
- คอลัมน์ 2:** จำนวนโดยใช้ค่าเฉลี่ยเรขาคณิตของค่าดัชนีอายุคาดเฉลี่ยที่ปรับค่าความเหลื่อมล้ำ ดัชนีการศึกษาที่ปรับค่าความเหลื่อมล้ำ และดัชนีรายได้ที่ปรับค่าความเหลื่อมล้ำ โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยจาก Technical note 2 (เข้าถึงข้อมูลได้ที่ http://hdr.undp.org/sites/default/files/hdr2020_technical_notes.pdf)
- คอลัมน์ 3:** จำนวนโดยอิงจากข้อมูลในคอลัมน์ 1 และ 2
- คอลัมน์ 4:** จำนวนโดยอิงจากดัชนีการพัฒนามนุษย์ที่ปรับค่าความเหลื่อมล้ำและค่าความเหลื่อมล้ำดัชนีการพัฒนามนุษย์อีกครั้งสำหรับประเทศที่มีการคำนวณดัชนีการพัฒนามนุษย์ที่ปรับค่าความเหลื่อมล้ำ
- คอลัมน์ 5:** การคำนวณของ HDRO อิงข้อมูลจาก UNDESA (2019), UNESCO Institute for Statistics (2020), Barro and Lee (2018), World Bank (2020), ILO (2020) และ IMF (2020)
- คอลัมน์ 6:** จำนวนโดยอิงจากข้อมูลในคอลัมน์ 5
- คอลัมน์ 7:** การคำนวณของ HDRO อิงข้อมูลจาก WHO, UNICEF, World Bank Group และ United Nations Population Division (2019)
- คอลัมน์ 8:** จำนวนโดยอิงจากข้อมูลในคอลัมน์ 7
- คอลัมน์ 9-11:** การคำนวณของ HDRO และ OPHI อิงข้อมูลจากการขาดสุขภาวะที่สุขภาพ การศึกษาและมาตรฐานในการใช้ชีวิตในครัวเรือนจากการสำรวจครัวเรือนต่าง ๆ ตามรายชื่อในคอลัมน์ 12 โดยมีมีการปรับระเบียบวิธีวิจัยตามที่ได้อธิบายใน Technical note 5 (เข้าถึงข้อมูลได้ที่ http://hdr.undp.org/sites/default/files/hdr2020_technical_notes.pdf)
- คอลัมน์ 12:** หมายถึงปีและการศึกษาซึ่งให้ข้อมูลที่ใช้ในการคำนวณดัชนีความยากจนหลายมิติและองค์ประกอบ

บรรณานุกรม

- Barro, R. J., and J.-W. Lee. 2018.** Dataset of Educational Attainment, June 2018 Revision. <http://www.barrolee.com>. Accessed 20 July 2020.
- Berger, K. 2020.** "The Man Who Saw the Pandemic Coming." *Nautilus*, 12 March. <http://nautilus.us/issue/83/intelligence/the-man-who-saw-the-pandemic-coming>. Accessed 23 November 2020.
- Bilano, V., Gilmour, S., Moffiet, T., d'Espaignet, E. T., Stevens, G. A., Commar, A., Tuyl, F., and others. 2015.** "Global Trends and Projections for Tobacco Use, 1990–2025: An Analysis of Smoking Indicators from the WHO Comprehensive Information Systems for Tobacco Control." *The Lancet* 385(9972): 966–976.
- Bloch, M., Reinhard, S., Tompkins, L., Pietsch, B., and McDonnell Nieto del Rio, G. 2020.** "Fire Map: California, Oregon and Washington." *The New York Times*. <https://www.nytimes.com/interactive/2020/us/fires-map-tracker.html>. Accessed 18 November 2020.
- Butzer, K. W., and Endfield, G. H. 2012.** "Critical Perspectives on Historical Collapse." *Proceedings of the National Academy of Sciences* 109(10): 3628–3631.
- Cai, Y., Lenton, T. M., and Lontzek, T. S. 2016.** "Risk of Multiple Interacting Tipping Points Should Encourage Rapid CO₂ Emission Reduction." *Nature Climate Change* 6(5): 520–525.
- Carleton, T. A., Jina, A., Delgado, M. T., Greenstone, M., Houser, T., Hsiang, S. M., Hultgren, A., and others. 2020.** "Valuing the Global Mortality Consequences of Climate Change Accounting for Adaptation Costs and Benefits." Working Paper 27599, National Bureau of Economic Research, Cambridge, MA.
- Carroll, D., Daszak, P., Wolfe, N. D., Gao, G. F., Morel, C. M., Morzaria, S., Pablos-Méndez, A., and others. 2018.** "The Global Virome Project." *Science* 359(6378): 872–874.
- Carson, R. 2002.** *Silent Spring*. New York: Houghton Mifflin Harcourt.
- Ceballos, G., Ehrlich, P. R., and Raven, P. H. 2020.** "Vertebrates on the Brink as Indicators of Biological Annihilation and the Sixth Mass Extinction." *Proceedings of the National Academy of Sciences* 117(24): 13596–13602.
- Cheng, V. C. C., Lau, S. K. P., Woo, P. C. Y., and Yuen, K. Y. 2007.** "Severe Acute Respiratory Syndrome Coronavirus as an Agent of Emerging and Reemerging Infection." *Clinical Microbiology Reviews* 20(4): 660–694.
- Climate Action Tracker. 2020.** "Climate Action Tracker: Chile." <https://climateactiontracker.org/countries/chile/pledges-and-targets/>. Accessed 23 November 2020.
- Coady, D., Parry, I., Le, N.-P., and Shang, B. 2019.** "Global Fossil Fuel Subsidies Remain Large: An Update Based on Country-Level Estimates." Working Paper WP/19/89, International Monetary Fund, Washington, DC.
- Coady, D., Parry, I., Sears, L., and Shang, B. 2017.** "How Large Are Global Fossil Fuel Subsidies?" *World Development* 91: 11–27.
- Crutzen, P., and Stoermer, E. 2000.** "The 'Anthropocene.'" *Global Change Newsletter* (41): 17–18.
- Crutzen, P. J. 2002.** "Geology of Mankind." *Nature* 415(6867): 23–23.
- de Botton, A. 2020.** "Camus on the Coronavirus." *New York Times*, 19 March. <https://www.nytimes.com/2020/03/19/opinion/sunday/coronavirus-camus-plague.html>. Accessed 8 December 2020.
- Díaz, S., Settele, J., Brondízio, E. S., Ngo, H. T., Agard, J., Arneeth, A., Balvanera, P., and others. 2019a.** "Pervasive Human-Driven Decline of Life on Earth Points to the Need for Transformative Change." *Science* 366(6471).
- Díaz, S., Settele, J., Brondízio, E., Ngo, H., Guèze, M., Agard, J., Arneeth, A., and others. 2019b.** "Summary for Policymakers of the Global Assessment Report on Biodiversity and Ecosystem Services." Bonn, Germany: Intergovernmental Science-Policy Platform on Biodiversity and Ecosystem Services Secretariat.
- Dolce, C. 2020.** "All the Records the 2020 Hurricane Season Has Broken So Far." *The Weather Channel*, 6 October. <https://weather.com/storms/hurricane/news/2020-09-21-atlantic-hurricane-season-2020-records>. Accessed 18 November 2020.
- Downing, A. S., Chang, M., Kuiper, J. J., Campenni, M., Häyhä, T., Cornell, S., Svedin, U., and Mooij, W. 2020.** "Learning from Generations of Sustainability Concepts." *Environmental Research Letters* 15(8).
- Ellis, E. C. 2018a.** *Anthropocene: A Very Short Introduction*. New York: Oxford University Press.
- Ellis, E. C. 2018b.** "Science Alone Won't Save the Earth. People Have to Do That." *The New York Times*, 11 August. <https://www.nytimes.com/2018/08/11/opinion/sunday/science-people-environment-earth.html>. Accessed 23 November 2020.
- Ellis, E. C. 2019a.** "Sharing the Land between Nature and People." *Science* 364(6447): 1226–1228.
- Ellis, E. C. 2019b.** "To Conserve Nature in the Anthropocene, Half Earth Is Not Nearly Enough." *One Earth* 1(2): 163–167.
- European Commission. 2019.** "Communication from the Commission to the European Parliament, the European Council, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions. The European Green Deal. Com/2019/640 Final." Brussels: European Commission. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=COM%3A2019%3A640%3AFIN>. Accessed 23 November 2020.
- Fajnzylber, F. 1990.** "Industrialización en América Latina: de la 'caja negra' al 'casillero vacío': comparación de patrones contemporáneos de industrialización." United Nations Economic Commission for Latin America and the Caribbean, Santiago.
- Fischer-Kowalski, M., and Weisz, H. 1999.** "Society as Hybrid between Material and Symbolic Realms: Toward a Theoretical Framework of Society-Nature Interrelation." *Advances in Human Ecology* 8: 215–251.
- Folke, C. 2016.** "Resilience (Republished)." *Ecology and Society* 21(4).
- Galaz, V., Collste, D., and Moore, M.-L. 2020.** "Planetary Change and Human Development." Unpublished manuscript, Stockholm University, Stockholm Resilience Centre.
- Griscom, B. W., Adams, J., Ellis, P. W., Houghton, R. A., Lomax, G., Miteva, D. A., Schlesinger, W. H., and others. 2017.** "Natural Climate Solutions." *Proceedings of the National Academy of Sciences* 114(44): 11645–11650.
- Guy, J. 2020.** "Nearly Three Billion Animals Killed or Displaced by Australia's Fires." *CNN*, 28 July. <https://www.cnn.com/2020/07/28/asia/australia-fires-wildlife-report-scli-intl-scn/index.html>. Accessed 18 November 2020.
- Guzman, J. 2020.** "Zeta Becomes 27th Storm This Year. The Atlantic Hasn't Experienced This Many Storms for Nearly Two Decades." *The Hill*, 26 October. <https://thehill.com/changing-america/sustainability/environment/522795-zeta-becomes-27th-storm-this-year-the-atlantic>. Accessed 18 November 2020.
- Hyde, S. D. 2020.** "Democracy's Backsliding in the International Environment." *Science* 369(6508): 1192–1196.
- IEP (Institute for Economics & Peace). 2020.** *Ecological Threat Register 2020: Understanding Ecological Threats, Resilience and Peace*. Sydney, Australia.
- ILO (International Labour Organization). 2020.** ILOSTAT database. <https://ilostat ilo.org/data/>. Accessed 21 July 2020.
- IMF (International Monetary Fund). 2020.** World Economic Outlook database. Washington, DC. <http://www.imf.org/external/pubs/ft/weo/2020/01/weodata/index.aspx>. Accessed 15 July 2020.

- Jewell, J., McCollum, D., Emmerling, J., Bertram, C., Gernaat, D. E. H. J., Krey, V., Paroussos, L., and others. 2018.** "Limited Emission Reductions from Fuel Subsidy Removal except in Energy-Exporting Regions." *Nature* 554(7691): 229–233.
- Johnson, C. K., Hitchens, P. L., Pandit, P. S., Rushmore, J., Evans, T. S., Young, C. C. W., and Doyle, M. M. 2020.** "Global Shifts in Mammalian Population Trends Reveal Key Predictors of Virus Spillover Risk." *Proceedings of the Royal Society B: Biological Sciences* 287(1924): 20192736.
- Kolbert, E. 2014.** *The Sixth Extinction: An Unnatural History*. New York: Henry Holt and Company.
- Lam, L. 2020.** "Hurricane Epsilon Is the Seventh Atlantic Storm to Rapidly Intensify in 2020." *The Weather Channel*, 21 October. <https://weather.com/storms/hurricane/news/2020-10-21-rapid-intensification-atlantic-2020>. Accessed 18 November 2020.
- Leach, M., Reyers, B., Bai, X., Brondizio, E. S., Cook, C., Diaz, S., Espindola, G., and others. 2018.** "Equity and Sustainability in the Anthropocene: A Social-Ecological Systems Perspective on Their Intertwined Futures." *Global Sustainability* 1.
- Lele, S. 2020.** "Environment and Well-Being: A Perspective from the Global South." *New Left Review* 123(May–June): 41–63.
- Lenton, T. M. 2013.** "Environmental Tipping Points." *Annual Review of Environment and Resources* 38(1): 1–29.
- Lenton, T. M. 2020.** "Tipping Positive Change." *Philosophical Transactions of the Royal Society B: Biological Sciences* 375(1794): 20190123.
- Lenton, T. M., Held, H., Kriegler, E., Hall, J. W., Lucht, W., Rahmstorf, S., and Schellnhuber, H. J. 2008.** "Tipping Elements in the Earth's Climate System." *Proceedings of the National Academy of Sciences* 105(6): 1786–1793.
- Lin, D., Hanscom, L., Murthy, A., Galli, A., Evans, M., Neill, E., Mancini, M. S., and others. 2018.** "Ecological Footprint Accounting for Countries: Updates and Results of the National Footprint Accounts, 2012–2018." *Resources* 7(3).
- Maffi, L. 2005.** "Linguistic, Cultural, and Biological Diversity." *Annual Review of Anthropology* 34(1): 599–617.
- McCurry, J. 2020a.** "Japan Will Become Carbon Neutral by 2050, PM Pledges." *The Guardian*, 26 October. <https://www.theguardian.com/world/2020/oct/26/japan-will-become-carbon-neutral-by-2050-pm-pledges>. Accessed 18 November 2020.
- McCurry, J. 2020b.** "South Korea Vows to Go Carbon Neutral by 2050 to Fight Climate Emergency." *The Guardian*, 28 October. <https://www.theguardian.com/world/2020/oct/28/south-korea-vows-to-go-carbon-neutral-by-2050-to-fight-climate-emergency>. Accessed 18 November 2020.
- McDonnell, A. U., Ana F., and Samman, E. 2019.** "Reaching Universal Health Coverage: A Political Economy Review of Trends across 49 Countries." Working Paper 570, Overseas Development Institute, London.
- Mega, E. R. 2020.** "'Apocalyptic' Fires Are Ravaging the World's Largest Tropical Wetland." *Nature*, 25 September. <https://www.nature.com/articles/d41586-020-02716-4>. Accessed 18 November 2020.
- Merçon, J., Vetter, S., Tengö, M., Cocks, M., Balvanera, P., Rosell, J., and Ayala-Orozco, B. 2019.** "From Local Landscapes to International Policy: Contributions of the Biocultural Paradigm to Global Sustainability." *Global Sustainability* 2(e7): 1–11.
- Morse, S. S., Mazet, J. A., Woolhouse, M., Parrish, C. R., Carroll, D., Karesh, W. B., Zambrana-Torrel, C., and others. 2012.** "Prediction and Prevention of the Next Pandemic Zoonosis." *The Lancet* 380(9857): 1956–1965.
- Norman, G., and Chinchar, A. 2020.** "With Two Months Left, the 2020 Hurricane Season Has a Chance to Set the Record for Most Named Storms." *CNN*, 3 October. <https://www.cnn.com/2020/10/03/weather/gamma-rapid-intensification-on-record-season/index.html>. Accessed 18 November 2020.
- Nyström, M., Jouffray, J.-B., Norström, A. V., Crona, B., Søgaard Jørgensen, P., Carpenter, S. R., Bodin, Ö., and others. 2019.** "Anatomy and Resilience of the Global Production Ecosystem." *Nature* 575(7781): 98–108.
- Parry, I. 2018.** "Fossil-Fuel Subsidies Assessed." *Nature* 554(7691): 175–176.
- Reyers, B., Folke, C., Moore, M.-L., Biggs, R., and Galaz, V. 2018.** "Social-Ecological Systems Insights for Navigating the Dynamics of the Anthropocene." *Annual Review of Environment and Resources* 43(1): 267–289.
- Sen, A. 2013.** "The Ends and Means of Sustainability." *Journal of Human Development and Capabilities* 14(1): 6–20.
- Sengupta, S. 2020.** "China, in Pointed Message to U.S., Tightens Its Climate Targets." *New York Times*, 22 September. <https://www.nytimes.com/2020/09/22/climate/china-emissions.html>. Accessed 1 December 2020.
- Steffen, W., Crutzen, P. J., and McNeill, J. R. 2007.** "The Anthropocene: Are Humans Now Overwhelming the Great Forces of Nature." *Ambio* 36(8): 614–621.
- Steffen, W., Leinfelder, R., Zalasiewicz, J., Waters, C. N., Williams, M., Summerhayes, C., Barnosky, A. D., and others. 2016.** "Stratigraphic and Earth System Approaches to Defining the Anthropocene." *Earth's Future* 4(8): 324–345.
- Steffen, W., Richardson, K., Rockström, J., Cornell, S. E., Fetzer, I., Bennett, E. M., Biggs, R., and others. 2015.** "Planetary Boundaries: Guiding Human Development on a Changing Planet." *Science* 347(6223).
- Steffen, W., Rockström, J., Richardson, K., Lenton, T. M., Folke, C., Liverman, D., Summerhayes, C. P., and others. 2018.** "Trajectories of the Earth System in the Anthropocene." *Proceedings of the National Academy of Sciences* 115(33): 8252–8259.
- Torres-Romero, E. J., Giordano, A. J., Ceballos, G., and López-Bao, J. V. 2020.** "Reducing the Sixth Mass Extinction: Understanding the Value of Human-Altered Landscapes to the Conservation of the World's Largest Terrestrial Mammals." *Biological Conservation* 249: 108706.
- Turner, J. M., and Isenberg, A. C. 2020.** "Earth Day at 50." *Science* 368(6488): 215.
- UNDESA (United Nations Department of Economic and Social Affairs). 2019.** *World Population Prospects: The 2019 Revision. Rev 1*. New York. <https://population.un.org/wpp/>. Accessed 30 April 2020.
- UNDP (United Nations Development Programme). 2019.** *Human Development Report 2019: Beyond Income, Beyond Averages, Beyond Today: Inequalities in Human Development in the 21st Century*. New York.
- UNDP (United Nations Development Programme). 2020.** *Covid-19 and Human Development: Assessing the Crisis, Envisioning the Recovery*. 2020 Human Development Perspectives. New York.
- UNDP (United Nations Development Programme) and OPHI (Oxford Poverty and Human Development Initiative). 2020.** *Global Multidimensional Poverty Index 2020: Charting Pathways out of Multidimensional Poverty: Achieving the SDGs*. New York. http://hdr.undp.org/sites/default/files/2020_mpi_report_en.pdf. Accessed 9 September 2020.
- UNESCO (United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization) Institute for Statistics. 2020.** Data Centre. <http://data.uis.unesco.org>. Accessed 21 July 2020.
- United Nations. 2020.** "We Can End Poverty: Millennium Development Goals and Beyond 2015." <https://www.un.org/millenniumgoals/poverty.shtml>. Accessed 18 November 2020.
- United Nations Statistics Division. 2020.** National Accounts Main Aggregates Database. <http://unstats.un.org/unsd/snaama>. Accessed 15 July 2020.
- Weisz, H., and Clark, E. 2011.** "Society–Nature Co-evolution: Interdisciplinary Concept for Sustainability." *Geografiska Annaler: Series B, Human Geography* 93(4): 281–287.
- WHO (World Health Organization). 2018.** *2018 Global Progress Report on Implementation of the WHO Framework Convention on Tobacco Control*. Geneva.
- WHO (World Health Organization). 2019.** *WHO Report on the Global Tobacco Epidemic, 2019*. Geneva.
- WHO (World Health Organization). 2020.** *WHO Framework Convention on Tobacco Control*. Geneva. https://www.who.int/fctc/text_download/en/. Accessed 18 November 2020.
- World Health Organization (WHO), United Nations Children's Fund (UNICEF), United Nations Population Fund (UNFPA), World Bank Group and United Nations Population Division. 2019.** *Trends in Maternal Mortality: 2000 to 2017: Estimates by WHO, UNICEF, UNFPA, World Bank Group and the United Nations Population Division*. Geneva: World Health Organization. <http://www.who.int/reproductivehealth/publications/maternal-mortality-2000-2017/>. Accessed 4 August 2020.

Wills, M. 2020. "The First Earth Day, and the First Green Generation." *JSTOR Daily*, 15 April. <https://daily.jstor.org/the-first-earth-day-and-the-first-green-generation/>. Accessed 23 November 2020.

Wipfli, H., and Samet, J. M. 2016. "One Hundred Years in the Making: The Global Tobacco Epidemic." *Annual Review of Public Health* 37: 149–166.

Witze, A. 2020. "The Arctic Is Burning Like Never Before—and That's Bad News for Climate Change." *Nature*, 10 September. <https://www.nature.com/articles/d41586-020-02568-y>. Accessed 18 November 2020.

World Bank. 2020. *Poverty and Shared Prosperity 2020: Reversals of Fortune*. Washington, DC.

World Bank. 2020. World Development Indicators database. Washington, DC. <http://data.worldbank.org>. Accessed 22 July 2020.

Zalasiewicz, J., Williams, M., Smith, A., Barry, T. L., Coe, A. L., Bown, P. R., Brenchley, P., and others. 2008. "Are We Now Living in the Anthropocene." *GSA Today* 18(2): 4.

รายชื่อประเทศและลำดับดัชนีการพัฒนามนุษย์ ปี พ.ศ. 2562

กรีซ	32	ญี่ปุ่น	19	พิจิ	93	สหราชอาณาจักร	13
กัมพูชา	144	เดนมาร์ก	10	ฟินแลนด์	11	สาธารณรัฐเกาหลี	23
กัวเตมาลา	127	โตมินิกา	94	ฟิลิปปินส์	107	สาธารณรัฐคีร์กีซ	120
กาตาร์	45	ตริเนดัดและโตเบโก	67	ภูฏาน	129	สาธารณรัฐเช็ก	27
กานา	138	ตองกา	104	มองโกเลีย	99	สาธารณรัฐโตมินิกัน	88
กาบอง	119	ติมอร์-เลสเต	141	มอนเตเนโกร	48	สาธารณรัฐประชาชนจีน	85
กาบูเวอร์ดี	126	ตุรกี	54	มอริเตเนีย	157	สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนเกาหลี	
กายอานา	122	ตูนิเซีย	95	มอลโดวา (สาธารณรัฐ)	90	สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว	137
กินี	178	ตูวาลู		มอลตา	28	สาธารณรัฐมอริเชียส	66
กินีบิสเซา	175	เติร์กเมนิสถาน	111	มัลดีฟส์	95	สาธารณรัฐอาหรับซีเรีย	151
เกรเนดา	74	โตโก	167	มาซิโดเนียเหนือ	82	สาธารณรัฐแอฟริกากลาง	188
แกมเบีย	172	ทาจิกิสถาน	125	มาดากัสการ์	164	สิงคโปร์	11
โกตดิวัวร์	162	แทนซาเนีย (สหสาธารณรัฐแทนซาเนีย)	163	มาลาวี	174	หมู่เกาะโซโลมอน	151
คองโก	149	ไทย	79	มาลี	184	หมู่เกาะมาร์แชลล์	117
คองโก (สาธารณรัฐประชาธิปไตยคองโก)	175	นอร์เวย์	1	มาเลเซีย	62	ออสเตรีย	8
คอโมโรส	156	นามิเบีย	130	เม็กซิโก	74	ออสเตรีย	18
คอซตาริกา	62	นาอูรู		เมียนมา	147	อันดอร์รา	36
คาซัคสถาน	51	นิการากัว	128	โมซัมบิก	181	อัฟกานิสถาน	169
คิริบาส	134	นิวซีแลนด์	14	โมนาโก		อาเซอร์ไบจาน	88
คิวบา	70	เนเธอร์แลนด์	8	มอริอ็อกโก	121	อาร์เจนตินา	46
คูเวต	64	เนปาล	142	ไมโครนีเซีย (สหพันธรัฐไมโครนีเซีย)	136	อาร์เมเนีย	81
เคนยา	143	ไนจีเรีย	161	ยูกันดา	159	อิกวาทอรีลกินี	145
แคนาดา	16	ไนเจอร์	189	ยูเครน	74	อิตาลี	29
แคเมอรูน	153	บราซิล	84	เยเมน	179	อินเดีย	131
โครเอเชีย	43	บรูไนดารุสซาลาม	47	เยอรมนี	6	อินโดนีเซีย	107
โคลอมเบีย	83	บอตสวานา	100	รวันดา	160	อิรัก	123
จอร์เจีย	61	บอสเนียและเฮอร์เซโกวีนา	73	โรมาเนีย	49	อิสราเอล	19
จอร์แดน	102	บังกลาเทศ	133	ลักเซมเบิร์ก	23	อิหร่าน (สาธารณรัฐอิสลาม)	70
จาเมกา	101	บัลแกเรีย	56	ลัตเวีย	37	อียิปต์	116
จิบูตี	166	บาร์บาโดส	58	ลิกเตนสไตน์	19	อุซเบกิสถาน	106
ชาด	187	บารท์เรน	42	ลิทัวเนีย	34	อุรุกวัย	55
ชิลี	43	บาฮามาส	58	ลิเบีย	105	เอกวาดอร์	86
ชามารีน		บุรุนดี	185	เลโซโท	165	เอธิโอเปีย	173
ชามัว	111	บูร์กินาฟาโซ	182	เลบานอน	92	เอริเทรีย	180
ชาอูติอาระเบีย	40	เบนิน	158	ไลบีเรีย	175	เอลซัลวาดอร์	124
ซิมบับเว	150	เบลเยียม	14	วานูอาตู	140	เอสโตเนีย	29
ชูดาน	170	เบลารุส	53	เวเนซุเอลา (สาธารณรัฐโบลีเวียแห่ง เวเนซุเอลา)	113	เอสวาตินี (ราชอาณาจักรเอสวาตินี)	138
ซูรินาม	97	เบลีซ	110	เวียดนาม	117	แองโกลา	148
เซเชลส์	67	โบลีเวีย (รัฐพหุชนชาติแห่งโบลีเวีย)	107	ศรีลังกา	72	แอนติกาและบาร์บูดา	78
เซนต์ลูเชีย	86	ปากีสถาน	154	สเปน	25	แอฟริกาใต้	114
เซนต์วินเซนต์และเกรนาดีนส์	97	ปานามา	57	สโลวาเกีย	39	แอลจีเรีย	91
เซเนกัล	168	ปาปัวนิวกินี	155	สโลวีเนีย	22	แอลเบเนีย	69
เซอร์เบีย	64	ปารากวัย	103	สวิตเซอร์แลนด์	2	โอมาน	60
เซาตูเมและปรินซิปี	135	ปาเลสไตน์	115	สวีเดน	7	ไอซ์แลนด์	4
เซาท์ซูดาน	185	ปาเลา	50	สหพันธรัฐเซนต์คิตส์และเนวิส	74	ไอร์แลนด์	2
เซียร์ราลีโอน	182	เปรู	79	สหพันธรัฐรัสเซีย	52	ฮ่องกง, จีน (เขตปกครองพิเศษ)	4
แซมเบีย	146	โปรตุเกส	38	สหรัฐอเมริกา	17	ฮอนดูรัส	132
โซมาเลีย		โปแลนด์	35	สหรัฐอเมริกา	17	ฮังการี	40
ไซปรัส	33	ฝรั่งเศส	26	สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์	31	ไยติ	170

โครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ
United Nations Development Programme
One United Nations Plaza New York,
NY 10017
www.undp.org

มนุษย์เดินทางเข้าสู่ยุคใหม่ทางธรณีวิทยา เรียกว่า แอนโทรโพซีน ในยุคสมัยนี้มนุษย์มีอำนาจกำหนดอนาคตโลก ทว่าในหลายแง่มุม อนาคตที่มนุษย์กำหนดขึ้นนี้กำลังมุ่งไปสู่เส้นทางอันน่ากลัว ตั้งแต่การเปลี่ยนแปลงทางภูมิอากาศ การถดถอยของความหลากหลายทางชีวภาพ ตลอดจนถึงภัยขยะพลาสติกในมหาสมุทร

ภาวะดิ่งเคียบบนโลกนี้บ่งชี้ถึงความเครียดที่หลายสังคมเผชิญอยู่ ในความเป็นจริงความไม่สมดุลของโลกและความไม่สมดุลทางสังคมต่างมีผลเสียซึ่งกันและกัน ดังรายงานการพัฒนามนุษย์ประจำปี พ.ศ. 2562 ได้อธิบายไว้ ขณะที่ความเหลื่อมล้ำในการพัฒนามนุษย์นั้นเพิ่มขึ้นและยังเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศซึ่งเป็นภัยอย่างหนึ่งต่อโลกก็ยิ่งบีบให้สถานการณ์ย่ำแย่ลง

เห็นได้ชัดว่าการแพร่ระบาดของโควิด-19 เป็นผลอันน่าตระหนกจากความไม่สมดุลนี้ นักวิทยาศาสตร์เตือนมานานแล้วว่าเชื้อที่ก่อโรคไม่คุ้นเคยจะพบบ่อยครั้งขึ้นจากการติดต่อกันระหว่างมนุษย์ ปศุสัตว์ และสัตว์ป่า เมื่อมีการรุกรานบริเวณที่อ่อนแออย่างหนัก ไวรัสร้ายแรงจึงแพร่กระจาย การร่วมมือดำเนินการใด ๆ นับตั้งแต่เกิดการระบาดของโควิด-19 และสภาพภูมิอากาศเปลี่ยนแปลงจึงลำบากขึ้นด้วยภาวะสังคมแตกแยก

ไม่ว่าจะรู้ตัวหรือไม่ แต่ตัวเลือกของมนุษย์ซึ่งได้รับการหล่อหลอมจากค่านิยมและสถาบันเพิ่มความไม่สมดุลทั้งทางสังคมและโลก มนุษย์ต้องเผชิญกับปัญหาที่สัมพันธ์กันนี้ แต่ข่าวดีคือ มนุษย์เลือกสิ่งที่แตกต่างออกไปได้ และมีอำนาจจะเริ่มต้นเดินทางบนเส้นทางการพัฒนาอันน่าทึ่ง ซึ่งช่วยเพิ่มเสถียรภาพของมนุษย์ไปพร้อมกับสร้างสมดุลกับโลก

จุดนี้เองที่แนวคิดเรื่องการพัฒนามนุษย์ซึ่งครบรอบ 30 ปีในปีนี้จะเข้ามามีบทบาท เพื่อแก้ไขปัญหาค้นคว้าที่มนุษย์จะเผชิญในยุคใหม่ และเป็นใจความสำคัญของรายงานการพัฒนามนุษย์ในปีนี้ การพัฒนามนุษย์ไม่เพียงแต่เป็นไปได้ แต่เป็นเครื่องมือสำคัญในการบรรเทาแรงกดดันที่มีต่อโลก

รายงานฉบับนี้เรียกร้องให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอันเที่ยงธรรมที่เพิ่มเสถียรภาพของมนุษย์ไปพร้อมกับคลายแรงกดดันที่มีต่อโลก เพื่อให้มนุษย์เติบโตในยุคแอนโทรโพซีน สิ่งที่ต้องทำในวิธีการพัฒนาใหม่ๆ มีอยู่สามประการ นั่นคือ ส่งเสริมความเท่าเทียม สร้างสรรค์นวัตกรรม และปลูกฝังสำนึกดูแลธรรมชาติ ผลลัพธ์เหล่านี้มีความสำคัญในตัวเองและต่ออนาคตของมนุษย์บนโลก ทุกประเทศล้วนต้องเติมพินกับการเปลี่ยนแปลงนี้

รายงานฉบับนี้จัดแบ่งคำแนะนำตามกลไกเพื่อการเปลี่ยนแปลง ได้แก่ บรรทัดฐานและคุณค่าทางสังคม สิ่งจูงใจและกฎเกณฑ์ และการพัฒนามนุษย์โดยอาศัยธรรมชาติ กลไกในการเปลี่ยนแปลงแต่ละอย่างล้วนกำหนดบทบาทหน้าที่ที่เป็นไปได้สำหรับมนุษย์ รัฐบาล องค์กร และผู้นำด้านการเมืองและประชาสังคม

รายงานฉบับนี้สำรวจตัวชี้วัดใหม่ๆ สำหรับยุคใหม่นี้ เช่น ดัชนีการพัฒนามนุษย์ซึ่งคำนึงถึงผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ซึ่งปรับค่าดัชนีการพัฒนามนุษย์ (HDI) มาตรฐานด้วยอัตราการปล่อยคาร์บอนไดออกไซด์และค่าฟุตพริ้นท์ที่สูงสุดต่อหัวในแต่ละประเทศ นอกจากนี้ยังนำเสนอแดชบอร์ดรุ่นใหม่ๆ รวมถึงตัวชี้วัดที่ปรับค่าดัชนีการพัฒนามนุษย์โดยพิจารณาปัจจัยเรื่องต้นทุนทางสังคมในด้านคาร์บอนและปัจจัยเรื่องทรัพยากรธรรมชาติ

ชีวิตวิถีใหม่ (new normal) กำลังจะมาถึง ไม่เพียงเป็นสิ่งที่ไม่แน่นอน แต่ยังเป็นสิ่งที่ไม่มีใครรู้ เรื่องนี้ยากที่จะ “แก้ไข” โดยไร้ปัญหา เชื้อโควิด-19 เป็นเพียงเรื่องแรก สิ่งสำคัญคือการปฏิรูปกรอบความคิดซึ่งจะเป็นจริงได้ด้วยการวางนโยบาย ทั้งนี้เพื่อเดินทางสู่ยุคใหม่แห่งแอนโทรโพซีน ให้มนุษย์รุ่งโรจน์ พร้อมทั้งสามารถคลายแรงกดดันที่มีต่อโลกได้ โดยมีรายงานการพัฒนามนุษย์ประจำปี พ.ศ. 2563 ฉบับนี้เป็นเครื่องมือนำทาง